

samling skal opprettes. Inntil krigens slutt er det forbudt å danne noe politisk parti i Italia.

FREDEN I SIKTE? General Eisenhowers budskap over Alger-kringkasteren til italienerne, der han tilbyr fred på ærefulle betingelser, er avgitt på vegne av de allierte regjeringer, erklæres det fra Alger. Det er ikke Eisenhowers eget tilbud som øverstbefalende, men regjeringene står bak forslaget om at italienerne straks skal opphøre med det militære samarbeid med tyskerne i Italia. I så tilfelle vil de allierte hjelpe italienerne med å få tyskerne ut av landet. Den påfølgende allierte besettelsen av Italia skulde bli mild, og alle fanger skulde sendes hjem, forutsatt at de allierte fanger også frigis.

Dette kan bli et grunnlag å forhandle på. Det kommer til å gi ytterligere styrke til de strømninger som nå går gjennom Italia og som etter hvert får karakteren av en revolusjon. Tanken på at familiefædre og sønner skal få vende hjem igjen kommer til å forsterke ropet om fred over Italia.

Ryktene surrer i alle land som ennå befinner seg i nasistenes grep. Det fortelles om begynnende generalstreik i Milano og fortsatte fredsdemonstrasjoner rundt om i Italia. Den rekken av begivenheter som er satt i gang ved Mussolinis fall kan ikke stanses, men den blir stadig sterkere i sine virkninger. De italienske aviser publiserer meddelelsene om urolighetene. Begivenhetenes hurtige gang gir ikke Badoglio tid til overs for å organisere Italia politisk, og hvis de meldinger som foreligger er riktige, synes Badoglio å stå overfor utsikten til en krig med Tyskland ennå før han har fått tid til å treffe noen overenskomst med de allierte. Helt dagen går rapporter inn om stadige tyske troppetransporter sydover gjennom Brennerpasset, og ifl. Columbia Broadcastings Bern-korrespondent har tyskerne besatt Trieste, Fiume og Pola. Rapporter om at Badoglio skulde ha sendt 2 italienske armekorps til Brennerpasset, stiller man seg skeptisk til i London. Denne styrke vilde bli klemt mellom tyskerne som kommer nordfra og de tyskere som måtte komme sydfra. Man mener videre at trafikkvanskelighetene helt enkelt gjør det umulig for italienerne å evakuere et større antall menn fra Balkan. Bare til en eneste divisjon trenges mellom 60 og 80 jernbanetog, og man tror ikke at Italia har tonnasje til å kunne transportere dem over havet.

Det foreligger en mystisk melding om at den italienske flåten skal ha fått ordre til å gå til sjøs, og den nye marineministeren skal ha foreslått at flåten burde søke beskyttelse i spanske havner. Slike underretninger kunde nesten tydes som en ønskedrøm for den britiske flåten, som forgjeves har søkt mulighet til kamp med den italienske flåten. Flåten ser ut til å ha vært et av hovedpunktene ved tysk-italienske forhandlinger i Roma. Tyskerne har motsatt seg at flåten utleveres eller flykter til spansk havn, og enkelte italienske kretser frykter et Toulon.

LONDON-KOMMENTARER. Den syndfloden av rykter som har nådd London betraktes på offisielt hold med påtagelig forsiktighet og en viss skopsis. Den britiske regjeringen "venter og ser". Hittil har styreendringen ikke forårsaket andre beslutninger enn en stadig mere hensynsløs gjennomføring av de alliertes militæroperasjoner. Spekulasjoner over at det foregår noe bak kulissene, synes å hvile på usikker grund. Det hersker dog en utbredt enighet om at marsjall Badoglios militærdiktatur står på svake føtter og trues både fra fascistisk og antifascistisk hold. En Londonavis skriver: Revolusjonen banker på Italias porter, og en lavine som truer med å kaste Italia inn i en hvirvel av anarki og kaos er kommet i bevegelse. - Det gis også uttrykk for at man tror at Italia driver mot borgerkrig, og at det når som helst kan komme til blodige sammenstøt mellom de demonstrerende massene og representanter for marsjall Badoglios militærdiktatur. Daily Telegraph skriver: General Eisenhowers krav går i virkeligheten ut på generalstreik eller en alminnelig boikott rettet mot tyskerne i Italia. Tyskerne har et meget fast grep på landet, men hvis tog- og lastebiltrafikken stopper, og først og fremst, hvis de italienske soldatene nekter å slåss mot de allierte og heller ikke hjelper tyskerne med forsyninger og arbeidskraft, må grepet løsnes og de allierte kan, som general Eisenhower sier, hurtig gjøre slutt på det. Algerkringkasteren har siden tidlig torsdag morgen blannet seg i leken. Med jevne mellomrum er general Eisenhowers manifest sendt ut som et formelt fredstilbud til den italienske nasjonen.

v v v v v v v v v

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 2/8-1943.

Mappe 9
Ekspl. 248
Arg. 1943
O. V.
Jfr.

SYDFRONTEN. Det all. h.k. i Nord-Afrika melder at den 8. arme har satt i gang en stor offensiv mot den tyske hovedforsvarslinje syd for Catania. Nyheten om den 8. armos nye storangrep kom like etter at general Montgomery hadde utstedt denne dagsordre til troppene: "Vi skal nå drive tyskerne ut av Sicilia". Meldinger fra fronten viser at den 8. arme søndag utvidet sitt brohode syd for Catania så meget at det ble et gjennombrudd av de fiendtlige linjene ved elven som dekket byen. Flyplassene ved Gerbini vestenfor Catania er i de all.s hender.

På nordkysten av Sicilia har amerikanerne erobret St. Stefano, tyskernes hovedstilling på den høyre fløy, og Mistretta, 11 km. langre syd. Det amr. styrker som rykket inn i Mistretta tok 10.000 fanger. Halvparten var tyskere. Amerikanerne har i løpet av 3 dager inntatt 14 byer.

På Etna-linjens sentralavsnitt har amerikanerne og canadierne etter erobringen av Nicosia og Agira trengt dypt inn i aksens hovedforsvarslinjer. Under harde kamper pressor de all. tropper seg mot den sentrale nøkkelstillingen Regalbuto, som regnes som en av hjørnesteinene i aksens forsvarslinje rundt Messina-brohodet. B.B.C.s korr. telegraferer at aksens nordre flanke utsettes for et stadig hardere trykk, og at de all. truer alle tyskernes forbindelser ved Etna-linjens sentrum. - 3 små øyer utenfor Sicilias vestkyst har overgitt seg uten vilkår. Øyene er Favignana, Marotimo og Levanzo.

Luftkrigen. De 3 siste komm. melder om flyangrep mot flyplassene ved Grottaglio og Practica di Mare i Italia. Messina, Adrano, Milazzo og Randazzo på Sicilia og mål i Napoli er bombet. Angrepet mot Napoli må oppfattes som det første ledd i den luftoffensiven mot Italia som de all. har varslet. Det er gjort fortsatte angrep mot fiendens stillinger og sambandslinjer på Øst-Sicilia. All. jagerfly har skutt ned 21 fiendtlige jagere over Syd-Sardinia.

Flåteoperasjoner. Et marinokomm. melder at natt til torsdag bombarderte en styrke kryssere og destroyere Locri, omtrent 32 km. nordøst for Cap Spartivento på sydspissen av Sardinia. Natt til onsdag bombarderte lotte britiske kyststyrker jernbanestasjonen, tog og lagerhus i nærheten av Taormina. Brit. flåtestyrker har for 2. gang siden landstigningen bombardert mål på fastlandet. Natt til søndag bombarderte en styrke bestående av kryssere og destroyere havnebyen Vibo Valentia Marina på vestkysten av Italia. Samtidig bombarderte en annen flåtestyrke en jernbanebro over en elv 35 km. nord for Vibo Valentia. Amr. flåtestyrker støtter virkningsfullt den 7. armos framrykning langs nordkysten.

Midtøsten. Det all. komm. fra Midtøsten melder om et vollykket masseangrep av nesten 200 amr. Liberator bombefly fra den 9. arme, som ble utført mandag mot oljeraffineriene ved Floesti i Romania. Angrepet ble utført fra meget lav høyde og det ble oppnådd mange fulltreffere på anleggene. Store eksplosjoner og brann ble observert. Det var kraftig motstand. Minst 51 fiendtlige fly ble ødelagt. 20 av Liberator flyene ble antagelig skutt ned og andre er ennå ikke vendt tilbake til sine baser. Oljefeltet Floesti er et av de mest vitale feltet i det okkuperte Europa. Det regnes å produsere ca. 1/3 av Tysklands olje- og brenselbehov, deri innbefattet flybensin, smørelje og dieseldiesel.

Italia. I de siste meldinger fra Italia heter det: I Nord-Italia pågår nå masseutvandring fra industrisentrene til landdistrikten. De 5 fornte venstre-fløypartiene har rådet arbeiderne og befolkningen i det hele tatt til å lytte til de all.s advarsel og fjerne seg fra de steder som sannsynligvis blir målene for bombeangrepen, når luftoffensiven mot Italia begynner igjen. En ny proklamasjon er blitt utsendt av de nevnte 5 partiene, som innstendig oppfordrer den ital. borger til ikke å samarbeide med Badoglio. Imens sirkulerer flygoblader i hele Italia, som appellerer til italienerne om å redde sine lokomotiver og sitt rullende materiell fra å falle i tyskernes hender. I byene i Nord-Italia fortsetter store fredsdemonstrasjoner.

Kreta og Balkan. Det har vært sammenstøt mellom tyske og ital. tropper både på Balkan og på Kreta. På mange steder forsøker tyskerne å avvepne de ital. troppene, og mange italienerne forsøker å komme seg hjem til Italia. Tyskerne

truer med å angripe de ital. avdelinger som ikke overgir seg. Italienerne i Albania motsetter seg tyskernes forsøk på å fjerne dem fra nøkkelstillingene. Det blir meldt om flere væpnede sammenstøt med tyskerne.

VESTFRONTEN. Det brit. flyvåpen angrep natt til lørdag Remscheid i Ruhr-distriktet, syd for Wuppertal. Remscheid er midtpunktet for den tyske maskinindustri. Angrepet var kraftig og konsentrert. 15 bombefly savnes. Komm. nevner for øvrig angrep mot flyplasser og jernbanemål i Frankrike, Holland og Belgia. Lørdag deltok 550 jagonfly sammen med bombeflyene i tokter over Nord-Frankrike. I dagslys fredag utførte tunge amr. bombefly sitt 2. angrep på 2 døgn mot Kassel.

ØSTFRONTEN. Russerne har brutt igjennom tyskernes 2. forsvarslinje nord for Orel på en nesten 25 km. bred front. Skjønt tyskerne gjør desperat motstand blir de litt etter litt tvunget bakover av det intense russ. press, og av stadig russ. luftangrep på de nye forsvarsstillingene som tyskerne forsøker å konsolidere. Sydvest for Orel har den siste russ. framrykningen nesten utflankert tyskernes viktigste befestede punkt, Kromy, som beskytter Orel fra denne kant. Disse nyhetene kom like etter komm. fra Moskva i natt som meldte om den hurtigste og most omfattende fremgang som russernes offensiv har hatt i 7 dager. Russernes hurtige framrykning søndag foregikk i 5 forskjellige avsnitt, og det ble gjenerobret over 100 steder, hvorav mange var store og sterkt befestede områder. Russerne sier at fanger som er tatt i Orel-avsnittet er fullstendig demoraliserte. Mange av dem er fra de bombeherjede distrikter i Vest-Tyskland, og en stor del av dem er over 40 år.

Søndagens meldinger forteller om nye tyske motangrep i Donets-bassenget. Reuter sier: Tyskerne har kastet nye styrker mot Mius elven, 60 km. sydvest for Vorosjilovgrad. Dette er et defensivt trekk. Tyskerne frykter et russ. angrep som ville stonge inne de tyske styrker i Donets-bassenget. Dagens melding sier at nye tyske motangrep er slått tilbake med store tap. Det har vært store luftkamper. - På Leningrad-avsnittet hamrer russene løs på en av de kraftigste tyske forsvarslinjene på hele den russ. front.

MASSEBOMBINGEN AV HAMBURG. Resultatet av forrige ukas masseraider mot Hamburg er uhyggelig og skremmende. Byen har stått i brann i 6 døgn, og er dekket av enorme skyer av brannrøk. Den engang blomstrende havneby er forandret til en ruinhaug og praktisk talt jevnet med jorden. Brann- og redningsmannskapene står maktesløse overfor de hundrevis av branner som raser dag og natt. Telefon, telegraf, gass og elektrisitet og vannverk er ødelagt, og det råer fullstendig kaos. Mange tusen mennesker er omkommet og ligger begravet under ruinene. Jernbanetrafikken ligger nede og mangelen på levnetmidler er akutt. Den danske regjering har hjemkalt de 10.000 dansker som arbeider i Hamburg. 5.000 er allerede kommet hjem. Hjemvendte danske arbeidere uttaler at Hamburg kan ikke lengre betraktes som et organisert bysamfunn. Byen evakueres fullstendig. Myndighetene har oppgitt enhver organisasjon og kontroll, og befolkningen drar vekk i alle mulige og umulige transportmidler.

BULGARIA. Meldinger til London omtaler at Bulgaria ligner en vulkan. Store deler av befolkningen demonstrerer mot tyskerne, som man gjør ansvarlig for sammen med den svake Billoff-regjeringen å ha dratt uoverskuelige ulykker over landet. Flygeblader spres i masseopplag, hvor befolkningen oppfordres til å følge Italias eksempel. Gestapo og de tyske troppene har fått forsterkninger, men mener ikke situasjonen. Den tidligere statsminister har holdt en branntale i parlamentet hvor han bl.a. sa: "Innenriksministeren har fylt konsentrasjonsleirene med blomsten av den bulgarske ungdom i sine forsøk på å knuse opposisjonen". Han ble tilslutt klubbet ned. En annonse taler erklærte at Billoffs regjering ikke greidde å styre landet, og at denne tingenes tilstand ikke kunne vare lenge. Tyske forsterkninger er ankommet til Bulgaria. Stormfulle scener har funnet sted mellom statsminister Billoff og Kong Boris. Opposisjonens ledere fortsetter å protestere heftig mot regjeringens politikk.

I følge meldinger til London holder utviklingen i det sydøstlige Europa takt med krisen i Italia. Også fra Ungarn meldes det at situasjonen er tilspisset. Opphissede scener har funnet sted på det ungarske regjeringspartis møte torsdag. Born-meldinger oppgir at tyskerne har fremført et bestemt krav til den ungarske regjering om at ungarske tropper skal avløse italienerne på Balkan.

vvv vvv vvv

SITUASJONEN I ITALIA.

Folket i aksjon. Det blir meldt om væpnede opprør i Nord-Italia. ~~Badoglio-regjeringen er ikke istand til å slå ned folkets fredsmanifestasjoner.~~ I Milano er det blitt opprettet soldater- og arbeiderråd. Manneskomassene vistat til de allierte flygere som kastet flygeblader over Milano. I Nord-Italia er trafikken blitt stanset av jernbanefunksjonærene, som forlanger at kommunikasjonsmidlene ikke skal brukes i krigsøyemed. Meldinger fra den Sveitsiske grense sier at samtlige italienske arbeidere har besluttet å gå til generalstreik i en halv time hver dag inntil Italia er ute av krigen. Ifølge den tyske kringkasting-lørdag kveld har en Romaavis skrevet: Fascistfiendtlige demonstrasjoner fortsetter, og flere fascistler er blitt drept i Roma. Fra hele Italia foreligger rapporter om sabotasje mot jernbanetrafikken. Illegale trykkerier og hemmelige kringkastere har trådt i virksomhet. Deres felles parol er "Fred og Frihet". Streikene i Milano har ikke opphørt, og demonstrasjoner som er rettet mot kongen og Badoglio fortsetter. De antifascistiske partiorganisasjonene har et fast grep på sivilbefolkningen, og alle demonstrasjoner er blitt gjennomført under deres ledelse. Opposisjonsavisen La Stampa fortsetter å oppfordre regjeringen til å treffe øyeblikkelige forholdsregler for å imøtekomme folkets heftige krav om fred og våpenstilstand.

Reuters spesialkorrespondent i Chiasso melder: "Intermessoen i alle italienske byer har vært så tallrike at det nok vil gå adskillige dager før man kan danne seg en fullstendig oppfatning om hva som er skjedd. Selv i Italia vet ingen ennå hvor mange fascistiske embedsmenn som er blitt drept av de hevngjerrige folkemasser, men antallet er nok stort. Selv om det desorganiserte jernbanvesenet teknisk skulde være istand til å fylle forsvarets behov ved en invasjon, er sågodtsom alle jernbanefolk fiendtlig innstillet mot krigen. Volinformerte observatører mener at det politiske problem som regjeringen Badoglio står overfor er uløselig, og at makten vil bli overtatt av de sosialistiske arbeiderpartiene så snart disse er organisert". Ifølge Neuer Züricher Zeitung har folkemassene i Milano styrtet Mussolinis byste på Piazza Litoria overende, halshugget den og slept den gjennom gatene med rop og ukvemsord. Den italienske avis Corriere della Sera skriver at det italienske folket venter store begivenheter, som de tror er umiddelbart forestående. En hemmelig sender har oppfordret de italienske sjøfolkene til å hindre at deres skip blir tatt av tyskerne. Den har også advart besetningene på de italienske krigsskip i Fiume og Pola og bedt dem være på vakt mot tyske forsøk på å beslaglegge krigsskipene. "Vår flåte er italiensk og antitysk", sier senderen.

Troppenes holdning. Det meldes at troppene åpent tar befolkningens parti i kravet om at Badoglio skal gå av. Militærgarnisonene i Milano skal ha gjort åpent mytteri og har nektet å gripe inn mot de demonstrerende folkemassene. De regulære troppene nekter jevnt over å åpne ild mot sine landsmenn, som i tusenvis drar gjennom gatene med ropene: "Vi vil ha fred!" "Vi vil ha tilbake våre sønner!"

De allierte advarer. De forente nasjoners kringkaster i Alger kringkastet lørdag denne alvorlige advarsel til Badoglio: "Det er nå fem dager siden Mussolini ble avskjediget, fem dager siden det italienske folket styrtet den mann som har solgt Italia til trelldom for Hitler. Fascistpartiet er blitt oppløst, men likevel er det i disse fem dager ikke blitt gjort noe henimot en løsning av det problem som Italias hele fremtid er avhengig av. Tiltross for at Mussolini er blitt avskjediget, tiltross for at de fascistiske institusjoner er blitt avskaffet og tiltross for at det italienske folket krever en øyeblikkelig fred, kjemper fremdeles Italia ved nasitysklands side mot den frie, demokratiske verden. **SANDEN I TIMEGLASSET RENNER UT.** Tiden er inne for det italienske folk til å vise i handling at det har gjenvunnet sin frihet. Det bør handle med disiplin og i samhold, for å oppnå den fred som ikke bare italienske interesser men Italias sære har krav på!"

Følgende advarsel ble kringkastet til Italia med få minutters mellomrum siden lørdag middag og hele søndag. Donble sendt fra de forente nasjoners sendere i Storbritania, Afrika og Amerika på italiensk, engelsk og andre språk: "De alliertes luftoffensiv mot Italia vil bli gjenopptatt med full kraft."

6 dager er gått siden dere kastet Mussolini, men det har ikke vært noe tegn til at tyskerne trekker seg tilbake. Den 25. juli innskrenket vi våre luftangrep mot Italia. Vi håpet på å gi Italia et pustørum for at det kunde oppnå samhold og derved også fred og frihet, men tyskerne har også dratt nytte av dette pustørummet til å styrke sin stilling, og for dette bærer ingen annon enn regjeringen i Roma ansvaret. Vi kan ikke gå med på dette, og vi gir dere italienerne denne alvorlige advarsel: Pustørummet er over. Vær forberedt. Luftoffensiven vil snart begynne igjen for alvor både om dagen og om natten. Hold dere borte fra havner, jernbanerområder og tyske barakker. Hold dere borte fra fabrikker som arbeider for Tyskland, og når bombene faller, husk da, at skylden for enhver italieners blod hviler på regjeringen i Roma, som i Italias avgjørende time besluttet å vinne tid istedenfor å handle og derved berge Italias ære, fred og frihet".

Badoglios redningsforsøk. I sine fortvilte forsøk på å vinne tid har det italienske militærdiktaturet påskyndet opprensningsaksjonene blant Mussolinis tidligere garde. Ca. 20 prefekter- blant annet prefektene i Milano, Torino og Venedig- er avsatt, og fengslene som etterhvert tømmes for Il Duces politiske motstandere, begynner nå å fylles med svartskjorter. Fascistgarnisonen, som holdt til i Popolo d'Italias bygning i Milano under kommando av en nevø av Mussolini, har overgitt seg. Mussolinis svigersønn, grev Ciano, har tatt avskjed fra sin stilling som ambassadør ved Vatikanet. Badoglio har svart på trusselen om en halv times generalstreik hver dag med å mobilisere jernbanefolk, telegraf- post og radiofunksjonærer. Panserbiler patruljerer gatene i Roma, og maskingeværer er blitt satt opp. Krigsdepartementet har overtatt kontroll over student- og ungdomsorganisasjoner. Alle tidligere fascistembedsmenn i det italienske krigs-marine og luftdepartement er blitt kalt under fanene. Hertugen av Spoloto, som ble utnevnt til konge av Kroatia i mai 1941 er abdisert etter ordre av kongen av Italia.

Tyskernes disposisjoner. Tyske tropper har okkupert hele den Istriske halvøya, som behersker viktige sambandslinjer mellom Tyskland, Østerrike og Balkan. De har benyttet Badoglios virksomhet til å forsterke sine tak på strategiske punkter på Istriahalvøya og i Nord-Italia. Trieste og Pola, de viktigste havner ved Adriaterhavet er på tyskernes hender. Tyske troppestyrker har begitt seg til broer, fjellpass, jernbaneknutepunkter og veiskiller og forsøker å innta stillinger ved siden av de opprinnelige italienske garnisonene. I noen tilfeller har de italienske troppene dratt seg tilbake, i andre tilfeller sitter de og vokter på tyskerne med maskingeværer og mörserer ferdige. Ved Brescia fikk tyskerne ordre om å dra seg tilbake for å unngå et sammonstöt. Den militære överstkommanderende i Trieste har forlangt at alle våpen og all ammunisjon skal beslaglegges øyeblikkelig. Ordren gjelder også våpenfabrikantene. Tyske luftvern-avdelinger er blitt flyttet ut av italienske byer etter treffninger med befolkningen. Tyske sivilpersoner har forlatt Milano og er blitt rådet til å forlate hele Nord-Italia. Tyske aviser er ikke å få i Milano, og de tyske reisebyråer er blitt stengt. Meldinger fra Madrid sier at Hitler har tilbudt å låne tyske troppeavdelinger for å hjelpe til å opprettholde ro og orden i Italia.

Balkan og Middelhavsøyene. På Balkan, hvor det er langt flere italienske enn tyske tropper er situasjonen meget spondt. Tyskerne har forsøkt å avvepne de italienske troppene i det viktige greske kommunikasjonsentrum Larissa. Det har vært træninger mellom tyskere og italienere på andre steder i Hellas. Det hersker stor uro blant de tyske tropper som er spredt rundt omkring på de italienske øyene i den østlige del av Middelhavet. På enkelte steder er det tyve italienerne mot hver tysker, og de tyske troppene frykter for at italienerne vil gå til massemyrderier.

Friskarene på Balkan. Meldinger som er kommet til London viser at slovenske friskarer som opererer på grensen, har brutt igjennom de italienske linjene og nå opererer et godt stykke inne på italiensk område. De skal ha trent igjennom til egnen omkring Udine, et viktig jernbane- og veisentrum i det nordøstlige hjørne av provinsen Venezia. Meldinger om albanske friskarers vellykte operasjoner er kommet til Cairo. De har drept flere hundre mann i to italienske transportkolonner. De albanske friskarer fikk verdifull hjelp av de greske goriljastyrker, som har hindret italienske forsterkninger i å nå fram til Nord-Hellas.

Liren i null. På børsen i Ankara er den italienske lire gått ned til ingenting, og folk skynder seg med å trekke ut innskudd fra Banca di Roma og Banca Commerciale Italiana.

v v v v v v v

6 AUG. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 4/8-1943.

SYDFRONTEN. De all. gjennomfører sin offensiv mot Etna-linjen med stor kraft. Aksens styrker er kastet ut av sterkt utbyggede stillinger, og de all. har erobret ytterligere 6 byer: Regalbuto, Troina, Centuripe, Capizzi, Cerami og Catania. Framrykkingen fortsetter langs hele fronten under harde kamper. Akson trekker seg tilbake til den strategisk viktige jernbanelinjen vest for Etna. General Alexanders kamptrenede tropper presser seg fram i et terrang som mange steder er verre enn det verste i Tunisia. Brit. og amr. krigsskip bombarderer heftig kystveien, flyvåpnet massebombor aksens forbindelseslinjer og all. fallskjermso-l-dater baner veien for hovedstyrkene.

Lengst i syd har den 8. arme støtt fram rett mot nord fra Ramacca innover Catinasletten. Panservåpnet truer alvorlig Catania. Hermann Göring divisjonen faller tilbake mot byen under heftige avvergelseskamper, idet den minelgger og demolerer veier og broer.

Sydvest for Etnas fot har andre brit. avdelinger erobret Centuripe og truer de akseavdelinger som kjemper ved Catania i flanken. Aksetroppene drar seg tilbake mot jernbaneknutepunktet Paterno.

På frontens sentralavsnitt har canadiske tropper erobret Regalbuto og rykker nå fram og truer Adriano, en nøkkelstilling i Etna-linjen, hvorfra jernbanelinjen til Catania kontrolleres.

B.B.C.s korr. i Alger telegraferer: Angrepet langs Etna-linjen gjennomføres nå i største skala. Man kan ikke vente at aksetroppene vil bryte sammen ved det første stormløp. Deres stillinger er taktisk gode, men deres linjer er dog for lange til et effektivt forsvar. De all. har fullt herredømme i luften. Ingen armé kan ha håp om å greie seg når den er berøvet støtte fra luften. Reuters korr. skriver: Situasjonen er meget oppmuntrende.

Italia. Fredsdemonstrasjonene fortsetter i Italias industribyer. I fabrikkene i Milano og Torino står de få arbeidene som er i arbeid med armene i kors om halv time som en passiv demonstrasjon for fred. Det blir meldt om arrestasjoner av demonstranter i Nord-Italia. Havnearbeidere som demonstrerte i Genova forlangte at Badoglio skulle trekke seg tilbake. De ble spredt av soldater med sabler. De 6 forente antifascistiske partier har sendt ut en erklæring hvor det heter: "Det overveidende flertall av de italienske arbeidere ønsker å gjenopprette samarbeidet med de brit. og amr. demokratier". Partiene krever at Kong Victor Emanuel skal abdisere og at Badoglio skal tre tilbake.

Det blir opplyst fra Istanbul at ital. tropper trekker seg ut av Hellas og inn i Albania i så stort omfang at det må betraktes som en alminnelig tilbaketrekning. 4 ital. divisjoner trekker seg også ut av Montenegro. I Albania gjør mange ital. tropper seg klar til å gå ombord i skip som kan føre dem tilbake til Italia. Andre trekker seg tilbake til lands.

VESTFRONTEN. En stor styrke brit. bombofly angrep natt til tirsdag Hamburg og andre mål i Nordvest-Tyskland. 30 bombofly savnes. Fra London sies det i dag: Hamburg er nå mer enn en rasert by. Den er en død by. Görbels har som galeiter for Berlin rådet alle som kan det til å forlate Berlin. I følge Stockholmsmeldinger er evakuering i stor stil fra Berlin i full gang.

ØSTFRONTEN. Moskvakringkasteren meldte tirsdag kveld at slaget om Orel er begynt og at sovjettroppene har trent dypt inn i de tyske forsvarsstillingene rundt byen. Russerne angriper med mengder av tanks, artilleri og infanteri med kraftig støtte fra luften. Kampene rundt Orel har i følge en Moskva-korr. trådt inn i en ytterst heftig fase, og slaget driver hurtig mot sin kulminasjon. Tyskerne forsvarer seg stadig med ytterste desperasjon, men de store tapene i tanks og mannskap synes å ha særet alvorlig på tyskernes motstandskraft.

Kveldskomm. tirsdag melder: På tirsdag fortsatte våre tropper sin offensiv i retning Orel og rykket fram 6 til 10 km. De besatte mer enn 50 bebodde steder, bl.a. Adomino, 11 km. øst for Orel, og Pilatovka, 8 km. sydøst for Orel.

Om stillingen i Donetsbassonget meldes at tyskerne har innstillet sine angrep etter svære tap uten noen framgang.

v v v v v v v

Mappe 9
Eksp. 4/8
Arg.
O. V. 1943
Jfr.

BADOGLIOS VANSKELIGE VALG.

Det gikk lett for Italia å komme med i krigen, men det later ikke til at det er så lett å komme ut av den. Det er vel ingen tvil om at kong Victor Emanuel og Badoglio vil ha fred. De allierte vil selvfølgelig også gjerne bryte Italia ut av "stålaksen". Når allikevel dagene går uten at freden kommer, så beror det på at de to partene ikke er enige om på hvilken måte operasjonen skal skje. De allierte krever kapitulasjon uten vilkår. Den italienske statsledelse vil ikke kapitulere på den måten. Vanskeligheten henger først og fremst sammen med at de allierte vil benytte Italia som basis for det neste angrep mot "festningen Europa". De går med på at Italia skal få ordne sine indre forhold selv, men de holder stivt på at militær okkupasjon må finne sted i en eller annen form. Denne okkupasjonen kan sikkert gjøres temmelig mild - de allierte har ingen lyst til å kopiere de tyske okkupasjonsmetodene - men de betrakter den som nødvendig. Badoglio strever med å få istand en nøytralisering av Italia. Italia skulde altså frigjøre seg for de tyske troppene mot at den annen part avstår fra å besette og utnytte italiensk område. Det opplyses dog at han skal være villig til å innrømme en alliert kontroll, og at han vil gå med på at de allierte får utnytte Sicilia.

Badoglio har tre grunner til ikke å ville kapitulere betingelsesløst. Det første er at han anser det for uforenlig med Italias ære å gå mot den tidligere forbundsfelle. For det annet vil han ikke at Italia skal bli krigskueplass. Den tredje grunn er at erfaringene fra den franske kapitulasjonen gir grunn til å frykte at motstanderen kan komme til å utnytte landet i større målestokk enn det er forenlig med italienernes verdighet og interesser. Badoglio vil derfor ha litt klarhet om de alliertes hensikter på forhånd, helst en bindende overenskomst om Italias stilling til de seirende makter. Alle tre grunner er visse og forståelige.

Det er temmelig sikkert at Italia blir krigskueplass hvis det overgir seg betingelsesløst. Tyskerne vil da sannsynligvis ta sine forholdsregler for å stenge av den italienske halvøya. I hverfall kommer vel tyskerne til å besette den såkalte Polinjen i nord. Selv om de allierte påtar seg å drive tyskerne ut av landet, kommer Italia med i krigen. Tyskerne kommer kanskje til å betrakte Badoglios regjering som en fiendtlig regjering. Fra å ha vært forbundsfelle kunde Italia bli Tysklands fiende. At Badoglio nøler overfor slike utsikter, kan man ikke undre seg over, men det er like forklarlig at de allierte ikke vil slippe sitt krav på å få benytte italiensk område til videre operasjoner. Det er en påtrengende alliert interesse å få adgang til italienske baser.

Utålmodigheten over den nåværende stilling begynner nå å bli stor både i Italia og blant de allierte. Den italienske almonheten er grundig trett av krigen. Den ventet at Badoglio skal skaffe fred. De allierte betrakter Badoglios avventende holdning som forpåkalling og truer med å gjenoppta luftbombingen. Regjeringen Badoglio står mellom dobbelt ild. Enten den gjør det ene eller det annet, så kan den komme ille ut. Spørsmålet er om Badoglio kan bli sittende som regjeringssjef, hvis det ikke snart kommer en løsning. Hva kommer etter ham? Kan det bli kaos i landet? En slik utvikling vil være ugunstig også fra de alliertes synspunkt. De allierte har interesse av at det er orden i landet. Det er kanskje dette som har bevirket at de ikke var altfor påståelige i første omgang. Nå begynner de dog, som allerede sagt, å bli utålmodige over at kapitulasjonen lar vente på seg. Forøvrig er Italia fra alliert synspunkt ikke bare et problem om militære baser. Okkupasjonen av Italia vil også belyse at de allierte får et veldig ernæringsproblem på halsen. Det er rimelig at de vil ha valuta for å overta ernæringen av det italienske folket og forsyningene til den italienske industrien.

Badoglio må snart bestemme seg. Hvis han nekter å kapitulere vil Italia bli betraktet som Tysklands forbundsfelle og vil bli utsatt for nye krigsherjinger. I så tilfelle risikerer han indre uroligheter og må kanskje gå av. Hvis han underkaster seg slik at veien til "festningen Europa" ligger åpen for de allierte, må han ta alle okkupasjonens følger, eventuelt også den å komme i krig med Tyskland. Både krigsutviklingen i Middelhavet og den indrepolitiske utviklingen i Italia avhenger i høy grad av hans valg. Valget er vanskelig.

v v v v v v v

FÅKTA OG KOMMENTARER.

Siste advarsel til Italia. Algerkringkasteren sendte mandag kveld en advarsel til det italienske folket, hvor det heter: "De alliertes styrker kommer snart til å kjempe på det italienske fastlandet. Vår holdning er klar. Styreform som er grunnlagt på vold og slaveri må utryddes og ødelagges. På dette punkt er vi ubønhørlige. Vi insisterer på at disse endre makter skal overgi seg betingelsesløst. Dere er bedratt av Mussolini, og dere bodras nå av Pietro Badoglio. Vi har ventet en tid på deres beslutning. Vi har ventet på det italienske folkets beslutning i en uke. Nå er våre styrker i bevegelse og de er uimotståelige. Vi står ved Italias porter. Dere skal få føle krigens virkninger ved våre kommende operasjoner. 200,000 av deres tropper er isolerte. Badoglio har ikke latt dere få kjennskap til de meddelelser som er rettet til dere av Eisenhower. Badoglio har ikke gjort noe for fred. Snart kommer tyskerne til å forsøke å kjempe langs hele Italia i et siste forsøk på å utsette sitt uunngåelige nederlag. Vi vil ubønhørlig rykke fram gjennom Italia, og dere kommer uunngåelig til å få oppleve alle krigens redsler på den italienske halvøya. Vi har ventet. Vi har advart dere. Vi har intet valg".

Eden kommenterer. I en tale mandag erklærte Eden: "Et av aksens tre ben har begynt å vakle faretruende. Det var aldri så storrt som det vilde late til, men begivenhetene er ikke destomindre av største vekt. Mussolini forsto å gi seg selv en overdreven betydning. Verden aksepterte dette altfor lett, og den fikk betale dyrt i blod, tårer og lidelse for sin godtroenhet. Han overfalt Etiopia med gass, Albania på langfredagens helligdagsfred, Frankrike i ulykkens stund og Hellas uten varsel og uten minste antydning til årsak. Det er vanskelig å finne noe sidestykke i historien til listen over velovervøide fascistiske ugjerninger, men Mussolinis skjebne er et momment for de andre.

Den 30. januar 1939 sa Hitler i Berlins Sportsplatts: "Det nasjonalsosialistiske Tyskland vet hvilken skjebne det har å vente hvis det noensinne lykkes en internasjonal makt å knuse det fascistiske Italia! Idag vil jeg minne Hitler om disse ord. Han og de andre burde tenke seg om. Hans drabarter og alle quislinger burde ta seg i vare. Vi skal visse gjøre alt for å overbevise dem med bomber og bajonetter, i nord og i syd, likesom vår allierte russerne gjør det med slik tapperhet på østfronten. Tysklands krigsproduksjon skal ødelagges dag og natt av det britiske og det amerikanske flyvåpen. Vi har rett til å gløde oss over Mussolinis fall, men bare på ett vilkår, og det er at vi tar denne gladelige begivenhet som en inspirasjon til nye kraftanstrengelser mot Tyskland og Japan. Det kan ikke være tale om å ta noen hvilepause før begge disse fryktelige fiender er slått til jorden.

Denne gang kommer etterkrigsårenes oppgaver til å overstige alt som vi tidligere har hatt erfaring om. For å løse dem behøver vi sjelstyrke, tålmodighet, forståelse og fremforalt enighet, kanskje i ennå høyere grad enn i krigen. Vi gir våre allierte, store som små, vårt løfte om tillit og god vilje. Vi ønsker intet heller enn å få samarbeide med dem for å bfri verden fra den svøpe som har slitt istykker to generasjoner i vår tid. Først doretter kan frihet, fordragelighet og barmhjertighet igjen love opp. Lat oss av alle våre krefter vie oss til dette hverv, å vinne seieren og å bygge opp en varig fred".

Churchills forvarsel. Da Churchill talte i De forente Staters kongress den 18. mai sa han: "Det er vår bestemte hensikt å gjøre det umulig for Tyskland å holde oppe noen våpenindustri av stort og effektivt omfang. Hvor disse produksjonsentra er, og hvor de kommer til å bli, så skal de bli ødelagt, og krigsindustriens arbeidere skal bli drevet bort. Hvis de ikke liker det som er i vente, så får de dra vekk selv, på eget initiativ".

Ødeleggelsen i Hamburg. Nesten 30,000 mennesker skal være drept, skadet eller savnet etter forrige ukas bombeangrep mot Hamburg. Ifølge politiets oppgaver er nemlig 8,347 drept, 18,682 skadet og 3,514 savnet. Disse oppgaver er avgitt før det siste angrepet natt til tirsdag. Det oppgis at over 8,000 hus er ødelagt eller hardt skadet og at massevis av industrianlegg er lagt i ruiner. Man forstår at tyskerne omtaler Hamburgraidene som noe som er "verre enn et slag på østfronten". Øyenvitners beretninger, den voldige flyktningestrømmen fra byen og de tyske myndighetenes ilsomme foranstaltninger for å begrense følgene av

en lignende bombing av Berlin, tyder på at noe forfordolig er hendt. Hamburg er en død by, heter det i alle moldinger derfra.

Ødeleggelsen i Hamburg tyder på at vi står overfor en ny epoke i luftkrigen og i krigsførelsen i det hele tatt. I krigens første år fikk man nærmest den forstillingen at de uhyggelige fantasiskildringene fra førkrigstiden ikke svarte til virkeligheten. England led meget, men det holdt seg opppe endog under de hardeste angrepene. Det så også ut til at forsvarsmidlene ble utbygget omtrent i samme omfang som angrepsmidlene. Det ble et aksiom at et folk ikke kunde undervinges fra luften. Nå må man tydeligvis lære omigjen. Rollene er blitt byttet om siden 1940 og 1941: England og Amerika angriper og Tyskland får slagene. Dette har også medført en forskyvning i angrepsmidlenes favør, ettersom de alliertes industrielle resurser er så overordentlig overlegne over de tyske. De flygende festninger har en fryktelig effektivitet, og bombeflyvåpnet utvikles i det hele tatt for hver uke. Ved denne forskyvning skjer det en enorm økning av ødeleggelsene.

De store og vellykte raidene i de siste månedene har fått de allierte til å regne med at en nasjon kan beseires fra luften. Resultatet av bombingene i Ruhr og især bombingene av Hamburg kommer til å forsterke den retning som har gjort gjeldende at et folk kan beseires fra luften. Derfor må man regne med at bombeoffensiven mot Tyskland og Italia vil bli intensivert for å presse fram en hurtigere avgjørelse. Raiden mot de rumenske oljefeltene peker forøvrig likosom bombingene av Hamburg på hvor hurtig krigens muligheter økes.

Bombekrigen. Makthaverne i Tyskland kan ikke lenger bagatellisere de all.s bombekrig. For mange store industribyer er forvandlet til grushauger. Hjemløse og skrekkslagne flykter innbyggerne fra det som engang var deres hjem. Det tredje rikets ledere har sådd vind. De høster nå storm. Så lenge de var overlegne i teknisk utrustning, benyttet de den til det ytterste. Da het det triumferende at de britiske byene ble rader ut. Da hørtes det ikke noe snakk om menneskelighet. Da gjaldt krigens ubønnhørlige lov.

Jøder og polakker blir stadig avlivet. Tyskerne opprettholder fremdeles sitt skrekkegiment i alle hørtatte land. Gisler tas og uskyldige mennesker skytes. Ikke et spor av humanitet kan man merke i tyskernes behandling av de okkuperte lands befolkning. Alt de har bruk for, eller kan få bruk for, tilegner de seg. Görings forsikring om at selv om andre folk må sulte, så skal ikke tyskerne rammes av det, opprettholdes fremdeles. De bemektiger seg det som produseres i de okkuperte land. At det der råer en mangel som i blant tangerer, i blant overskrider hungersnødens grenser, har ikke besværet det tyske folket, i hvert fall ikke dets ledere. At det tyske folkets talsmenn nå beklager seg over de alliertes bombing av de tyske industrisentrene og havnene kan ikke skjule det faktum at de selv har fremmanet denne hjemløselse. Finnes de den utholdelig, så har de det i sin hånd å stoppe den. De får da erkjenne at deres forsøk på å nyordne Europa med hensynsløs vold er mislykket, fordi de støtte på en overmektig motstand. De får dra seg vekk fra de områder de hørtok da deres overlegenhet ennå var tilstede. De får finne seg i så godt som mulig å gjøre bot for de fryktelige ugjerninger som de har begått. Det står i deres makt å slippe vekk fra ødeleggelsen av deres eget land.

Den virkelige hindring for en kapitulasjon er den ledelse som det tyske folket for tiden har. Med disse ledere kommer ikke de allierte til å underhandle. De allierte krever at nasistene skal fjernes. Det vet disse, og derfor har de ingen interesse av å gi opp kampen. Deres egen skjebne står på at det ikke skjer. De vet at de er fortapte så snart Tyskland erkjenner seg besejret. Derfor klamrer de seg til makten og undertrykker med den ytterste vold othvert forsøk på å sette dem ut av spillet. Begivenhetene i Italia viser både det tyske folket og dets herskere hvordan det kommer til å gå når en diktatorisk styrt stat ikke greier det den har innlatt seg på. Nasismen kan lære av fascismens ynkelige endelig. Det tyske folket kan også lære hvor det bærer hen når et folk gir seg diktaturet i vold. Er det et varsel at propagandaministeren plutselig er blitt taus? Er denne propagandaturbinen endelig kommet i ulage?

v v v v v v v v v

4043
Mappe 9
Eksp. 6/8
Arg. 1943
O. V.
Jfr.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 6/8-43.

SYDFRONTEN. Nederlagets mørke brer seg hurtig over akseforsvaret på Sicilia. Langs hele Etna-linjen tegner det til fullstendig sammenbrudd. Alle tyske stillinger syd for Etna er i de all.s hender, og en katastrofe av samme omfang som i Tunisia driver mærmere for hver dag som går. Fangetallet har nå passert 100.000. 35.000 tyskere og neppe mer enn 5.000 italienere kjemper videre.

Den 8. arme rykket torsdag morgen inn i Catania uten motstand. Truet fra vest, presset fra syd og bombet fra luften og sjøen måtte tyskerne oppgi byen. Montgomery tok Catania ved "squeeze", som B.B.C. uttrykker det. Befolkningen, hvis matforsyning var plyndret av tyskerne, mottok den 8. arme med glede.

De tyskerne som er fordrevet fra Catania er kommet i en truende skruestikke, og den eneste veien som gjenstår mot nord - kystveien mot Messina - står i fare for å bli fullstendig blokkert. Den ligger dag og natt under konstant ild fra de brit. krigsskipenes grove kanoner og under heftige angrep fra luften. Aksetroppene forfølges hardt av den 8. arme. Retrettveien mot nordvest, langs den halvirkolformede jernbanen vest for Etna-massivet, er avskåret ved Paterno, som er erobret. Misterbianco, 8 km. vest for Catania, er også inntatt. Ved erobringen av Catania og Paterno er aksens brohode i syd styrtet sammen med et eneste slag, og bare en hurtig retrett i retning mot Messina vil kunne redde aksetroppene fra å bli splittet i flere isolerte grupper.

Langt mot nord vakler de tyske stillingene under de stadig heftigere angrep til lands og i luften. 3 all. kolonner truer det viktige trafikknutepunktet Adrano på Etnas vestlige skråning. Byen ligger under voldsom ild fra artilleriet og heftige angrep fra luften. Aksetroppene er i voldsomme nærkamper kastet ut av sine godt utbyggede fjellstillinger.

På venstre flanke trenger amerikanerne fram i 3 parallelle kolonner. Lengst i syd har de erobret Gagliano og Bronte, mens de på den venstre fløyens sentral-avsnitt rykker fram mot nøkkelstillingen Randazzo. Framrykningen langs kysten har gjort gode framskritt det siste døgn og støttes av amr. krigsskip.

B.B.C.s korr. telegraferer under inntrykket av de siste begivenheter på Sicilia at amerikanere, canadiere og britere synes å ha innledet et kappløp mot Messina og at aksetroppene overalt kastes overende.

Samtidig opprettholder brit. og amr. krigsskip og fly en stadig mer hardhendt blokade av Messina-streket. Det holdes nå nye utkikk etter fiendtlige evakueringskip, og et forsøk fra aksekommandoens side på evakuering i større skala kan allerede nå forutsies å bli en katastrofe. Brit. krigsskip har igjen bombet Taormina, og Messina er bombet av sterke bombeflyavdelinger.

De tyske troppene forsvarer seg med fanatisk voldsomhet og oppgir ikke en tomme jord for stillingen er blitt uholdbar. Mange ganger kjemper de med en selvopofrelse som gjør det umulig for dem å ta hånd om sine falne og sårede. Generaloppførelse som gjør det umulig for dem å ta hånd om sine falne og sårede. Generalfeltmarsjall Kesselring har funnet stillingen så kritisk at han har forlatt sitt hovedkvarter på Sicilia og dratt til Verona i Nord-Italia.

Luftoffensiven mot fastlandet er gjenopptatt med 4 angrep mot Napoli og vidstrakt bombing av kommunikasjoner i Syd-Italia.

Italia. Badoglio-regjeringen har på ny drøftet den utenrikspolitiske kurs, uten offisielt resultat. Stemningen blant befolkningen er like truende, og myndighetene har sett seg nødt til å skjærpe sine forholdsregler mot demonstrantene og hetene har sett seg nødt til å skjærpe sine forholdsregler enn noen sinne. Tross mot den opposisjonelle presse. Sensuren arbeider hardere enn noen sinne. Tross arrestasjoner og strenge fengselstraffer har det ikke lyktes myndighetene å mestre "sit down" streiken i Milano og Torino. De antifascistiske partiene oppfordrer til generalstreik hvis Badoglio ytterligere forhaler tiden og forspiller mulighetene for en separatfred. Fiume, Trieste, Istria-Halvøya, Lubljana og Dalmatia er erklært for krigssone. I mellomtiden strømmer tyske tropper til Nord-Italia, og organisasjon Todt er i ferd med å utbygge Po-linjen. Nye uroligheter har brutt ut i Hellas. I Saloniki har det vært generalstreik denne uken. I Makedonia er landsbyer som er okkuperte av bulgarske tropper, satt i brann. I Athen har tyske tropper skutt på demonstrerende folkemasser.

ÖSTFRONTEN. Orel og Bjelgorod er erobret av russerne den 5. aug. Denne melding ble gitt i en dagsordre utferdiget av Stalin. I følge denne dagsordre skal den russ. dobbeltseier ved Orel-Bjelgorod høytideligholdes i Moskva ved midnatt med 12 salver fra 120 kanoner. Stalin minner i sin dagsordre om de begivenheter som gikk forut for den russ. dobbeltseier, om starten av den tyske sommeroffensiven for nøyaktig 1 måned siden, von Kluges sammenbrudd og den russ. motoffensiven. Fiendens påstand om at de russ. troppene ikke er i stand til å sette i gang en sommeroffensiv er grundig gjendrevet. Det erklæres videre i dagsordren at de divisjoner som først brøt inn i Orel og Bjelgorod for framtiden skal bære æresnavnene Oreldivisjonene og Bjelgoroddivisjonene. Stalin uttaler til slutt en takk til troppene og deres befal.

Orel har vært på tyskernes hender siden oktober 1941. Den var en av nasjonenes sterkeste befestede stillinger på Östfronten, og Hitler holdt fast på den med nebb og klør. Det var hans siste springbrett for angrep mot Moskva. Russene har måttet kjempe for hver meter de har rykket fram under de 3 siste ukers store slag. Luftwaffe ble fullstendig slått under kampene over Orel-fronten.

Om inntagelsen av Bjelgorod skriver Isvestia at byen ble tatt etter voldsom artilleriild; samtidig russ. tanks gjennom tyskernes forsvarsverker og truet tyskerne i ryggen. Det var også heftige gatokamper inntil russ. tanks avskar alle kommunikasjoner. Tyskerne begynte da tilbaketog.

Orel befinner seg nå fast i russernes hender, og von Kluges hovedstyrker flykter ilsoomt mot Brjansk. Sovjettroppene har satt i gang en kjempemessig omringningsbevegelse i retning mot Brjansk. Ca. 200.000 tyskere er trengt sammen i en trang korridor, hvis flanker angripes voldsomt av russ. avdelinger, motorisert infanteri, kavalleri og av luftvåpnet. Von Kluges retrettvei er i forå med å avskjæres ved Karatjev, halvveis mellom Orel og Brjansk. Karatjev trues av omringning fra nordvest og sydvest. Tyskerne har rømmet hele Orel-buen og har etterlatt seg mengder av tung utrustning og svære ferråd. Et enormt krigsbytte blir tallet opp av russerne.

De russ. angrepsoperasjoner på sydfronten har i de siste døgn utviklet seg til en sommeroffensiv i stor skala. Sovjettroppene rykker fram på bred front og synes å ha innledet et alminnelig framstøt mot Ukraina og dets krigsviktige områder. Store deler av den tyske sydfronten har begynt å vakle overfor det heftige russ. trykket, og sovjettroppene angriper med mengder av tanks og artilleri.

DET FJERNE ØSTEN. Dagens komm. fra Australia melder at amr. tropper etter 35 dagers kamper har erobret den japanske flybasis Munda på Ny Georgia.

SVERIGE. Den svenske regjering har besluttet at transitten av krigsmateriell gjennom Sverige skal stanse innom den 15. aug. og transitten av tyske tropper innen den 20. aug. - Times kommenterer: De siste all. seire har endret den militære situasjonen slik at Sverige føler at det kan handle som en fri nasjon og at det kan kaste av seg et forhold som var dets tradisjoner uverdige og ytmygende for det svenske folk. Den endrede politikk er av største betydning ikke bare for Sverige, men også for andre land. Ikke minst vil den gjøre sitt til å bedre forholdet til nabolandet Norge, som utrettelig har fortsatt kampen for å bevare den skandinaviske arv, og for å gjenopprette en ærofull fred for det norske folk.

FASITT. Bare for 4 dager siden skrev Berliner Börsenzeitung: "Hvilken triumf ville det ikke være for de all., hvis denne uken bragte med seg samtidige sammenbrudd på Orel-fronten og en erobring av Catania-stillingen".

For 2 dager siden skrev Frankfurter Zeitung: "Orel er blitt et symbol for Tysklands indre styrke."

Over alt i de forente nasjoners verden og i de nøytrale land blir det i dag i presse og i kringkasting fastslått at Tyskland den 5. aug. 1943 hadde sin svarte dag hittil i krigen. Det samtidige sammenbruddet av Orel-fronten og Etnalinjen gjør den første uken av august til en miløpel i denne krigen historie. Seirene har knust 2 halverk som fienden gjorde sitt ytterste for å forsvare.

Den 5. aug. 1943 er en svart dag for nazi-Tyskland, derfor en triumfs og gledens dag for de all. og last but not least - for oss!

Det er av og til blitt påstått at Italia rett og slott har vært en belastning på Tyskland i denne krig. Det har kanskje vært tilfelle med en viss krigsindustriell virksomhet og endel forsyningsproblemer, men til gjengjeld er det skapt en gunstigere militær stilling for Tyskland på Middelhavsfronten. Det flerårige felttoget i Nord-Afrika må ikke betraktes som noen belastning. Snarere muliggjør de Italias medvirkning angrepet mot de britiske stillingene i Egypt. Dette var et ledd i de alminnelige angrepsplanene, som kunde opprettholdes så lenge, og som var så nær ved å lede til gunstige resultater. Italia har således ved sin boligghet og sine kampmidler gitt verdifulle bidrag til aksens offensive krigsførsel. Italias innsats på Balkan må heller ikke glemmes.

Tyskland regner nå med en utholdenhetskrig, karakterisert ved defensiv krigsføring på alle fronter. Fra dette synspunkt er det helt naturlig at den tyske krigsledelse har villet avstå fra å forsvare Syd-Italia. Et slikt forsvar ligger operativt ugunstig an og vilde kreve betydelige stridskrefter. Disses eksistens kan delvis stå på spill, hvis de allierte foretar en landstigning omtrent på fronten Roma-Napoli og det lykkes å avskjære halvøya her. Moderne landstignings-tiltak på bred front er vanskelige å avverge, især fordi hovedforbindelsene på halvøya har en slik struktur at kraftkonsentrasjoner av tilbaketrunkne reserver ikke kan gjennomføres hurtig og sikkert. En defensivstilling i f.eks. de nordlige Apenninerne er derimot meget gunstige fra operativt synspunkt. Hvis den italienske arme dessuten kunde trekkes tilbake i kampdyktig stand, vilde forsvarets stilling være forholdsvis bra.

Ifølge meldingene har Hitler framsatt krav om et slikt tysk-italiensk samarbeid. Dette krav er imidlertid avvist fra italiensk side. Tyskland må derfor forberede seg på at Italia nå går helt ut av aksen. Den forsvarslinjen tyskerne nå kommer til å organisere i Italia, eventuelt langs nordgrønsen, vil sikkerlig avhenge meget av utviklingen i landet. Det er sterke grunner som taler for at linjen forlegges til de nordlige Apenninerne, f.eks. på høyde med Firenze, der det kan etableres en forholdsvis kort front i fjelltereng som er gunstig for forsvaret. Derved hindres de allierte fra å benytte Nord-Italia som flybasis for angrep mot Tysklands krigsindustrier i Böhmen og Schlesia, disse som ennå er vanskelige å nå fra England. Avstanden til Praha-Breslau fra det sydøstlige England er 100-120 mil, fra Po-sletten derimot bare 60-80 mil. Nå fins det dog flere store, meget antifascistiske områder i Nord-Italia. Dette kan føre til besværlige forhold bak en slik front, men tyskerne kan kanskje gjøre regning med støtte fra tidligere svartskjorteavdelinger, som kanskje i ren desperasjon holder fast ved fascistsystemet og tilslutningen til Tyskland.

Utviklingen i Italia kan muligens gjøre det nødvendig å opprette en linje ennå lenger bak. Det vilde i så tilfelle bli den gamle frontlinjen fra forrige verdenskrig langs Isonzolinjen vest for Trieste og videre i Alpene over Brenner til Schweiz. Meldingene om at tyske tropper har rykket inn i Trieste og Fiume og tidligere meldinger om tyske befestninger ved Brenner støtter den formodning, at tyskerne kommer til å organisere sin ondelige forsvarsfront mot den italienske halvøya her. Et forsvar langs Po-linjen er tenkelig, ihvertfall for å oppholde de allierte og for å samle panserstyrker på slettene og der søke en avgjørelse med en alliert invasionsarme i Nord-Italia. Den operative stilling i Italia kan således bli forholdsvis gunstig, selv om de italienske stridskrefter ikke medvirker lenger. Denne nye stilling vil dog kreve at de strategiske reserver settes inn, som ellers kunde reserveres for andre fronter. Dette kan bli særlig følelig, hvis de tyske avdelinger i Italia ikke kan trekkes nordover igjen.

En alvorligere situasjon kan dog oppstå på Balkan. Hollas står stort sett under tysk militærorganisasjon, men den store bakre og indre partisanfronten i det vestlige Balkan og i det nordlige Jugoslavia holdes for tiden i sjakk av italienske tropper, og disse må erstattes. Hertil kan komme som det vanskeligste moment at de allierte kan gjøre invasjon på kysten av Dalmatia. Hvis Italia slutter fred vil de allierte også beherske Middelhavet ennå fullstendigere enn nå. Sardinia og Corsica blir neppe forsvart av tyskerne. De må derfor også regne med et alliert invasjonstiltak mot Syd-Frankrike, og må binde strategiske reserver også med henblikk på dette alternativ

Italia. Ifølge Schweiziske meldinger holder stillingen i Nord-Italia på å tilspisse seg. Det foreligger ingen autoritativ bekræftelse på Roma-kringkasterens påstand om at arbeidene er gått tilbake til sitt arbeid. Situasjonen er heller ifølge tilgjengelige rapporter forverret igjen. Massedemonstrasjonene under parollen "Fred og Frihet" fortsetter. Telefonforbindelsene mellom Roma og Nord-Italia er brutt igjen. Roma-kringkasteren meldte onsdag at kabinettet Badoglio skulde tre sammen torsdag for å drøfte viktige spørsmål, som det har hast med. Masseevakueringen av sivilbefolkningen fra de Nord-Italianske byene påskyndes, og flukten fra industribyene har antatt karakteren av folkvandring. I de store fabrikkene i Milano og Torino har arbeidene etablert "sit down" streik. Nye arrestasjoner av demonstranter har funnet sted. Det har vært uroligheter i fengslene i Torino og Milano. I Torino har ondol fanger brutt ut. Borgermesteren i byen Alessandria er avsatt p.g.a. uroligheter i byen. Man kan være fristet til å site Evening Standard som skriver: "Det italienske folkot har gjort alt som man kan vente av et folk som i 21 år har vært ute av stand til selv å innvirke på begivenhetenes gang". Ifølge Algeravison Derniere Nouvelle har italienske soldater dosertert i store mengder fra Corsica og forsøker å ta seg over til fastlandet. Den opposisjonelle presse har skjærpet tenen i sine artikler og krevor nå åpent separاتفred og at kong Victor Emanuel og Badoglio skal tre tilbake.

De italienske okkupasjonestropper. Meldingene går fortsatt ut på at okkupasjonestropperne på Balkan setter kursen hjem i stadig større grupper. Veiene mot Albania og mot Fiume og Trieste er fullpakket med soldater på hjemvei. De fire divisjoner fra Jugoslavia har nådd Albania, hvor de holder på å innskipe seg. De fikk fri passasje av de serbiske friskaror etter å ha blitt avvepnet. Tyskerne stilling på Balkan forverres av friskarorens intensiverte virksomhet. På Kreta hersker det spente forhold. De tyske tropperne har holdt tilbake et fullstet italiensk troppetransportskip. Fra Schweiziske kilder meldes at tyskerne er i ferd med å fordrive de italienske okkupasjonestropperne fra den franske Riviera. Det meddeles at Cannes er besatt av tyskerne, og at tyske fortropper har nådd Menton.

Ungarn har mere enn noen annen av Tysklands forbundsfeller utnyttet Tysklands seiror. I årene 1938-1941 har det øket sit befolkningstall med ca. 70%. Vennskapet med Tyskland førte allerede i fredstiden 1938-1939 til pene resultater deler av Slovakia og Karpatarusland ble erhvervet. Da krigen kom var man dog til å begynne med lite grunn usikker. Man var ikke helt overbevist om Tysklands seier og var urolig for de nyerhvervede områdene. Man vilde derfor gjerne stå fram som særlig fredselskende, og det ble til og med foreslått fra Ungarn at landet under krigen skulde bli et slags rekonvalosent hjem for de to krigførende parter. Sine virkelige sympatier kunde de dog ikke skjule, og de så med tilfredsbeundring på tyskerne, da disse slo deres gamle venner polakkene ned. Krigen gikk i den retning ungarerne ønsket. De fikk en stor del av sine krav på Romania realiserte. Da Tyskland overfalt Jugoslavia i 1941 falt Ungarn dette land i ryggen og ga en god dag i en ikke-angrepspakt, som de høytidelig hadde skrevet under på noen måneder i forveien. Ungarerne viste overfor serberne en brutalitet som ikke ga Europas "fornyere" noe etter.

Nå er man ikke så glad. Man gjør seg liten og lar det til syvende og sist skinne igjennom at man er i Tysklands makt. Tyskland har stelt til med alle ting. Her foreligger dog en stor forskjell. Ungarn er aldri blitt angrepet. Derimot har det ved Tysklands hjelp øket sitt innbyggertal fra 9 til 14-15 millioner på bekostning av fremmede nasjonaliteter. Uten å være truet på noen måte har det rykket med sine armeer fram mot et land som kjempet sit liv mot to angripende stormakter. Det har uten noen rimelig grunn sendt hærer inn i Russland for å gjengjelde de tjenester som Tyskland har gjort det. Nå håper de på å bli vennlig behandlet eller helst glemt.

Ungarns stilling er minst sagt farlig. Etter en alliert seier (som jo ikke er helt usannsynlig) risikerer det å bli avvepnet og besatt. Det bør ha den rumenske okkupasjonen i 1919 i frisk erindring. Det er omgitt av folk som delvis hater det mere enn de hater tyskerne. Situasjonen er full av bekymringer. Det er kanskje synd på ungarerne, men slik går det når man setter på den gale host.

SYDFRONTEN. Etter at Etna-linjen er styrtet sammen i syd, drar aksetropperne seg hurtig, men i god orden mot Messina. B.B.C.s korr. telegraferer at aksekommandoen synes å forberede en sterkt forkortet forsvarslinje nord og nordvest for Etna. Tyske baktropper kjemper nå bittert nord for Catania, øst for St. Stefano og på Etnas vestlige skråninger. Det kjempes desperat om hver eneste fjelltopp, hvert pass, hver sti og hver fjellskråning. Likesom i de siste hektiske døgn i Tunisia byr slagmarkene et skremmende syn med tusenvis av falne, mengder av sårede og hauger av ødelagt materiell. Det all. flyvåpens angrep har nådd en intensitet som minner om de opprivende begivenheter på Cap Bon halvøya. Brit. og amr. krigsfartøyer er i aksjon og utsletter praktisk talt alt liv på strandbreddene. En Algermelding fredag kveld sier: Aksetropperne synes ikke å planlegge en alminnelig rømning av Sicilia. Det ser dog ut til at det treffes forberedelser for eventuell evakuering, i det minste av elitetropperne.

Den 8. arme avanserer på begge sider av Etna. Aksens forsvarslinje hadde lørdag skrumpet sammen til en strekning på ca. 70 km. Algerkringkasteren melder at alle ital. tropper er trukket tilbake fra de forreste linjer. Det dobbelte framstøt har ført til at størsteparten av veien som går langs foten av Etna nå er under brit. kontroll. På sjøsiden har den 8. arme nådd fram til Acireale, som ligger ca. 15 km. nord for Catania. Lenger vest har den 8. arme erobret Adrano, Biancavilla, Belpasso og Mascallucia. Forsvarssystemet vest for Etna er brutt.

Etter noen av de blodigste trefninger i det sicilianske felttog har amr. tropper brutt igjennom aksestillingene på Etna-linjens sentralavsnitt. Troina, som tyskerne har utbygget til en forsvarsstilling av imponerende størrelse, og hvorifra størsteparten av veisystemet på det nordøstlige Sicilia kontrolleres, bofinner seg i de all. hender. Troina ligger praktisk talt i ruiner. Med dette raske snitt har den 7. amr. arme avskåret en av tyskeres viktigste pulsårer og truer med å skille den 15. tyske panserdivisjon fra Hermann Göring divisjonen, som kjemper på aksens sydlige flanke. Bronte, 12 km. fra Randazzo, er inntatt, likolades Cecaro. En del tyske tropper har forskanset seg i fjellene rundt Cecaro.

På nordkysten gjorde avdelinger av den 7. amr. arme søndag en uventet landgang bak de fiendtlige linjer og drev tilbake fiendtlige forsterkninger som rykket vestover. San Fratello og San Agata ved nordkysten er erobret og framrykningen fortsetter. - Øya Ustica, 64 km. nord for Palermo, er besatt. Tyskerne forlot øya for 3 uker siden, og etterlot en garnison på ca. 100 italienerne. Sivilbefolkningen, som utgjør ca. 1.000 mennesker, har lidt svært av sult.

Flåten og flyvåpnet blander seg i stadig større omfang inn i den blodige sluttkampen. Kystene på begge sider av Messina-halvøya bombes dag og natt. Langs kystveiene står lange kolonner av transportkaravaner i brann. Messinastredet blokeres ubarmhjertig. Samlinger av evakueringsflåter langs breddene i nærheten av Messina er ødelagt av kanonild og bomber.

Luftoffensiven over Syd-Italia føres med stor kraft. Det meldes om bombing av flyplassen ved Crotone, veier og bruer ved Marina di Catanzaro og andre mål i Syd-Italia, dokker og jernbaner i Napoli, og et kraftig angrep mot San Giovanni.

Milano, Torino og Genova er bombet natt til søndag av store styrker av Lancaster fly fra England. Skadene er betydelige, især i Milanos og Torinos indre del.

Italia. Nye bølger av fredsdemonstrasjoner skyller gjennom byene i Nord-Italia, og uroen har også spredt seg til Roma og Syd-Italia. Italias nye finansminister har gitt det ital. folk en advarsel om at Italias finansielle stilling nå er så alvorlig at den ital. lire kan komme til å gå ned til null, hvis situasjonen forverrer seg. Finansministeren gir fascistregjeringen skylden for Italias dårlige finansielle stilling. Med mindre det øyeblikkelig tas drastiske skritt for å forhindre det, er det ingenting som kan redde Italia fra finansielt kaos, sa han.

Avisen Italia Libera, aksjonspartiets organ, skriver i en advarsel til regjeringen: Nasjonen og regjeringen er igjen splittet, og kløften er om mulig ennå alvorligere enn den som eksisterte mellom fascistregjeringen og folket, alvorligere fordi den truer med å undertrykke Italias liv, samhold og uavhengighet. Krigen fortsetter, arrestasjonene fortsetter, og innen- og utenrikspolitikken fortsetter på samme måte.

ÖSTFRONTEN. 24 t. etter den russ. dobbeltseier ved Orel-Bjelgorod meddeler et sovjetrussisk særkomm. at sovjettroppene har innledet en kraftig dobbelttoffensiv. Målene for de 2 framstøtene er Charkov i syd og Brjansk i nord. Vi gir et utdrag av de 3 siste dagers meldinger, som vil vise offensivens utvikling.

Lördag. I 3 dagers kamper har sovjettroppene vest og sydvest for Bjelgorod brutt igjennom de tyske forsvarslinjene på en ca. 70 km. bred front, og har rykket fram mellom 25 og 60 km. Over 170 bebodde steder er erobret. Russ. fortropper står ca. 30 km. fra Charkov, som trues av en farlig flankebevegelse. Sovjettroppene har innledet heftige angrep mot den tyske flanken nord for Charkov. Den russ. overkommando har ført fram sine hovedstyrker, og Charkov står nå i sontrum for angrepsoperasjonene. Ved dobbeltseieren ved Orel-Bjelgorod kontrollerer russerne hovedparten av jernbanen Moskva-Charkov, og forsterkninger kan nå føres direkte til de forreste linjer. Samtidig kommer det meldinger om stadig livligere russ. aktivitet ved Isjum og sydvest for Vorosjilovgrad. Militære iakttagere mener at hele sydfronten er i ferd med å komme i bevegelse.

Brjansk-offensiven har ført sovjettroppene fram fra 6 til 10 km. Over 70 steder er erobret nordvest og sydvest for Orel. Nordvest for Orel har von Kluges divisjoner kommet i en farlig stilling, takket være det russ. flankeanfall, som sikter på å avskjære retretten mot Brjansk. Sovjettroppene er hakk i hel på tyskerne som retirerer mot Brjansk. Den smale korridoren mot nordvest er blokkert av mengder av etterlatte kanoner, tanks, transportbiler og falne og sårede. Det viktige jernbaneknutepunktet Karatjev står i fare for å bli omringet. Russerne fører hor fram tungt artilleri til angrep mot Karatjev. Tyskerne drar forsterkninger sammen for å beskytte denne viktige nøkkelstillingen som trues av 2 kraftige russ. armeer.

Søndag. Graivoron, 70 km. nordvest for Charkov, er inntatt. Tyskerne fortsetter å falle tilbake mot Charkov under harde kamper. Mange tyske motangrep er tilbakevist, og kampene blir hardere etter hvert som russerne nærmer seg byen. Jernbanelinjen Charkov-Brjansk er brutt på 2 steder, og det tyske etappovesenet er bragt i uorden. Moskva-kringkasteren melder at russerne under sin kraftige offensiv på Charkov-avsnittet har passert Charkov i nord. De russ. troppene rykker nå fram i 2 kolonner, hvorav den ene står nordvest for Charkov, mens den annen nærmer seg fra nordøst. Den siste kolonne står halvveis mellom Bjelgorod og Charkov, og den tyske flanken er gjennombrutt på mange punkter. Den sovjetarmeen som rykker fram vest for Bjelgorod, truer den tyske garnisonen i Charkov i ryggen.

Mandag. Russerne fortsetter å rykke fram i sin tvillingoffensiv mot Charkov og Brjansk. Det ble søndag meldt om erobringen av over 60 bebodde steder på Charkov-fronten. Det viktigste er Bogoduchov, som ligger ved jernbanen Charkov-Sumy, 56 km. nordvest for Charkov. Dette betyr at alle de 3 jernbanelinjene som går i nordvestlig retning fra Charkov nå er kontrollert av russerne. En annen russ. kolonne som rykker rett vestover, er nådd til et sted som ligger 100 km. vest for Bjelgorod. Moskva-kringkasteren meldte mandag om ny framrykning på Brjanskfronten, der russerne rykker fram langs hovedlinjen fra Orel. Russerne er kommet ytterligere 10 km. framover til jernbanestasjonen Lebedka. 130 bebodde steder er tatt tilbake, blir det meldt i komm. søndag kveld. Store mengder krigsmateriell og mange fanger er falt i russernes hender. Russ. fly retter kraftige angrep mot de tyske retrettlinjene. Karatjev er kraftig bombet. Tyske flyplasser er også bombet.

Russisk generaloffensiv. Militære iakttagere i London spår en russ. generaloffensiv, hvis utvikling er begynt med Orel og Bjelgorod. Situasjonen ved Svre Donets preges av voksende aktivitet. Nye russ. armeer rykker fram i Donets-området, og det er mulig at det er hensikten å utvide angrepet fra Bjelgorod til det Asovske Hav. Den nye russ. frontlinjen i syd byr på store muligheter. Bak de nye linjene fins det utmerkede jernbaner og landeveier. Tyskerne hadde selvsagt satt inn nesten alt for å holde Orel og Bjelgorod som deknning for Brjansk og Charkov.

SVERIGE. En kronikør uttalte i den svenske kringkasting søndag kveld: Det er liten fare for at Mussolini vil prøve på å flytte til Sverige, men like på terskelon har vi Vidkun Quisling, som en dag kan finne på å dra over grensen til Sverige. Hvis han gjør det, vil han bli behandlet rett og slett som en forbryter, m.a.o. han vil bli sendt tilbake.

TYSKLAND. Over 1 mill. mennesker er blitt evakuert fra Berlin.

v v v v v v v v v

FAKTA OG KOMMENTARER.

Opprop. Den allierte overkommando kringkastet fredag denne spesielle melding til det greske og det jugoslaviske folk: Fasciststyret i Italia er brutt sammen. I Hollas og Jugoslavia står de nasistiske overfallsmenn overfor flere mulige farer: Faren som er oppstått etter at de italienske divisjoner er falt fra, faren som skriver seg fra en øket organisasjon av folkekomiteer og faren ved de alliertes angrep langs alle fiendens yttre forsvarsstillinger. I farens stund vil Tyskland slå til mere brutalt enn noensinne før. Det vil ikke betenke seg på å bruke de mest barbariske våpen. I deres land vil tyskerne på forskjellige måter forsøke å bringe forvirring. De vil spre rykter om at de allierte har gått i land i dette eller hint område. De vil spre alløslags rykter for å få dere til å tro at de allierte har latt dere i stikken. Grekere og jugoslavere, vær på vakt! Ha tålmodighet litt lenger. La enhver mann følge sine lederes instruksjoner. La enhver mann gjøre sitt ytterste, hver på sin måte, for å påskynde oppløsningen av de italienske styrker i sitt land. Husk at vi har påtatt oss å la dere vite i de alliertes radio når timen slår for alminnelig aksjon. Stikkordet er: "Samhold og disiplin".

Goebbels er svak men truer. I en artikkel i Völkischer Beobachter lørdag skriver Goebbels: Vi nekter ikke at de alliertes luftkrig har voldt oss betydelige vanskeligheter av alle slag. Det må være vår oppgave å gi et passende svar. Siden vi for øyeblikket ikke kan gjøre det i form av konsentrerte motangrep, må vi gjøre det ved hjelp av forsvarsforanstaltninger. Engelskmennene holdt ut under langt ugunstigere forhold i 1940. Vi må holde ut i 1943. Engelskmennene fattet i 1940 den beslutning å gi luftkrigen en prinsipiell vending ved å bygge opp et nytt eget angrepsvåpen. En lignende radikal løsning har fra lang tid tilbake også vært Tysklands faste beslutning. Den begynner å virkelig gjøres langsomt men sikkert men foreløpig kan ingenting offentliggjøres om arten av disse forberedelser eller om den sannsynlige datum for deres praktiske iverksettelse.

Tyske tap. Det russiske kommunike fredag kveld ga en oversikt over de tyske tap på den russiske front fra 5/7 - 5/8. I løpet av disse 30 dager ble 120,000 tyskere drept og 12,400 tatt tilfange. 2,490 tyske fly ble skutt ned. 4,600 tanks og 1,600 kanoner ble ødelagt. Russerne tok i løpet av denne måned også 520 tanks, 870 kanoner, 2,500 maskingeværer, store mengder lette våpen, forsyninger og ammunisjon i 300 å 400 depoter.

Etter Orels fall. Seirene ved Orel og Bjelgorod er gjenstand for alle de engelske militær ekspertenes oppmerksomhet. Times skriver: "Helt siden de første lammende slag falt langt inn i fiendens linjer har de russiske operasjoner vært metodiske og veloverveide. De har hatt en bister, avmålt karakter, som i enkelte henseender har måttet virke mere foruroligende på tyskerne enn hurtigere og mere uregelmessige framstøt. Situasjonen langs hele fronten er nå slik at tyskerne våger ikke å redusere sine frontgarnisoner noe sted. Orelseirens største betydning er dog av psykologisk art. Seiren er et symbol på det mest fullstendige nederlag som noen tysk offensiv har lidd og for russernes øyne til å gjenvinne initiativet. Den tyske overkommando må nå innse at dens offensiver ikke har noen utsikt til suksess, selv om de begynner under de mest gunstige omstendigheter. Forklaringen er at russerne har gjort større fremskritt enn fienden, både i spørsmålet om offensiv og defensiv taktikk. Tyskerne har ikke stått stille, men de har holdt ensidig fast ved de metodene som skjenket dem seirer over en fiende som bare var halvt rustet." - Engelske militær eksperter i forskjellige leirer er enige på ett punkt: De siste militære begivenheter har fremhevet begrensningen i tyskernes resurser. Dette er, sier man, en uavviselig grunn for de allierte til å påskynde sine angrepsplaner og om det blir nødvendig å revidere dem, for å dra fordel av den nye situasjonen. Slike argumenter er aldrig tidligere fremsatt av de militære.

Norges flagg. Det konservative underhusmedlemmet Lockor-Lampson fremla torsdag et resolusjonsforslag om at man etter felles overenskomst skal velge et internasjonalt flagg, som skal være frihetens emblem i hele verden, og at den norske regjering skal anmodes om å tillate at Norges flagg skal utses til å representere "Denne høyeste symbolske funksjon."

v v v v v v v v v

HVIS ITALIA SLUTTER FRED. II.

Allerede før sceneforandringen i Italia hadde man fått den oppfatning at de allierte aktet å legge tyngdepunktet i sin storoffensiv til nordsidene av Middelhavet. Den første bresje i sentralmaktens forsvarssystem i 1918 ble slått på Balkan noen uker før den 11. november, da tyskerne kapitulerte. På det tidspunkt forsøkte den tyske krigsledelse å danne en Donau-Save front som et nytt vörn mot sydøst. Denna gang er stillingen stort sett gunstigere for de allierte. Maktfaktoren Sovjetrusland eksisterer og en vellykket åpning av spillet på Balkan kan få meget større virkning på hele situasjonen. Denne gang er det dog operativt vanskeligere å få istand et frontgjennombrudd via Hellas, fordi den sterke forpoststillingen Kreta-Dodekaneserne først må erobres.

Den offensiven som nå pågår mot Italia har sansynligvis hatt som mål å muliggjøre etterhvert en omringningsoffensiv mot Balkan. Denne kan skje ved en landstigning på Dalmatias kyst, kombinert med et angrep sydfra i første rekke mot Kreta. Den store og effektive utviklingen av invasjonstiltak som har funnet sted i den annen verdenskrig, gjør en slik tankegang helt sannsynlig. Det er imponerende å lese Roosevelts redegjørelse for hvordan den første landstigning på Sicilia omfattet 160.000 mann og mengder av panserbiler og annet rullende materiell. Med Otrantostredet åpnet og Middelhavet fritt vil det ikke foreligge noen vanskelighet for en lignende kraftkonsentrasjon mot Dalmatias kyster. Et hovedangrep mot Beograd, hurtig forsterket med partisanstyrker, i et så operativt følsomt område som Dalmatia-Bosnia, kan bli meget alvorlig for det tyske forsvaret av Balkan. Den politiske rekkevidden på Balkan vil bli meget stor.

Det er betydelige stridskrefter som allerede er akkumulerte i Middelhavsområdet, og nye troppetransporter går stadig over Gibraltar. I Nord-Afrika må det m.a.o. ligge armeer ferdige, som kan settes inn på en ny front. Disse tropper venter sansynligvis på en større og mere krevende oppgave enn angrepet på Sicilia. Videre er Syria oppladet med offensiv kraft. For kort tid siden ble Kreta luftangrepet i stor skala. Hensikten var kanskje å prøve öyas luftforsvar og funksjoneringen av de alliertes baser.

Et angrep på Balkans basis-område via Midt-Italia etter at Italia har sluttet fred, åpner store perspektiver for en gunstig utvikling av krigen. Hvis de italienske divisjonene dras bort fra Dalmatia, Bosnia, Herzegovina og Albania kommer tyskerne i en alvorlig stilling. De blir kanskje tvunget til å svekke sine tropper på Balkans sydfrent. Dette vil i sin tid gjøre Tyrkia modgjørligere, kanskje rent ut muliggjøre at de alliertes Syria-arme kan settes inn via Tyrkia. Det viktigste er imidlertid at tyskerne må orstatte de italienske divisjonene med sine egne, som også må tas fra de strategiske reserver, som hittil har vært beregnet for andre fronter. Den nåværende tyske forsvarskraften på Balkan er utilstrekkelig til å stå imot en omringningsoffensiv, som kan ha sin rekkevidde fra Dalmatia ned til Dodekaneserne.

Romanias, Bulgarias og Ungarns stilling til de problemer, som trenger seg på dem ved en alliert landstigning på Balkan, blir av meget stor betydning. Bulgaria våger neppe nå, med erfaringene fra forrige verdenskrig i minne, å slutte helt opp på Tysklands side. Det vil falle Bulgaria meget vanskelig å fri seg fra tyskernes dominerende innflytelse, men det gjærer i landet, og den bulgarske hæren er sannsynligvis ikke pålitelig i foretak etter tysk anvisning. Bulgaria ytter Tyskland en god hjelp i forrige verdenskrig, men det er tvilsomt om tyskerne har rukket å opprette den til en maktfaktor av betydning denne gang. Både Ungarn og Romania har dratt nesten alle sine tropper tilbake fra østfronten til reorganisasjon. Her finnes det sikkerlig nå reserver som kan anvendes i kritiske situasjoner. Spørsmålet er da om disse innbyrdes rivaliserende land vil fortsette å binde sine skjebner til Tyskland eller forsøke å redde mest mulig for seg selv, idet de nekter å spille sine forsvarskrefter ut til hjelp for Tyskland. Et alliert angrep på Balkan kan hurtig føre til at hele situasjonen i det sydøstlige Europa blir forandret. Kanskje spekulerer de allierte på å nå fram til Polen via Balkan, for å få en fastere hånd med ved sluttredigeringen av det østeuropeiske kartet, men den viktigste grunn for en Balkanoffensiv er nok ønskemålet: å eliminere alle Tysklands medhjelpere før sluttangrepet foretas.

14 AUG. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 11/8-43.

Mappe 9
Eksp. 1118
Arg.
O. V. 1943
Jfr.

SYDFRONTEN. Det har vært jevn framgang langs hele fronten på Sicilia tross hard motstand. Over halvparten av Etna er omringet, og sentret av den all. fronten rykker fram steg for steg. Avdelinger av den 8. arme som har støtt fram fra Adrano over Bronte, har fått forbindelse med den høyre fløy av den 7. arm. arme. Langs kysten har den 8. arme rykket fram omtront 5 km. forbi Acireale og inntatt Guardia. Vest for Etna angriper all. styrker i retning av Randazzo. Randazzo er den siste stilling for organisert forsvar ved Etna. I det nordlige kystavsnitt har arm. styrker konsolidert de stillinger som de tok etter landingen ved utløpet av Rosmarino-elven.

Flåteoperasjoner. Den brit. flåte har foretatt 2 kraftige bombardementer av det ital. fastland. Natt til tirsdag seilte en styrke kryssere og destroyere inn i Napoli-bukten og bombarderte skipsverftet på sydsiden med største presisjon og uten tap. Samme natt bombarderte en annen brit. flåtestyrke jernbanebroer noe lenger syd på Italias vestkyst. Brit. kryssere og destroyere har bombardert fiendens stillinger ved Giarre og Riposto.

VESTFRONTEN. Brit. bombofly rottet natt til tirsdag et kraftig angrep mot tvillingbyene Mannheim og Ludwigshafen ved Rhinon. Moskvofly angrep samtidig mål i Ruhr. 9 bombofly savnes. Mannheim er den nest største innlandshavn i Europa med ca. 450.000 innbyggere. Her produseres rustningsutstyr i stor stil.

Brit. bombofly rottet natt til onsdag et meget kraftig angrep mot Nürnberg. 16 bombofly savnes. I den siste tid har Nürnberg utviklet seg til en av de viktigste industribyer i Tyskland med store fabrikker for fremstilling av bl.a. transformatorer og dieselmotorer. Nürnberg er dessuten knutepunktet for 6 hovedjernbanelinjer til alle deler av Tyskland og til Tjekkosllovakia, Østrik og Italia.

Jagofly har angrepet flyplasser og jernbaner i Frankrike, Belgia og Holland.

ØSTFRONTEN. Moskvakomm. tirsdag melder: Charkov er nå omgitt og avskåret fra 3 kanter. Russ. tropper har nådd 65. km. vest for Charkov. Russene rykker hurtig fram. Mandag tilbakela de 15 - 25 km. og tok en stor strekning av jernbanen til Sumy. Mens disse russ. styrker fører rundt den høyre fløy, rykker andre enheter fram mot Charkov langs jernbanen fra Bjelgorod. Disse styrker står nå ved Liptsi, 19 km. nordøst for Charkov. På Charkov-frontens samtlige avsnitt ble det mandag frigjort over 100 tettbeboede strøk.

På Brjansk-fronten meldte komm. mandag om framgang fra 6 til 12 km. 8 tettbeboede strøk ble okkupert, blant dem jernbanestasjonen Sjakovo, 34 km. vest for Orel.

Moskva-komm. meldte tirsdag at den røde hær har rykket videre fra Liptsi og nådd et punkt ikke fullt 16 km. fra Charkov. Tyskerne holder på i største hast og undør atskillig forvirring å trekke seg ut av Charkov. Deres retretlinjer er alvorlig truet. Russene står på en strekning av 100 km. på begge sider av Charkov-Sumy jernbanen vest for Charkov. Den røde armens framrykning nærmer seg nå hovedjernbanen til Poltava, og jernbanen til Djnepropetrovsk er også truet. Alle knutepunkter på jernbanenettet som leder ut av Charkov blir kraftig bombet.

I Brjansk-området har russ. tropper erobret Chotinets. Denne byen ligger på Orel-Brjansk jernbanen, 25 km. fra Karatjev, tyskernes siste støttepunkt for Brjansk.

BULGARIA. Stillingen i Bulgaria ser ut til å nærme seg bristepunktet. Et møte som opposisjonen holdt i Sofia besluttet å sende en deputasjon til kong Boris med krav om at noe måtte hurtig gjøres for å redde nasjonen fra katastrofe. Det meldes videre om at kong Boris har planer om å tilkalle den tidligere statsminister, for at han kan opptre som en bulgarsk Badoglio.

CHURCHILL er ankommet til Canada. I et offisielt komm. meldes om hans ankomst at besøket gjelder forhandlinger i krigsspørsmål, og at han er ledsaget av bl.a. sjefen for den brit. generalstab. Churchill har hatt en forberedende samtale med den canadiske statsminister, Mackenzie King, og skal senere ha konferanse med Roosevelt. Alle velinformerte personer er enige om at forhandlingene varsler nye slag mot akselen i en nær framtid.

v v v v v v v v v

VIL TYSKERNE FORLATE NORGE I HØST.?

I den engelske pressen og i den nøytrale pressen er det i den siste tid gitt plass for spekulasjoner over dette spørsmål: vil tyskerne forlate Norge i høst? News Chronicle militær ekspert hadde nylig en lengere betraktning over emnet. Spørsmålet er aktualisert ved den engelsk-amerikanske fremgang på Sicilia, som formodentlig i løpet av kort tid vil føde til italiensk separatfred, og fremforalt ved at den tyske sommeroffensiven er blitt forandret til en vellykket russisk fremrykning. Disse begivenheter og dessuten den uhyggelige ødeleggelsen av Hamburg har gjort det klart for det tyske folket at erobringens tid nå er forbi, og at nå gjelder det livet for Tyskland.

Ingen av Tysklands forbunnsfeller er noe videre å regne med. De behøves bare av ett ønske, og det er å komme ut av krigen så fort som mulig. Tyskland er blitt klar over at det står alene mot England, Russland og De forente Stater. Orel og Hamburg har vist kraften i disse fienders slag. I en slik situasjon må tanken på konsolidering dominere, og når denne overveies må Norge komme i første rekke. Norge er så dyrt å holde og å forsvare at Tyskland vanskelig har råd til det, nå da det må spares på resursene for å få det aller nødvendigste.

Norge har vist seg å være et av Tysklands største militære og politiske feilgrep. Riktignok gikk erobringen forholdsvis lett på grunn av quislingenes forrederi, men den kostet dog en hel del, og okkupasjonen har i over tre år bundet ca. 1/4 million soldater, en del krigsskip og fly. Mange arbeidstimer er brukt ved de store befestningsanleggene. At okkupasjonen har øket hatet mot Tyskland skal kanskje heller ikke undervurderes. Nordmennene har forøvrig vist seg å være farlige fiender. Den norske handelsflåtes betydning for de allierte kan ikke overdrives.

Feilgrepet er gjort og kan ikke gjøres ugjort, men hvis stillingen er slik at Tyskland må spare sine krefter til det ytterste, er det forklarlig hvis de forsøker å ta hjem de tropper og de arbeidere som de har i Norge. Her gjør de ingen nevneverdig nytte. Det har også funnet sted en viss svekkelse av de tyske styrkene i Norge. Det er visstnok høyst 200,000 mann igjen, og de engelske bombeflyene har konstatert at det tyske flyvåpnet er svekket.

Oberst K.A.Bratt, den avgjort mest fremstående av de svenske militære publisister har i Stockholms-Tidningen diskutert spørsmålet om evakuering fra Norge. Han holder nærmest til den oppfatning at tyskerne kommer til å trekke seg tilbake i en nær fremtid. Han spør rett ut om de ikke allerede har begynt. Prestisjehensyn har tidligere hindret tyskerne i å trekke seg tilbake. Et diktatur har vanskelig for å erkjenne sine feilgrep. Slike hensyn kan imidlertid ikke gjelde når stillingen blir virkelig alvorlig. Og det er den nå. Oberst Bratt tror heller ikke at tyskerne kommer til å ta prestisjehensyn hvis det er slik som man nå ofte hører påstått, at generalene og krigsmakten er skjøvet i forgrunnen i Tyskland på bekostning av det nasistiske styret. Videre er det sagt at tilstanden blant de tyske troppene i Norge ikke er noe særlig bra, og det kan kanskje også være riktig, et forhold som i og for seg reduserer sjangsen for et forsvare, hvis de allierte kommer med invasjon her, skriver oberst Bratt. Han anbefører videre disse grunntil en evakuering:

"Dessuten sies det nå at forbinnelleslinjen fra Atlanteren til Russland er av såpass liten betydning, at den ikke motiverer at det holdes sterke sjø- og luftstridskrefter lengst oppe i nord. Fremforalt: De ti å elleve tyske divisjonene som står gruperte i Norge behøves særdeles godt andre steder for å øke den strategiske reserven eller for å settes inn på en front som er særlig utsatt. Noen behøves nok i Danmark. Et faktum skal det være at store deler av det tyske flyvåpen i Norge allerede er dratt bort. Det er i og for seg et ganske talende bevis på at noe særskilt er i gjære eller pågår".

En av Daily Telegraphs medarbeidere siterer den 10/8 meldinger fra den tyske grønsen om at nasipartiets hele fremtid nå står på spill, og at et militærdiktatur vil bli opprettet om ikke lenge. Både nasistene og de militære sjefene er meget bekymret over de indre tilstander i Tyskland. News Chronicle har en annen melding hvis kjerne er at generalene er overbevist om at de må redde hva reddes kan av fedrelandet, og at den dag ikke er langt unna da hele nasitysklands struktur vil begynne å bryte sammen.

v v v v v v v v v

FAKTA OG KOMMENTARER.

Angrepet mot Floesti. Under angrepet mot Floesti i Romania ble det kastet en mengde brann- og sprengbomber mot destillasjonsanlegg, crackingtårn, dampsentraler og reservoarer. Det ble oppnådd fulltreffere på flere steder og heftige eksplosjoner ble observert. En mengde branner oppstod. Reuters spesialkorrespondent i Cairo meddeler at Astro-Romana raffineriet, det største i sitt slag i Europa, ble hardt skadet i sine vitale deler ved de store branner som utbrøt ved raiden. Giurgia-oljeledningen fikk flere treffere. Credit Minier, et av de nyeste raffineriene i Floesti og det eneste som fremstiller 103-Oktan bensin, ble fullstendig overøst med bomber. Tallrike branner oppstod i bygningen. Fulltreffere notertes videre på det viktige anlegg Stara Romana, hvor desuten Columbia og Aquilia-raffineriene ble truffet. Det sistnevnte er et av de fire største raffineriene i landet.

Biggest in the world. Det amerikanske krigsdepartement meddeler at armeens transportkorps nå er et år gammelt. Det organiseres av forskjellige transportavdelinger og andre enheter innen armeen og har sammen med sine forgjengere i tiden 7/12 1941 til 31/5 1943 prestert følgende: Ca. 2 millioner mann er ført over havet til baser i over 50 land. Dessuten er 20 millioner tonn livsfornødenheter av alle slag transportert over havet. Hori er ikke medregnet leveransene som inngår i låne- og leielovens program. Korpsets personale, som er på 256,000 mann, er nå stasjonert over hele verden. Dets sjef er generalmajor Charles P. Gross.

Amerikanerne sørger for olje. Amerikanerne har nettopp innviet en kjempemessig oljeledning fra Midt-Vesten til Østkysten av Amerika. Det er den største rørledning for olje som noensinne er bygd. Den har en diameter på 61 cm. Lengden fra oljefeltene ved Longview i Texas til Norris City i Illinois er 850 km. Fortsettelsen østover fra Norris City til Phoenixville er 1371 km. Den daglige kapasitet er 476,700 hektoliter olje.

Bulgaria ble dratt til aksene først og fremst som følge av den tyskvennlige regjeringssjefen Filoffs politikk og på grunn av den ytterst labile militærpolitiske stilling, som rådet våren 1941 etter Italias angrep på Hellas og den tyske gjennomtrengningen av Ungarn og Romania, fulgt av overfallet på Jugoslavia. Med gode miner fra regjeringens side ble landet infiltrert av tyske tropper. Filoff ble på sin side ledet av forhåpningen om at Bulgarias skulde få igjen det som det mistet i den annen Balkankrig og ved Neuilly-freden, hvilket også lyktes og mer til. Drømmene om et gjenoppstått Stor-Bulgaria er nå fullt ut blitt realisert på bekostning av samtlige naboer, Tyrkia unntatt. Bulgaria fikk igjen adgang til det Egeiske hav, det fikk det makedonske områder i det sydlige Jugoslavia samt det sydlige Dobruzja fra Romania. Alt dette fikk Bulgaria tilsynelatende nesten gratis. Den bulgarske armens eneste innsats har bestått i vakthold mot Tyrkia under den tyske gjennommarsj til Hellas, samt i å delta i pasifiseringen i det sydlige Jugoslavia etter dette lands nederlag. Av vasallstatene er Bulgaria den eneste som har sluppet å delta i "korstoget" mot bolsjevismen. Dette beror dog ikke på noen særlig hensynsfullhet mot kong Boris og hans folk, men bunnar ganske enkelt i det faktum at den bulgarske arme på grunn av folkets pan-slaviske innstilling betraktes som mindre pålitelig i tilfelle av en konflikt med Russland, "gamle, hyggelige onkel Ivan".

Berlin forsøker nå å overbevise om at denne pan-slaviske innstilling ikke behøver å spille så stor rolle, ettersom det kan forutsettes at det bulgarske folk ikke lar seg lede av "følelsesmessige og sentimentale hensyn", men er realpolitisk innstilt. Mer krasst kan man jo uttrykke det slik at har man tatt faen på ryggen, så må man også bære ham fram. Ved grenseutvidelsene har det lyktes Bulgaria igjen å få alle sine naboer til dødsfiender, og dets skjebne er derfor uløselig forbundet med aksemaktene.

Ingen er mer overbevist om det nåværende regimes vanskelige stilling i tilfelle krig på aksens side enn den tause kong Boris selv, som engang har sagt: "Min regjering er tyskvennlig, mit folk er russiskvennlig, og jeg selv er engelskvennlig". Tyskerne er reddet for den russiskvennlige innstilling hos det bulgarske folk og hevder nå i sin propaganda at også Russland vil oppfatte en alliert invasjon av Balkan som en fiendtlig handling. Bulgaria har hele tiden opprettholdt den diplomatiske forbindelse med Sovjetsamveldet, skjönt landet er i krig med Storbri-

ania og Amerika. Tyskerne er på det rene med at de ikke kan holde sine forsvarsstillinger på Balkan uten å samarbeide med den bulgarske hær, som har fra 20 - 25 divisjoner. Den tyske propaganda i Bulgaria forsøker derfor å fremstille kampene i Russland som lokale operasjoner.

De siste meldinger fra Bulgaria viser at det hersker stor uro i landet, og den tyskfiendtlige innstilling trer stadig tydeligere fram. Ifølge ungarsk kringkasting har det bulgarske parlament holdt et ekstraordinært møte for å diskutere terrorproblemet i Bulgaria. Statsminister Filoff erklærte at virksomheten som terroristene utøvet ikke var noe isolert foretakselso. Presidenten i det bulgarske parlament avsluttet møtet med å understreke stillingens alvor, og han oppfordret de deputerte til å oppmuntre til optimisme blant folket. Både ungarsk og tysk kringkasting har vanskeligheter med å benekte ryktene om uroligheter og demonstrasjoner i den bulgarske hovedstad, der hæren har måttet gripe inn. Den 8. august ble det meldt at den tidligere bulgarske statsminister er hjemkalt fra Schweiz. Man antar at kong Boris vil betro ham den oppgave å slutte fred med de forente nasjoner. De utenlandske diplomater i Sofia har fått det råd å flytte sine kontorer til en by 70 km. fra Sofia.

En tyrkisk avis skriver: Det brygger opp til en storm av pessimisme og panikk på Balkan. Dette er ikke til å undres over i betraktning av den tyske militære stilling. Idag blir Italia ofret. Imorgen blir det Bulgarias og Ungarns tur. Tyskland og dets vasaller går mørke dager i møte.

Møtet i hitlers hovedkvarter. Times kommenterer den 9. august: Konferansen i hitlers h.k. er en naturlig følge av de alliertes vedvarende og vellykte press på aksen, som har gjort det nødvendig for Tyskland å ta en kalkyle over situasjonen. For Tyskland har nå krigen tydelig hermet seg et kispunkt. De alliertes seirer i Nord-Afrika og på Sicilia, den røde hærs kraftige slag og de alliertes stigende held i krigen mot ubåtene har alvorlig forverret Tysklands militære stilling. Bombekommandoens offensiv, som stadig får mere og mere støtte av de amerikanske flystyrker, har fått det tyske folket til å føle krigen på en måte som har vært ukjent for det i mere enn hundre år. Tyskland er ennå ikke overvunnet, men med det økende press fra de allierte må det resultatet man kom til på møtet i førerens h.k. ha vært meget nedslående. News Chronicles diplomatiske medarbeider, Vernon Bartlett skriver: Den serdeles omstendelige melding om konferansen i hitlers h.k. tyder på at generalene har tatt kontrollen fra nasistene. At det gikk så lett å få styrtet Mussolini har gitt de tyske generaler og det tyske folket stoff til ettertanke. Det tyske folket tror ikke lenger på nasiledernes løfter. New York Times skriver: Selv om den tyske overkommando overtar ledelsen istedenfor nasipartiet, vil ikke dette gjøre noen endring i de alliertes krav om betingelsesløs overgivelse.

Krigsforbrytere. Den tyske militærguvernøren på Kreta, general Brauer, har fått en advarsel om at hans navn og navnene på hans underordnede er blitt tilføyet på den allierte liste over krigsforbrytere. General Brauer var ansvarlig for represalier mot befolkningen på Kreta, der 50 mennesker ble henrettet etter den allierte landing den 14. juni. De allierte har offisielt opplyst at befolkningen på Kreta ikke tok del i disse operasjoner.

Redselsfulle tilstander i Holland. Først nå er det blitt kjent hvilke redsels-tilstande som hersket i Holland i begynnelsen av mai, da medlemmene av den hollandske hær igjen ble fengslet. Det utbrøt generalstreik i store deler av landet som en spontan reaksjon mot dette tyske overgrep. Ifølge opplysninger i den illegale hollandske presse var ikke streiken organisert fra noe hold, men må ses som et uttrykk for hollendernes faste beslutning om å yte motstand mot okkupasjonsmaktens overgrep. I flere dager lå alt arbeidsliv i store deler av landet helt nede. I Haag var regjeringsbygningene helt forlatt av funksjonærene. Dokarbeiderne i Amsterdam og Rotterdam satt hjemme, flere fabrikkor som Philips, Eindhoven, Stork m. fl. måtte nedlegge driften. På mange steder var alle butikker stengt, postgangen innstillet o.l. Tyskerne gikk som vanlig helt hensynsløst fram. I en provins ble tre sønner og to svigersønner i samme familie henrettet i den øvrige families påsyn. I landskapet Twente ble en rekke fabrikkpiker tvunget til å se på at en nitten år gammel kamorant ble hengt.

Minelegningsresultater. Ifølge det britiske admiralitets bevismateriale vet man at ikke mindre enn 400 aksefartøyer er senket eller skadet av miner, som er lagt ut siden krigsutbruddet.

v v v v v v v

A.
m. 4012
Mappe 9
Eksp. 13/8
Arg. 1943
O. V.
Jfr.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 13/8-43.

SYDFRONTEN. De all. tropper fortsetter sin framrykning på Sicilia. De har vunnet mest terreng i begge ender av frontlinjen. I sentret av fronten hvor slaget om aksens kommunikasjonsentrum Randazzo raser med stor heftighet, er framgangen mindre. Randazzo er truet fra 3 kanter og ligger nå under ild fra det lette artilleri. Den tyske motstand er meget hard, og meget tyder på at den siste veistrekningen fram til byen blir den vanskeligste under hele framrykningen. Amr. styrker har i nord, for 2. gang på 3 dager, foretatt en meget vellykket amfibielandssetting bak fiendens frontlinje nær Naso, 5 km. øst for Orlando. Senere er det meldt at Naso er erobret. På høyre fløy har den 8. arme inntatt byen Giarre og har rykket ytterligere 5 km. fram. Den 7. amr. arme retter et sterkt frontalangrep mot Randazzo. De all. styrker står nå bare 6 km. fra byen. - Taormina er blitt kraftig bombet.

Italia. Flygende fästninger rettet natt til onsdag et kraftig angrep mot trafikknutepunktet Terni, 65 km. nord for Roma. Angrepet var konsentrert på 5 viktige jernbanelinjer. I natt angrep brit. fly mål i Nord-Italia med større styrker enn noensinne. Det ble rettet kraftige angrep mot fabrikkstrøk i Milano. Torino ble også heftig bombet. Tungt amr. bombefly stasjonert i Nord-Afrika, angrep i natt skiftetomtene i Roma. Enkeltheter om dette angrepet foreligger ennå ikke. Fra alle disse operasjoner savnes 7 fly.

I en artikkel i Giornale d'Italia den 11. aug. rettet avisen en bønn til de all. om å spare landet for ytterligere bombing. Italia kan ikke slå igjen selv om det ville, heter det i artikkelen.

ØSTFRONTEN. Torsdag fortsatte de russ. tropper sin framrykning i Brjansk-området. De rykket fram mellom 10 til 12 km. Mer enn 100 bebodde steder ble besejret. Byen Tshugujov er erobret. Tshugujov ligger 40 km. sydøst for Charkov, rett vest for brohodet på Donets' vestre bredd, som russerne beholdt etter at de i våros måtte trekke seg bort fra Charkov. Fredag ettermiddag ble det meldt at russ. fortropper har nådd Charkovs forsteder og at heftige kamper nå raser der. Lenger vest har russ. styrker erobret byen Kolontaja, 110 km. vest for Charkov på jernbanelinjen til Poltava. Russerne behersker nå 70 km. av jernbanelinjen Charkov - Poltava. Poltava er blitt bombet av russ. fly.

VESTFRONTEN. Natt til torsdag angrep Mosquito fly mål i Ruhr og Rhinland. Andre fly la ut minor i fiendtlig farvann. Jagerfly på offensiv patroljeflyging angrep mål i Frankrike og Nederland. 1 bombefly savnes. Store avdelinger flygende fästninger fra det 8. amr. flyvåpen angrep torsdag fabrikkor for fremstilling av syntetisk olje i Golsenkirchen og Wesseling samt industrimål i Bonn. Store brandbrøt ut. 20 fiendtlige fly ble skutt ned. Mosquito fly angrep i natt Berlin.

STORE SKADER oppstod på kommunikasjonslinjene i Genua, Milano og Torino under flyangrepet den 8. aug., blir det meldt på off. hold. Av flygefotografior fremgår det at store bygninger ved havnen i Genua ble truffet. Hovedjernbanestasjonen og Bringnolostasjonen ble på nytt skadet. I Milano ble gummifabrikken Pirelli skadet. Viktige bygninger ved hovedjernbanestasjonen, 2 godsstasjoner og Bianchi skadet. Viktige bygninger ved hovedjernbanestasjonen, ble også truffet. I Torino oppstod nye store skader på arsenalene. 3 fulltroffere er blitt konstatert på Porta Nuova stasjonen. Botydelige skader kan iakttas på kommersielle bygninger i byens sentrum.

BESVARES IKKE.

Ved rundskrivelse av 30. juli i år har det nasistiske Norges Handelsforbund anmeldt grossistfirmaer i Oslo om en lang rekke spesifikerte opplysninger om deres bedrift m.m.

Skrivelsen blir selvsagt ikke å besvare, og vi gjentar parolen: intet sirkulære fra de nåværende næringsmyndigheter blir å besvare.

v v v v v v v

DET ER SYND PÅ HERRERASEN.

Ja, vist er det synd på dem. Det ser for øyeblikket temmelig mørkt ut med deres utsikter til å kunne organisere Europa slik at Europas folk kan få trelle til herrefolkets beste. Planen var vel gjennomtenkt. Hvert enkelt land skulde få anvist seg hva det skulde produsere. De ferdige varene skulde sendes til herrefolket, som skulde skjøtte om varebyttet, og fra dets havnebyer skulde all fordeling til fjerne land gå ut. Vist er det synd på dem, at denne vakre drømmen ikke går i oppfyllelse.

Ennå mer medlidighet påkaller det at de kanskje snart blir nødt til å innstille masseavlivningen av jøder. De har jo innrettet det så sindrige og bra derborte i Polen og Russland, der de store slaktohusene for jøder ligger. Fem millioner liv skal de ha greid å ta hittil. De må kanskje snart innstille driften. De som har vært ansatt i foretagendet, blir jo på den måten arbeidsløse. Ikke engang den uskyldige fornøyelsen å drive jakt på polakker kommer de arme menneskene til å få lov til å vie seg til. De medkommer av herrefolket som har fått seg overlatt polske godsor, kommer ikke til å få beholde dem. Det må gjøre ethvert menneske med hjerte i kroppen ondt, å tenke på at de rettmessige eierne av disse godsene og gårdene skal sette seg i besittelse av dem igjen og kjøre ut herrefolkets representanter - hvis da ikke noe ennå verre vederfares dem.

Snart får de ikke engang adspredde seg med å skyte uskyldige mennesker, som de har tatt som gisler i de okkuperte områdene. Også denne uskyldige fornøyelse skal formenes dem. De vil ikke engang få såpass frihet at de kan jøvne tjekkiske byer med jorden og sende kvinner og menn i alle himmelretninger på tvangsarbeid, mens barna blir sendt på skoler hvor de blir velsignet med nasistisk oppdragelse. De vil ikke få lov til å mishandle nordmenn på Grini eller andre lignende sanatorier, ikke deportere dem på tvangsarbeid, ikke ta ifra dem deres boliger og husgeråd, kort sagt de vil ikke få lov til å utøve herrefolkets rettigheter, slik som de har forstått dem. Det er virkelig hardt for dem. De vil ikke engang få lov til å sette andre folk på sultokost, for å føre det som de har presset ut av dem av levnetsmidler og livsfornødenheter til sit eget land. Tenk om det løftet som de har fått om at de skal få mette seg av de andres nødtørft, selv om disse sulter, tenk om det løftet ikke kan innfris. Tenk om deres kvinner og barn ikke lenger skal få alle norske feriehjem til behagelige oppholdssteder for at de kan passe sin helbred der, mens landets egne barn kjemper en fortvilet kamp for ikke å bukke under av savn. Så synd det vilde være på herrefolket.

Det gjør en sannelig ondt å tenke på at den lovende begynnelse som er gjort til den vesteuropeiske kulturs utryddelse og til folkenes moralske nedlusning skal avbrytes. Det så så løfterikt ut en stund for alle dem, som ikke ser lenger enn nesen rekker. Den lysende opptakten med riksfagshusbranden og 30. juni rengjøringen innga de beste forhåpninger. Siden brandt byer i øst og i vest, i nord og i syd. Hjemløsheter med en forfordelse som verden aldri hadde set maken til, ble sluppet løs mot folkene - til herrefolkets berømmelse og gagn.

Og nå har bladet vendt seg. De lavere "raserne" har ikke villet bøye seg. Herrefolket sitter trangt, og trangere blir det. Det får snart ikke spille sin rolle noe sted. De råttne plutokratene, ledet av sine fyllebøtter og idioter, og de beseirede folkene med sine latterlige eksilregjeringer truer med å sette stopp for herrefolkets manifestasjoner av sin herrelinne. De vil kreve straff for herrefolkets fremferd. Det er grusomt. Intet menneske kan unngå å føle den inderligste medlidighet med disse, som man nekter å utrydde andre folk, og underkue og sklavobinde "mindreverdige" raser, og sette voldsmakt i høysetet. O ve, og alle redaler i forening, at rett og vett og frihet igjen skal komme til hoder. Ja, det er forferdelig synd på dem.

Nå ja, litt trøst kan de få - foreløpig iall fall. Internationales Informationsbüro, som behandler den siste utviklingen både i øst og syd, kan fortelle at det som tilsynelatende er motgang - Orel og Catania f.eks. - i virkeligheten er vakre tyske fremgang, som helt ut svarer til den tyske krigsledelsens planer og hensikter. Ved Orel har tyskerne bare "dratt inn nesetippen", og ved Catania har de allierte bare fått en lang nese. Tyskland seirer på alle fronter, det er god og gammel trøst, selv om alle andre synes det går bakover med dem.

BOMBER OG KIRKER.

Pressen sørger i våre dager for at de mektiges ord blir festet på papirot. Det skrevne ordet består: litera scripta manet.

Det kan ha mango sider, det der med bestandigheten. Når aksemaktones talssmann beklager seg over de britiske og amerikanske luftbombardementene, og tar verden til vitne på det barbari som de allierte gjør seg skyldig i, drar noen hver seg til minne hvordan de tyske kampflygerne for fram i Norge og Holland. Navnet Coventry dukker opp. Man begynner å tenke otter hvor mange kirker som ble ødelagt i London. Westminster Abbey og St. Pauls katedral ble skadet. Det bevirker at man ikke føler seg nevneverdig berørt av vredesskrikene over at Kölnkatedralen nå har kommet ilde ut.

Det er en stor forskjell mellom Luftwaffes herjinger og det som de alliertes luftflåter utretter. Disse siste har overfløyet Luftwaffe både kvantitativt og kvalitativt. Den ødeleggelse som er gjort i Ruhrområdet er meget grundig. Man forstår at den mannen som nylig foreslo at det skulde reises en statue av riksmarsjall Göring i dette distrikt, ble dømt til 3 års straffarbeid. Riksmarsjallen hadde gitt det Brageløfte at ingen fiendtlige fly skulde trengte inn i Ruhrs luftrom og gjøre skade på den industrien som der smidde våpen til det tyske forsvar. Det var dette forslagsstilleren siktet til, og det skaffet ham 3 års tukthus.

"Nyheter fra Storbritannia" drar i sitt siste nummer fram noen flere eksempler fra den tiden da det tyske flyvåpenet hadde overtaket. De er ganske karakteristiske sett mot bakgrunnen av den klagelåt som nå istemmes.

"Det italienske flyvåpen behersker luften og strekker seg ut mot fjorne mål. Jeg utba meg og fikk fra der Führer tillatelse til at Italia skal delta direkte i angrepet mot Storbritannia med italienske fly". (Mussolini 18/11-1940).

"Intet kan hindre den romerske örns flukt nå da dens skjebne fører den mot nordlige horisonter, og intet kan hindre de italienske flygerne fra å legge et nytt kapittel av uødelig berømmelse til sin allerede ærerike historie". (Sjefen for de italienske flystyrkene ved Den engelske Kanal den 26/10-1940).

"Berlinpressen ga en entusiastisk skildring av den martialiske seremoni da det italienske flykorps som deltar i offensiven mot Storbritannia, overtok en flyplass i kampsonen. Etter at den hadde beskrevet de italienske flygernes og pilotenes statelige oppvisning, understreket den at seremonien fant sted i en atmosfære av rungende tysk-italiensk krigsbegoistring". (Agenzia Stefani 2/11-1940).

Det er uenkelig meget leit at vakre italienske minnesmerker skal legges i grus av de alliertes bomber, men de som har gitt sine følelser luft i ovenstående jubelrop, de har ingen rett til å påkalle verdens indignasjon. De britiske og amerikanske flygerne forsøker visselig å skåne gamle bygninger og å treffe bare de industrielle anlegg. Det er ikke alltid mulig å gjennomføre dette. Så sikre er ennå ikke bombenes innsiktning, tross forbedrede sikteapparater. At en bombe som kastes mot jernbanestasjonen i Köln kan skade domene, som ligger på den andre siden av gaten, er ikke overraskende. De som har istomt de jubelrop som er gjengitt ovenfor, de har i hvert fall frasagt seg retten til å klage over at det samme nå vederfares dem, som de frydet seg over å tilføye motparten.

Kampen for rett og frihet er også så nødvendig at den ikke kan forsamles på noe punkt, ikke engang om man derved kan redde et enestående vakker kunstverk. Det er bedrøvelig at vidunderlige minnesmerker står i fare for å ødelagges eller skades. Over alle hensyn til døde ting står dog hensynet til det som gir de levendes tilvarelse innhold og verdi: Friheten, retten, formuften.

Det er mot dem diktaturene har gått til kamp. Det er for dem de allierte kjemper.

EN STEMME FRA FORTIDEN. Göring sa i en tale i Berlin den 9. sept. 1939: "Jeg kan forstå at engelskmennene har måttet evakuere London. Vi trenger ikke til å evakuere vår hovedstad. Framfor alt skal jeg sørge for at fienden ikke blir istand til å kaste en eneste bombe over Berlin". Den 8. aug. 1943 kunngjorde Berlinringkasteren i kveldssendingen: Over 1 mill. mennesker blir nå evakuert fra den tyske hovedstad.

Den 10. aug. ga tyskerne ordre til evakuering av Østorsjøhavnen Stettin.

Vår tid er flere ganger blitt sammenlignet med Napoleonstiden, og likhetene kan jo ikke oversees. I Russlandsfelttogets første faser ble det erklært fra tysk side, at noen gjentakelse av Napoleons russiske felttog skulle det ikke bli. Gjentakelsen er kanskje ikke fullstendig ennå, men likhetene begynner sannelig å bli store. Afrika-eventyret er allorode over, og slutten på det ble omtrent som for Napoleon. Hittil har tyskerne ikke greid å foreta noen ivasjon i England, og det groide heller ikke Napoleon. En av United Press' korr. i London påviser også hvordan de gamle strategiske reglene er gyldige. Skjønt generalene i denne krigen har større troppestyrker til sin disposisjon enn noensinne, og skjönt kampene utkjempes på slagmarker av veldig omfang, har den annen verdenskrig stort sett ikke kommet med noen nye strategiske finesser eller omstyrtet krigskunstens klassiske regler. Dette illustreres kanskje best derved at general Akoxanders gjennombrudd med panservogner på Tunisia-veien fant sted nesten nøyaktig på samme sted som der Hannibal en gang gjennomførte samme manøvre mod sine elefanter som stötkile. Strategene fikk ytterligere årsak til å undre seg over historiens gjentakelse, da general Alexander med enheter fra den 8. arme gjorde en omgående bevegelse i Medjoz ol Bab området til Peters Corner, en av de viktigste strategiske høydene, for denne manøvre var så klassisk at den kunne sies å være kopiort rett ut av lærebøkene. Det var den berømte sydstatsgeneralen Stonwall Jackson, som i den nordamr. borgerkrig for første gang viste hvordan en slik manøvre skal utføres.

Teoretisk sett har denne krigen ikke hatt meget nytt å by på. Flyvåpnet kan klassifiseres som langtrekkende artilleri, bombene som granater og avstanden som større skuddvidde. Haubitsteknikken, som har hatt slik suksess når det gjaldt å drive fienden bort fra høyder eller skjulte stillinger, ble demonstrert overordentlig godt allerede av Vilhelm Erobreren, som i slaget ved Hastings i 1066 lot sine buoskyttere skyte tusenvis av piler opp i luften, slik at de traff briterne ovenfra. Granatkastere er mere effektive enn piler, men teorien er den samme. En militær observatör har påpekt at den veldig russiske omringningsmanøveren ved Stalingrad er en eksakt kopi av Hannibals omringning av den romerske hær ved Cannae. Underlig nok har til og med de omringede generalene samme navn; den hærfører som Hannibal tok til fange ved Cannae het Paulus, og han som russerne tok ved Stalingrad heter som bekjent von Paulus.

Strategene påpeker at denne krigen er langt mer konvensjonell enn den forrige verdenskrig, og at den minner meget om de operasjoner som de klassiske hærførerne utførte. I den forrige verdenskrig hadde de defensive våpen overtaket over de offensive. Følgen ble nesten 4 års statisk krigsførsel, fordi det ikke fantes noen mulighet for å gå mot maskingeværene før panservognene var oppfunnet. Det var ikke før de allierte hadde fått sammen et tilstrøkkelig stort antall kampvogner - 400 - at det intraff noe avgjørende sammenstöt.

Det fins, sier strategene, visse uhyggelige lover i strategien. En slik lov er loven om å holde fast på hovedobjektet. Hitler, hvis hovedobjekt alltid har vært England, gjorde en avvikelse til Paris da han burde ha angrepet de britiske øyene, og denne feil har fått skjebnesvangre følger for ham.

En årsak til at det i virkeligheten er gjort så lite på strategiens område er den nordamerikanske borgerkrig. Denne krigen var den første som ble ført under moderne forhold og med den tekniske tidens kommunikasjoner. De menn som opererte under disse nye forhold, menn som Lee, Grant, Sherman, Stuart og Jackson, lærte seg snart å utnytte den nye tidens muligheter. Nåtidens generaler får stort sett finne seg i å vandre i disse forgjengeres fotspor, og den klassiske strategiens regler har vist seg holdbare også i denne maskinelle krig.

EN STERRE FRA FORTIDEN. Den 9. aug. 1939 uttalte Göring i en tale han holdt i Essen: "Jeg har overbevist meg om at det viktigste tyske industridistrikt er trygget mot fiendtlige luftangrep. Jeg har inspisert mange flyplasser, og framfor alt har jeg sørget for at Ruhr, der folk må være istand til å arbeide i fred, får så sterk beskyttelse som det er mulig å oppnå. Jeg har personlig på mange steder overbevist meg om luftverntiltakenes fortreffolighet, og de vil ikke utsatte Ruhr selv for en eneste bombe fra fiendens fly". - Inntil slutten av juni i år var det knøst godt og vel 12.000 tonn bomber over Essen.

v v v v v v v

a. 19 AUG. 1943

LONDON RETT

De viktigste krigsenheter pr. 16/8-43.

4048

Mappe 9
Eksp. 16/8
Arg. 1943
O. V.

Jfr.

SYDFRONTEN. **Erobrede byer.** Det er tydelig at aksen nå går mot sin slutt på Sicilia. Rekken av erobrede byer vitner tydelig om de all. s frammarsj mot Messina. Et fint samarbeid mellom brit. og amr. styrker resulterte fredag morgen i erobringen av det viktige taktiske sentrum Randazzo på Midtfronten. Det ble hardnakket forsvart av tyske elitejropper. På Östkysten har den 8. arme i rask rekkefølge erobret Giarre, Riposto, Fiumefreddo, Castiglione og Taormina. Ved nordkysten er Patti, San Angelo og Oliveri erobret og amr. har nådd Milazzo og derved hindret tyskerne fra å bruke denne viktige evakueringshavn. Taormina og Milazzo ligger henholdsvis 49 og 37 km. fra Messina.

Tilbaketog mot Messina. Det har vært liten kontakt med aksetroppene i løpet av det siste døgn. Fienden setter sin lit til mineringen og veisperringen for å sinke den all. framrykking. Tyskerne øfrer uten betenkning sin dyrebare utrustning, og veiene er belamret med sprengte kanoner og kampvogner, veltede biler, bensintanker og annet skrot. De tyske baktropper forsøker på alle opptonkelige måter å bromse på de all. s framrykking, og de legger for dagen en utrolig oppfinnsomhet. De tyske baktropper har hittil kjempet med ytterste omngi, men de begynner nå å vise tegn til utmattelse, og et fullstendig sammenbrudd av akseforsvaret ligger innenfor mulighetenes grenser.

Evakueringsforsök. I en Algermelding heter det: Tyske evakueringsflotiljer løper spiesrot mellom Sicilia og fastlandet. Tyskerne har tatt hvert eneste disponibelt fartøy i bruk. Til lands strømmer tyske tropper i lange kolonner mot dokkanleggene, vikene og strandbroddene i og utenfor Messina. Evakueringsbåtene løper fram og tilbake over streket under stadig angrep fra all. krigsskip og fly. Det tyske luftvernet arbeider dag og natt for å beskytte de fulllastede evakueringsfartøyer som forsøker å ta seg over Messina-stredet i et regn av bomber og granater. Tross uhyggelig sporreidd fra tusenvis av luftvernskyts går all. fly til angrep. Evakueringen av aksetroppene går ennå i relativ god orden takket være den tyske disiplin. De all. sjö- og luftstridskrefter har imidlertid desimert kraftig evakueringsflotiljene, og mengder av fartøyer er havnet på havets bund med menn og alt.

Flåteoperasjoner. Vibo Valentia på fastlandet ble bombet fra sjöen lördag. Store branner ble satt i gang i havneområdet. Det har vært betraktelig flåtevirksomhet i Messina-stredet og utenfor kysten av Calabria. All. kryssere, destroyere, kanoebåter og mindre fartøyer er i ustanselig aksjon mot fiendens havner og skipsfart.

Luftkrigen. All. flystyrker støtter alle operasjoner på Sicilia og i Messina-stredet på en offektiv måte. Det har også vært vidstrakte toktor av et omfang som aldri tidligere over hele det syd-italienske fastland.

MIDTÖSTEN. En stor styrke Liberator-fly mod baser i Syria og Palestina bombet fredag de store våpensmier i Wien - Noustadt i Österriko, 45 km. syd for Wien. Raiden betyr et nytt farlig hugg mot de tyske våpenindustriene og viser dessuten hvordan flyfronten ubönhörlig lukker seg om det tredje rike. Voldsomme eksplosjoner og branner ble observert, og en samling på 400 splitter nye fly ble rammet av en kraftig ladning bomber og ödöslagt. Det var omfattende skader i og utenfor byen.

VESTFRONTEN. Milano har vært utsatt for 4 angrep på 3 dögn av brit. bombofly med baser i Storbritannia. Byen har lidt store skader. Store deler av den ligger i ruiner og branner herjer. Telegraf-telefon- og postvesen, elektrisitetsverk og vannverk er i knøttisk tilstand. Italias viktigste jernbaner er alvorlig blokkert som föolge av de voldsomme angrepene fredag på Milano, Torino og Roma. Berlin er blitt angrepet av Mosquito-fly med styrker på ca. 50 fly natt til söndag og natt til mandag. For övrig moldes det en store og vidstrakte toktor av bombofly og jagerfly over Frankrike, Holland og Belgia mod tyske flyplasser som hovedmål.

ÖSTFRONTEN. Fredagens russ. kommunike meldte: Våre tropper nordvest og syd-øst for Spas-Demensk gikk nylig til offensiv i 2 retninger: Fra området nordvest for Spas-Demensk mot syd, og fra området sydøst for Spas-Demensk mot nordvest. Fra nordvest gjennombrøt våre tropper kraftig befestede fiendtlige forsvarsverk på en front av 35 km. og rykket fram 20 km. Fra sydøst ble sterkt befestede forsvarsverk gjennombrutt på en front av 15 km. og våre tropper rykket fram 17 km. I 3 dagers heftige kamper har våre tropper besatt over 100 steder, deriblant byen Spas-Demensk. Spas-Demensk ligger nordøst for jernbanen Brjansk-Smolensk, 120 km. nordvest for Brjansk og 130 km. sydøst for Smolensk.

Moskva meldte søndag kveld at kampene på den 500 km. brede fronten mellom Smolensk og Charkov øker i raseri og omfang. Truet på livet sydøst for Smolensk, ved Brjansk og ved Charkov sender tyskerne forsterkninger i ilmarsjer fram til de våk-lende stillinger.

På nordfløyen truer russerne under sitt dobbeltframstøt fra Spas-Demensk Jolnja i nordvest og Roslavl i sydvest. Begge byene er viktige jernbaneknutepunkter, den førstnevnte på stambanen mot Smolensk, mens den siste kontrollerer trafikken på stambanen Smolensk-Brjansk. For å stoppe den dobbelte russ. angrepsbølgen slynger tyskerne med tog fram forsterkninger i mannskap og utrustning. P.g.a. den kritiske stilling føres reservene umiddelbart fram fra transporttogene til de forreste linjer. De russ. stupbombfly er satt inn i kraftige formasjoner, og tallrike tog er sprongt i luften.

Slaget om Brjansk. På frontens sentralavsnitt er Karatjev falt etter en sluttkamp som varte i 3 dager. I siste liten førte tyskerne fram forsterkninger til byen, som allerede var godt forsvart, men russerne slo seg gjennom befestingene og rykket inn i byen fra 3 kanter. Derfjerd ble det mange fanger og meget materiell.

Stadig større styrker dras nå inn i det desolerte oppgjøret, og slaget om Brjansk er i ferd med å utvikle seg til et feltslag av imponerende dimensjoner. Russerne har ført fram tusenvis av kanoner, og trommeilden mot de tyske stillingene er enorm. De russ. kanoner er plassert i dobbeltrader og servicemannskapet er i virksomhet døgnet rundt. Etter voldsomme bombardementer har sovjettruss. tanks og infanteri gjort dype innhugg i de tyske linjene, og fortroppene kontrollerer en serie strategisk verdifulle hødestillinger. Russerne står nå ikke fullt 40 km. fra Brjansk.

Slaget om Charkov. Charkov er nå nesten omringet, og russerne rykker fram mot Poltava. Slaget om Charkov har trådt inn i sin sluttfase. Tyskerne byr desperat motstand, og går til gjentatte motangrep tross store ofre i mannskap og materiell. Garnisonen i Charkov er i ferd med å transportere bort alt overflødig materiell langs jernbanen mot Dnipropetrovsk, som ligger under heftig bombing fra det russ. flyvåpen. News Chronicle's Moskva korr. opplyser at tyskerne ved Charkov forsvarer seg med ytterste bitterhet, men at deres stilling er blitt kritisk etter det russ. flankestøtet mot Poltava, der tyskerne har ført sammen en mengde tropper og materiell. Tyske forsterkninger som er ført over Dnipro er også utsatt for intense angrep fra de russ. stupbombfly.

Flyangrep. Mens russerne rykker fram mot de tyske sambandslinjer, hamrer det røde flyvåpen løs på knutepunktene. Det har vært rettet kraftige angrep mot Roslavl, Poltava og Krasnograd, et annet jernbaneknutepunkt på den tyske retrøttlinjen fra Charkov.

FALLER AVGJØRELSEN I ØST? Timos skriver: "Den røde hær lukker ringen omkring Charkov. Dette er bare en fase i den store russ. sommeroffensiven. Det er god grunn til å anta at den russ. overkommandos strategiske planer går ut på intet mindre enn å drive fienden bort fra hele det område som han holder mellom Dnjepr og Det Asovsko Hav og i Kuban. At denne storslagne plan ikke ligger utenfor Russlands egne kan anses sikkert nok." Timos drar følgende slutninger av de russ. våpens framgang: "Den russ. strategi og kampånd skaper nå en stilling som er så alvorlig for Tyskland at avgjørende resultater kan vinnes, hvis de all. i vest kan fullbyrde det angrepet mot Italia som de har gitt. en så glimrende innledning, og dertil fortsette den engelsk-amerikanske flyoffensiv med ennå hardere slag mot hovedfienden. Blant de spørsmål som skal avgjøres ved Churchills konferanser i U.S.A. har ingen større betydning eller mere påtrengende karakter enn den å utnytte den onde stilling i Russland uten å nøle."

vvv vVv vVv

PATIENS TILSTAND.

Trofaste beundrere av den militære yrkesdyktigheten i Tyskland stritter ennå imot den ufattelige tanken at tyskerne skulde være iferd med å tape eller allerede ha tapt denne krigen. En del militær sakkyndighet speider åpenbart ennå etter en gnist av håp, men at de søker forgjeves belyses kanskje best ved at de ikke kan hitte ut noe annet enn tanken på en tysk invasjon i England. Der skulde den eneste gjenstående muligheten finnes for Tyskland til å vinne krigen. Man får nok ta seg ivare for å profetere at et slikt forsøk ikke kan bli gjort, men i så tilfelle er det god grunn til å anta at det er det siste fortvilte forsøket, som foretas ikke i håp om suksess, men for å søke døden i krigersk skjønhet. Det vilde være et mere desperat foretak enn det som admiral Schoer hadde planer om høsten 1918, da han vilde la den tyske høysejlflyten løpe ut til en selvmordsekspedisjon, men ble forhindret ved mytteri ombord.

Blant tyskerne selv har man ikke først idag begynt å miste troen på en lykkelig utgang av krigen. Alle talene om seier som ennå utgår av ledernes munn, høres allerede for masser av tyskere ut som tomt prat, for mange som en hån. Naturligvis skifter meningene og følelsene sterkt, alt etter troens visshet og muligheten for å bedømme forholdene, men vitnesbyrdene stemmer godt overens om at tyskerne, som lenge har tvilt på muligheten for seier, nå henfaller nær og nær til den pessimistiske overbevisning at krigen er likt tapt denne gang som forrige. At ledelsen turer videre fram mot de offentlige seiersløftene kan ikke fjerne det inntrykket at også den læser at krigen er tapt. Når man unntar propagandaministerens selv, så har man forresten ikke på lenge hørt noe seierskrik fra de større profetene, og dette i en tid da det tyske folket godt kunde trengte et autoritativt ord av trøst og håp og oppmuntring. Det er jo mulig at den mann som tyskerne engang betraktet som sin frelser, ikke har noe mere igjen av den varen.

Det siste bilde av Hitler viser en mann med påfallende nedslåtte og bekymringsfulle miner - en mann som føler resursens svikte. Det er sagt at blant de millioner som tror på hitlermyten har ingen mere troens visshet enn Hitler selv. Hvis det tyske folkets tro på hans frelsende evne forsvinner, da rakner nasistenes rike. Hvis håpet om seier er forsvunnet, ikke bare blant trette soldater og blant mennesker i bombeherjede byer, men også hos ledelsen, hvor er da det håpet som skal få Tyskland til å fortsette kampen? Hva nasistene selv angår så har de intet valg. De må drive på så lenge de kan drive noen tysker til fortsatt kamp. De har utvilsomt ennå et håp om at de skal greie å drive det tyske folket til en så langvarig og seig motstand at fienden trettes ut og lar Tyskland slippe for en pris, som kanskje redder den nasistiske ledelsens liv og frihet.

I folket fins det utvilsomt nå store krefter som anser spillet så tapt, at den totale underkastelsen ikke lenger kan unngås, men store masser av det tyske folket klamrer seg ennå fast ved det håpet at fienden til slutt skal innse at dette resultatet koster mere enn fienden er villig til å betale. Det er jo en populær tro at hvis det tyske folket ikke hadde stolt på Wilsons løfter om en såkalt fred, så hadde det i 1918 kunnet tilkjøpe seg en slik fred. Den nasistiske forkynnelsen går også ut på at selv om man befinner seg i samme stilling som i 1918, så gjelder det om ikke å forspille de gode utsikter, som man ofret ved sin selvoppgivelse dengangen. Utvilsomt har Tyskland også ennå resurser til å forsvare seg. Det kan ikke seire, men det kan sørge for at mange tusen menn ennå må ofre sine liv. Det kan dog neppe herske noen tvil om at et stadig stigende antall tyskere begynner å tvile på at endog det håp man fester til denne motstand vil lønne seg. Hvis troen på førerfrelseren dessuten glipper, så må misnotet gripe hurtig om seg også blant de mest nasjonalistiske elementer. Utviklingen kan gå hurtig nok, når den vel har begynt, men det er her spørsmål om et tempo hvis lover man kjenner altfor lite til, for å våge å spå noe om det tidspunkt da slutten kan komme.

Daily Telegraph offentliggjør meldinger om at både nasistene og de militære sjef er meget bekymret over de indre tilstander i Tyskland. Som eksempel på den alminnelige nervøsitet nevnes det at rykter er i omløp om at våpen blir sluppet ned i fallskjerm til de utenlandske arbeidere i landet. Meldingene uttaler at hele nasipartiets fremtid nå står på spill, og at et militærdiktatur vil bli opprettet om ikke lenge.

vvv vVv vVv

FAKTA OG KOMMENTARER:

Krigen mot ubåtene. Roosevelt og Churchill har den 14. august avgitt en felleserklæring om kampen mot ubåtene. I denne heter det bl.a.: Ubåtene har hatt meget dårlig held med seg i sine vidstrakte toktar for å angripe de alliertes skipsfart. 90 ubåter er blitt senket i løpet av mai, juni og juli i år, gjennomsnittlig 1 om dagen. På tre måneder i år er det altså senket flere ubåter enn i hele 1918, da det ble ødødelagt 82 ubåter, da ubåtkampanjen sto på høydepunktet. Nybyggingen av skip i år overgår samtlige sonkninger med 3 millioner tonn. I første halvdel av 1943 senket ubåtene bare halvparten så mange skip som i siste halvdel av 1942 og bare en fjerdedel så mange som i første halvdel av 1942. Til senkningene av ubåter kommer de ubåter som er ødødelagt ved angrep mot ubåtbaser. Den stadige flom av forsyninger over Atlanterhavet fortsatte uhindret i stor målestokk i juli måned, som sansynligvis var den beste måned hittil i krigen mot ubåtene. Felleserklæringen slutter med disse advarende ord: Vi må huske at fienden ennå har store ubåtreserver, enten ferdigbygget eller under konstruksjon. Vi må derfor gjøre oss rede til en mer intens krig både til sjøs og ved skipsverftene. Våre skip må brukes så økonomisk som mulig for å styrke og påskynde de forente nasjoners store offensiv, men vi kan ikke vente fortsatt held, hvis vi på noen måte slapper av i krigstiltaket.

Fredens vanskelige problemer. Det var den 14. august 2 år siden Atlanterhavsfrihetsbrevet ble undertegnet. I den anledning uttalte president Roosevelt bl.a.: "Vi står nå på terskelen til store nye begivenheter i krigen. Vi er besluttet på å vinne en fullstendig seier over våre fiender, og vi er oppmerksom på at de ikke bare er Tyskland, Italia og Japan, men alle de makter som hylder undertrykkelse og intoleranse." Presidenten understreket to punkter i frihetsbrevet: Retten for alle folk til å velge sitt eget styre og folkenes rett til frihet fra nød og savn.

News Chronicle skriver: Verdens fremtid kommer i stor utstrekning til å bero på den oppriktighet som klausulene i Atlantdeklarasjonen blir tolket med - og de alliertes evne til å omsette ordene i handling. Vakre fraser strekker ikke til. Det må bli praktisk politikk. Det er grunnlaget til at det er av så stor betydning at et umiddelbart samarbeid kommer i stand mellom Storbritania, De forente Stater og Russland ved utarbeidelse av de felles planer for de befrie land. Alle land er enige i de prinsipper som er utformet, men lite er gjort for å komme til enighet om på hvilken måte disse prinsipper skal settes i verk. Det fins intet tegn til hvordan man skal gripe an med slike problemer som spørsmålet om den nasjonale suvereniteten, regional federasjon eller internasjonal gjennomføring av lov og orden. Det samme gjelder også de økonomiske klausulene i Atlantdeklarasjonen, skriver avisen til slutt.

Daily Herald skriver at den politiske strategi krever et intimt samarbeid fra vestmaktens side med Russland og Kina, ikke bare nå men også ved gjenoppbyggingen etter krigen. Det er nødvendig at Stalin, Churchill og Roosevelt møtes. Stalin er aldri til stede ved forhandlingene mellom de forente nasjoners sjefer. Alle som tenker dypt beklager Stalins fravær. Det er galenskap å tro at fred og velstand i verden kan trygges bare på grunnlag av et dominerende engelsk-amerikansk samarbeid.

Hvorfor skulde verden underkaste seg et engelsk-amerikansk formynderskap? Hvorfor skulde det sovjetrussiske folket, hvis mot og dyktighet demokratiene har å takke for livet, finne seg i en underordnet plass i politikken etter krigen? Hvorfor skulde kineserne, som først satte seg til motstand mot den nye militarismen og som kjempet tiltrosser for at de britiske statsmenn trakk på skuldrene og var likegyldige, betro sine forhåpninger til vestens utgrunnelige klokskap? De engelske nasjonene kommer til å få en uhebert og velfortjent i verden etter krigen, men det blir ingen ensidig inflytelse. Storbritania og Amerika vil behøve å lytte like meget som å tale. Tilslutt går Daily Herald inn for et større politisk samarbeid mellom de allierte og avslutter med ordene: Det er en påtrængende nødvendighet med et permanent politisk råd som representerer alle allierte regjeringer.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 18/8-43.

SYDFRONTEN. Finale på Sicilia. Etter 38 dagers desperate kamper er all organisert aksjon motstand på Sicilia opphørt. Slaget om Öya er slutt, og det gjenstår bare opprykningsaksjoner. Etter et lynframstøt på 25 km. - en av de hurtigste framrykningene i det sicilianske felttoget - trøngte amr. tropper inn i Mossina ved 8-tiden mandag kveld og nådde kort etter byens sentrum. 24 timers rasende angrep til lands, til sjøs og i luften gikk forut for nedkjempningen av den tyske aksjon motstand. Tallrike commandoraiden i ryggen på motstanderen bragte forsvaret ut av fatning, og de aksetropper som ennå befinner seg på Sicilia går død eller fangenskap i møte. Den heftige luftvernsperringen fra Mossinahalvøya er dødd ut, og all evakueringstrafikk over streket mot fastlandet er opphørt. All mark- sjø- og luftstridskrofter er fullstendig herre over Sicilia, og Syd-Italia er kommet i farsonen.

Storbombing av fastlandet. Flåten og flyvåpnet hamrer dag og natt mot det italienske fastlandet og forspillet til den ventede invasjonen av halvøya har bogynt, heter det i en Algormelding. Tyngdepunktet i den all. luftoffensiv er forskutt til det ital. fastlandet og Syd-Italias kommunikasjonsystem ligger under stadig heftigere og hensynsløse angrep fra de all. bombearmader. Ved et angrep av en stor formasjon av amr. Liberator-bombefly mot flyplassene i nærheten av Foggia ble 43 fiendtlige jagere skutt ned. Wellington-bombefly bombet Vitorbo flyplassen nord for Roma. Andre all. fly holder stadig vakt over Messinastredet. All. sjøstridskrofter har samtidig innledet en serie heftige bombardementer av den ital. vest- og sydkyst. Kryssere, jagere, kanonbåter og motortorpedobåter er i intens aksjon. Havnebyen Scaloa har vært utsatt for 20 min. morderisk ild. Over 1000 granater ble fyrt av mot byen. Andre eskadrer har bombet Vibo Valentia. De siste rapporter melder om flåteaksjoner i og omkring Messinastredet, utenfor Sicilias nord- og østkyst og ved den calabriske halvøyens kyster. Alger-radioen melder at brit. jagerstyrker som har foretatt speidertokter utenfor den ital. vestkyst, har observert at aksetroppene er i ferd med omfattende demoleringsarbeid langs kysten av Calabria. Akter aksjon å dra seg fra Syd-Italia?

VESTFRONTEN. Brit. jagerfly angrep natt til tirsdag jernbanemål og flyplasser i Frankrike, Belgia og Holland. I de 36 timer som gikk forut for disse angrep ble minst 20 tyske flyplasser i Vest-Europa angrepet. De store stål- og jernverker i nærheten av Valenciennes ble også bombet. Under alle operasjonene mandag ble 39 tyske fly skutt ned. 20 all. fly savnes.

En stor styrke brit. bombefly angrep natt til onsdag flyfabrikken og fabriken for radiopelleinstrumenter ved Poonmünde, midtveis mellom Stettin og Sassnitz. Brit. Mosquito-fly bombet samtidig mål i Berlin, og jagerfly angrep tyske flyplasser i Frankrike, Holland og Nordvest-Tyskland. 20 tyske fly ble ødødelagt. 41 bombefly savnes etter nattens operasjoner.

3 styrker av flygende festninger angrep tirsdag mål i Midt-Tyskland. Hovedmålene var Schweinfurt, 100 km. nordvest for Nürnberg, og Regensburg, 100 km. sydøst for Nürnberg. I Schweinfurt fremstilles halvparten av Tysklands kulolagere for tanks og fly. I Regensburg produseres Messerschmidt-fly. Brit. langdistansefly har for 3. natt på rad angrepet mål på Nord-italiensk område. Hovedmålet var Torino som ble heftig bombet sist natt til fredag. Raiden var konsentrert til 30 min., og en stor last av spreng- og brannbomber ble kastet mot statsarsenalene og Fiat-verkene. Fra angrepene mot Midt-Tyskland og Torino savnes 36 bombefly og 6 jagerfly. 33 tyske jagerfly ble ødødelagt.

Tyske flyplasser i nærheten av Marseille ble utsatt for omfattende angrep tirsdag. Mål i Hollas ble også bombet. Fra disse operasjoner savnes 9 all. fly.

ØSTFRONTEN. Den røde arme har ytterligere lukket ringen rundt de 2 tyske nøkkelstillingene Brjansk og Charkov, mens de lenger mot nord trenger stadig dyper inn mot jernbaneknutepunktene Jelaja og Roslavl. Sovjettropper rapporteres å stå ca. 2 mil sydøst for Brjansk, som samtidig trues fra øst og nord. De russ. styrker på flankene står ca. 40 km. fra Brjansk. Sovjettroppene rykker mot byen langs en ca. 10 mil lang halveirkel, og tyskerne faller tilbake under de heftige russ. massangrep med tanks, infanteri og artilleri. Russ. guerillatropper har

a.
Mappe 9
Eksp. 18/8
Arg. 1943
O. V.
Jfr.

4085

satt seg i bevegelse i de dype skogene som omgir Brjansk og som er kjent som parti-
sanavdelingenes høyborg. Takket være dem holdes den russ. overkommando godt under-
rettet om tyskernes disposisjoner. Tyskerne legger sterke forsvarsstillinger langs
elven Desna vestlige løp, som beskytter innfarten til Brjansk.

I syd utsettes Charkov samtidig for et voldsomt trykk av de russ. divisjoner,
som nærmer seg byen i en halvcirkelformet bué fra nordvest til sydøst. Forbitrede
gatokamper utkjempos i byens utkanter hvorfra de russ. tropper nærmer seg Char-
kovs sentrum. Tyskerne sender uavbrutt forsterkninger i ilden - bl.a. er SS trop-
per satt inn - og bataljene preges av den ytterste heftighet. Gjentatte tyske mot-
angrep er knust, og tallrike tanks er uskadeliggjort. Russ. støttropper står dypt
inne i de tyske stillingene, mens de motoriserte avdelinger forsøker å avskjære
retretten mot Dnepropetrovsk. Nordøst for Poltava raser et heftig tankslag, som
antas å bli av avgjørende betydning for byens skjebne. Tyskernes høyre fløy tru-
es å av et nytt russ. framstøt fra Isjum-området.

De tyske tropper gjør fortvilte anstrengelser for å holde tilbake de russ.
angrepsbølger på hele fronten mellom Jelnja i nord og Charkov i syd. De tyske for-
svarslinjene utsettes for stadig voldsommere trykk, og i mangel på reserver
tvinges den tyske overkommando til å flytte trette tropper fra punkt til punkt.
Tyskernes tap er meget store, og et russ. gjennombrudd - farlig for det tyske
sydfrontforsvaret - ligger innenfor mulighetenes grenser.

ITALIA. I følge meldinger som er kommet til London hersker det voldsom
opphisselse i Roma. Tusenvis av personer, som er nektet adgang til byen av politi-
myndighetene, har stormet de barrikader som militæret har oppført ved innfarts-
veiene til hovedstaden. Enorme folkemengder har flyktet fra det nordlige og det
sydlige Italia og forsøker å komme inn i Roma, som de anser for en relativt be-
skyttet by mot all. luftangrep, etterat byen er proklamert som åpen by. Rapportor
som er smuglet ut over den schweiziske grense etterat telefon- og telegraffabrin-
delsen er brutt, omtaler at det råder kaotisk forvirring i Roma som følge av at
store folkemasser har søkt tilflukt i Vatikanstaten. Det har kommet til heftige
tumulter og sammenstøt mellom sivilbefolkningen og de militære, som etter Badog-
lios ordre avpatruljerer gatene med panserbiler med maskingeværer. Tyske militære
er blitt gjenstand for fiendtlige demonstrasjoner og skjoldord.

I Milano raser fremdeles brannene. Etter de voldsomme angrep byen har vært
utsatt for, har praktisk talt ikke en eneste av de mange fly- motor- autobil- og
maskinfabrikker unngått ødeleggelse eller skade. Freds- og protestdemonstrasjone-
ne i Nord-Italia øker i omfang. Nye sammenstøt mellom demonstranter og politi er
forekommet, og illegale flygeblad og aviser med krav om umiddelbar fred spres i
hundre tusenvis. Avisen Libera Stampa publiserer et program som er redigert av
det ital. socialdemokratiske parti. Partiets krav sammenfattes i 4 punkter:
1. Umiddelbar avbrytelse av fiendtlighetene. 2. Frigivelse av alle politiske fan-
ger. 3. Omstyrtning av monarkiet. 4. Trykkekfrighet og frihet til å opprette poli-
tiske organisasjoner og arbeiderorganisasjoner.

DANMARK. I Danmark er det oppstått en ny krisesituasjon i anledning av at
tyskerne har krevet at alle sabotører skal utleveres og dømmes etter tysk rett.
Den danske regjering besluttet den 9. august å avvise dette kravet, og samtidig
meddelte statsminister Scavenius at han ønsket å gå av. Statsministerens ønske ble
godkjent av regjeringen for øvrig, men dr. Best stillet seg avvisende. Som protest
mot det tyske kravet er det på mange hold i Danmark brutt ut streiker. Tyskerne er-
klarte beleiringstilstand i Esbjerg, men opphevet den igjen etter forhandlinger med
den danske regjering. Regjeringsskrisen er imidlertid ikke løst, og spørsmålet om
de danske sabotørers utlevering til Tyskland er inntil videre utsatt.

FINNLAND. Finsk kringkasting har stoppet sine sendinger til utlandet på
fransk, tysk, italiensk og russisk, men fortsetter med sine sendinger på engelsk.
til De Forente Stater. Det er ikke gitt noen forklaring fra finsk hold. En Times
korrespondent skriver: Finland føler seg mer og mer isolert og holder på å oppgi
drømmen om å kunne vinne sympati for sin krig som en begrenset defensivkrig.

INVASJONSSIGNAL FRA QUEBEC? Røuter spesialkorr. i Quebec telegraferer:
Roosevelts hastige ankomst forsterker inntrykket av at timen for angrepet mot Ita-
lia er umiddelbart forestående. Man tror at alt som gjenstår er å sonde de siste
instruksjoner til Eisenhower, hvis forberedelser er fullt ferdige.

v v v v v v v v v

TERROR.

Oslopolitiet opplevde mandag sin svarteste dag hittil under okkupasjonen.
Klokken 6 om morgenen ble alle vaktfrie politistyrker og politibefal sammenkalt
til et møte i gardekasernen. I en dramatisk brandtale meddelte Jonas Lie at
sjefen for politiets sivilavdeling Gunnar Eilifsen var skutt, og truet med at
samme skjebne skulde ramme enhver politimann som ikke stilte seg loyal til
okkupasjonsmakten. Etterpå talte Rediess og orklarte at man i tilfelle Eilifsen
hadde statuert et eksempel som skulde tjene politimeennene til skrekk og advarsel.
Til slutt ble de tilstedeværende politifolkene, både menige og befal, tvunget til
å undertegne en loyalitetserklæring. De fleste høyere politibedsmenn nektet å
undertegne erklæringen, som de mente stred mot deres rettsbevissthet. Jonas Lie
ga da i en opphisset tone beskjed om at det gjaldt liv eller død og at de skulde
stilles for krigsrett idag og skytes imorgen, hvis de ikke straks skrev under.
Overfor denne uttrykkelige trussel om dødsstraff valgte politifolkene å under-
tegne erklæringen. 15 mann som fremdeles nektet å underskrive ble arrestert.
Askvik og noen andre N.S. politifolk underskrev erklæringen frivillig. Øyenvitner
erklærer onestemmig at de aldri tidligere har vært med på et så dramatisk oppgjør.
Gardekasernen var under aksjonen omringet av tyske SS tropper og Gestapo. Poli-
tifolk som etterpå hadde samlet seg utenfor gardekasernen ble jaget med geværer
noderover Sløvdalsveien av SS troppene. Eilifsens forbrytelse besto i at han den
11. august hadde nektet å avgi mannskap fra sin avdeling, som skulde medvirke i
arrestering av kvinner som ikke hadde infunnet seg til arbeidsmobiliseringen.
Disse arrestasjoner ble senere utført av statspolitiet.

Hvorfor ble nettop Gunnar Eilifsen offer for eksekusjonstroppens kuler?
Valget er sikkerlig diktort av det djøvelske hat som Jonas Lie næret til ham.
Eilifsen og Lie var opprinnelig skolekamerater og gode venner, men etter at
Eilifsen hadde forlatt N.S. visste ikke Lie hva ond han skulde gjøre ham.
Eilifsen ble lurt og truet inn i N.S. i 1940 og ble utnevnt til politimester
i Halden. Han trivdes ikke i Halden og ennå mindre med sitt medlemskort i N.S.
Han angret dypt og bittert at han hadde forlatt den hederlige vei og søkte seg
i januar 1941 fritatt for sitt medlemskap i N.S. Jonas Lie kalte ham da til
Oslo, lovet gull og grønne skoger hvis han ble stående i partiet og truet med
fongsel og det som verre var hvis han "svok". Det hjalp ikke og så skulde
straffen komme. Etter en "forvisning" til Hønefoss ble han kalt til sin nye
stilling i Oslo. Det er trolig at Jonas Lie, som ikke skyr noe middel, har kalt
ham proforma til en høy stilling for å ha ham til syndebukk når det ble behov
for det. Mandag var dette behov til stede. Eilifsen er blitt martyr og vi kommer
til å minnes ham. Han var stork da det gjaldt - og det er det viktigste.

Massearrestasjonene av norske offiserer rammer omkring 500 offiserer og
1,000 reserveoffiserer. Arrestasjonene ble lettet ved den meldte plikt
som ble pålagt offiserene for noen tid siden. De tyske forholdsreglene vitner
om at tyskerne blir stadig mere nervøse for en alliert invasjon og om den
følelse av utrygghet de har overfor den synkende moral blant de tyske militære
og blant quislingene. Tyskerne våger helt enkelt ikke å ha slike personer i
Norge som de tror kan bli lodere den dag parolen gis om åpen kamp mot okkupa-
sjonsmakten. Tyskerne påstår at offiserene har brutt sitt æresord om at de ikke
skal delta i krigen mot Tyskland eller i politiske sammenslutninger. Det må da
understrokes at forholdene er radikalt forandret siden de norske offiserene ble
frigitt av tyskerne sommeren 1940. Vi trodde på at den tyske okkupasjonen skulde
gjennomføres overensstemmende med Haag konvensjonens bestemmelser. Siden har
tyskerne satt inn en nyordning med utallige brudd på folkerettens bestemmelser.
At de norske offiserer nå skal føres til Tyskland stridor også mot folkeretten,
da det rammer hele det norske offiserkorps og altså også offiserer som aldri
har vært tyske krigsfanger. Tyskerne begynte sine raserier fra Falkenhofers
kunjgjøring ble kjent, antagelig for å hindre offiserene fra å flykte. Allerede
mandag morgen var en mengde offiserer fengslet og samlet for å bli ført til
Tyskland. Arrestasjonene er foretatt etter ordre av hitler.

Arrestasjonen av offiserene og terroraksjonen mot politiet er to ledd i
det terrorstyret som Quisling nå har innledet. Det er et redselsstyre i dobbelt
betydning. Det er fremkalt av redsel for invasjon, nederlag og straff for alle

satt seg i bevegelse i de dype skogene som omgir Brjansk og som er kjent som partisanavdelingenes høyborg. Takket være dem holdes den russ. overkommando godt underrettet om tyskernes disposisjoner. Tyskerne legger sterke forsvarsstillinger langs elven Desnas vestlige løp, som beskytter innfarten til Brjansk.

I syd utsettes Charkov samtidig for et voldsomt trykk av de russ. divisjoner som nærmer seg byen i en halvcirkelformet bué fra nordvest til sydøst. Forbitrede gatokamper utkjempos i byens utkanter hvorfra de russ. tropper nærmer seg Charkovs sentrum. Tyskerne sender uavbrutt forsterkninger i ilden - bl.a. er SS tropper satt inn - og bataljene preges av den ytterste heftighet. Gjentatte tyske motangrep er knust, og tallrike tanks er uskadoliggjort. Russ. støttropper står dypt inne i de tyske stillingene, mens de motoriserte avdelinger forsøker å avskjære retretten mot Dnepropetrovsk. Nordøst for Poltava raser et heftig tankslag, som antas å bli av avgjørende betydning for byens skjebne. Tyskernes høyre fløy trues av et nytt russ. framstøt fra Isjum-området.

De tyske tropper gjør fortvilte anstrengelser for å holde tilbake de russ. angrepsbølger på hele fronten mellom Jelnja i nord og Charkov i syd. De tyske forsvarslinjene utsettes for stadig voldsommere trykk, og i mangel på reserver tvinges den tyske overkommando til å flytte trette tropper fra punkt til punkt. Tyskernes tap er meget store, og et russ. gjennombrudd - farlig for det tyske sydfrontforsvaret - ligger innenfor mulighetenes grenser.

ITALIA. I følge meldinger som er kommet til London hersker det voldsom opphisselse i Roma. Tusenvis av personer, som er nektet adgang til byen av politimyndighetene, har stormet de barrikader som militæret har oppført ved innfartsveiene til hovedstaden. Enorme folkemengder har flyktet fra det nordlige og det sydlige Italia og forsøker å komme inn i Roma, som de anser for en relativt beskyttet by mot all. luftangrep, etterat byen er proklamert som åpen by. Rapporten som er smuglet ut over den schweiziske grense etterat telefon- og telegrafforbindelsen er brutt, omtaler at det råder kaotisk forvirring i Roma som følge av at store folkemasser har søkt tilflukt i Vatikanstaten. Det har kommet til heftige tumulter og sammenstøt mellom sivilbefolkningen og de militære, som etter Badoglio's ordre avpatruljerer gatene med panserbiler med maskingovarer. Tyske militære er blitt gjenstand for fiendtlige demonstrasjoner og skjeldsord.

I Milano raser fremdeles brannene. Etter de voldsomme angrep byen har vært utsatt for, har praktisk talt ikke en eneste av de mange fly- motor- automobil- og maskinfabrikker unngått ødeleggelse eller skade. Freds- og protestdemonstrasjonene i Nord-Italia øker i omfang. Nye sammenstøt mellom demonstranter og politi er forekommet, og illegale flygeblad og aviser med krav om umiddelbar fred spres i hundre tusenvis. Avisen Libera Stampa publiserer et program som er redigert av det ital. sosialdemokratiske parti. Partiets krav sammenfattes i 4 punkter: 1. Umiddelbar avbrytelse av fiendtlighetene. 2. Frigivelse av alle politiske fanger. 3. Omstyrting av monarkiet. 4. Trykkekfrighet og frihet til å opprette politiske organisasjoner og arbeiderorganisasjoner.

DANMARK. I Danmark er det oppstått en ny krisesituasjon i anledning av at tyskerne har krevet at alle sabotører skal utleveres og dømmes etter tysk rett. Den danske regjering besluttet den 9. august å avvise dette kravet, og samtidig meddelte statsminister Scavenius at han ønsket å gå av. Statsministerens ønske ble godkjent av regjeringen for øvrig, men dr. Best stillet seg avvisende. Som protest mot det tyske kravet er det på mange hold i Danmark brutt ut streiker. Tyskerne erklærte beleiringstilstand i Esbjerg, men opphevet den igjen etter forhandlinger med den danske regjering. Regjeringenskrise er imidlertid ikke løst, og spørsmålet om de danske sabotørers utlevering til Tyskland er inntil videre utsatt.

FINNLAND. Finsk kringkasting har stoppet sine sendinger til utlandet på fransk, tysk, italiensk og russisk, men fortsetter med sine sendinger på engelsk til De Forente Stater. Det er ikke gitt noen forklaring fra finsk hold. En Times korrespondent skriver: Finland føler seg mer og mer isolert og holder på å oppgi drømmen om å kunne vinne sympati for sin krig som en begrenset defensivkrig.

INVASJONSSIGNAL FRA QUEBEC? Router spesialkorr. i Quebec telegraferer: Roosevelts hastige ankomst forsterker inntrykket av at timen for angrepet mot Italia er umiddelbart forstående. Man tror at alt som gjenstår er å sende de siste instruksjoner til Eisenhower, hvis forberedelser er fullt ferdige.

vvv vVv vvv

TERROR.

Oslopolitiet opplevde mandag sin svarteste dag hittil under okkupasjonen. Klokken 6 om morgenen ble alle vaktfrie politistyrker og politibefal sammenkalt til et møte i gardekasernen. I en dramatisk brandtale meddelte Jonas Lie at sjefen for politiets sivilavdeling Gunnar Eilifsen var skutt, og truet med at samme skjebne skulde ramme enhver politimann som ikke stillet seg loyal til okkupasjonsmakten. Etterpå talte Rediess og erklærte at man i tilfelle Eilifsen hadde statuert et eksempel som skulde tjene politimeanene til skrekk og advarsel. Til slutt ble de tilstedeværende politifolkene, både menige og befal, tvunget til å undertegne en lojalitetserklæring. De fleste høyere politiovermenn nektet å undertegne erklæringen, som de mente stod mot deres rettsbevissthet. Jonas Lie ga da i en opphisset tone beskjed om at det gjaldt liv eller død og at de skulde stilles for krigsrett idag og skytes imorgen, hvis de ikke straks skrev under. Overfor denne uttrykkelige trussel om dødsstraff valgte politifolkene å undertegne erklæringen. 15 mann som fremdeles nektet å underskrive ble arrestert. Askvik og noen andre N.S. politifolk underskrev erklæringen frivillig. Øyenvitner erklærer onestomtig at de aldri tidligere har vært med på et så dramatisk oppgjør. Gardekasernen var under aksjonen omringet av tyske SS tropper og Gestapo. Politifolk som etterpå hadde samlet seg utenfor gardekasernen ble jaget med govarer nedover Slørdalsveien av SS troppene. Eilifsens forbrytelse besto i at han den 11. august hadde nektet å avgi mannskap fra sin avdeling, som skulde medvirke i arrestering av kvinner som ikke hadde funnet seg til arbeidsmobiliseringen. Disse arrestasjoner ble senere utført av statspolitiet.

Hvorfor ble nettop Gunnar Eilifsen offer for eksekusjonstroppens kuler? Valget er sikkerlig diktort av det djevelske hat som Jonas Lie næret til ham. Eilifsen og Lie var opprinnelig skolekamerater og gode venner, men etter at Eilifsen hadde forlatt N.S. visste ikke Lie hva ond han skulde gjøre ham. Eilifsen ble lurt og truet inn i N.S. i 1940 og ble utnevnt til politimester i Halden. Han trivdes ikke i Halden og ennå mindre med sitt medlemskort i N.S. Han angret dypt og bittert at han hadde forlatt den hederlige vei og søkte seg i januar 1941 fritatt for sitt medlemskap i N.S. Jonas Lie kalte ham da til Oslo, lovet gull og grønne skoger hvis han ble stående i partiet og truet med fongsel og det som verre var hvis han "svok". Det hjalp ikke og så skulde straffen komme. Etter en "forvisning" til Hønefoss ble han kalt til sin nye stilling i Oslo. Det er trolig at Jonas Lie, som ikke skyr noe middel, har kalt ham proforma til en høy stilling for å ha ham til syndebukk når det ble behov for det. Mandag var dette behov til stede. Eilifsen er blitt martyr og vi kommer til å minnes ham. Han var sterk da det gjaldt - og det er det viktigste.

Massearrestasjonene av norske offiserer rammer omkring 500 offiserer og 1,000 reserveoffiserer. Arrestasjonene ble lettet ved den meldte plikt som ble pålagt offiserene for noen tid siden. De tyske forholdsreglene vitner om at tyskerne blir stadig mere nervøse for en alliert invasjon og om den følelse av utrygghet de har overfor den synkende moral blant de tyske militære og blant quislingene. Tyskerne våger helt enkelt ikke å ha slike personer i Norge som de tror kan bli ledere den dag parolen gis om åpen kamp mot okkupasjonsmakten. Tyskerne påstår at offiserene har brutt sitt æresord om at de ikke skal delta i krigen mot Tyskland eller i politiske sammenslutninger. Det må da understrokes at forholdene er radikalt forandret siden de norske offiserene ble frigitt av tyskerne sommeren 1940. Vi trodde på at den tyske okkupasjonen skulde gjennomføres overensstemmende med Haag konvensjonens bestemmelser. Siden har tyskerne satt inn en nyordning med utallige brudd på folkerettens bestemmelser. At de norske offiserer nå skal føres til Tyskland stridor også mot folkeretten, da det rammer hele det norske offiserskorps og altså også offiserer som aldri har vært tyske krigsfanger. Tyskerne begynte sine raserier før Falkenhorsts kunngjøring ble kjent, antagelig for å hindre offiserene fra å flykte. Allerede mandag morgen var en mengde offiserer fengslet og samlet for å bli ført til Tyskland. Arrestasjonene er foretatt etter ordre av Hitler.

Arrestasjonen av offiserene og terroraksjonen mot politiet er to ledd i det terrorstyret som Quisling nå har innledet. Det er et redselstyre i dobbelt betydning. Det er fremkalt av redsel for invasjon, nederlag og straff for alle

de ugjerninger som er begått, og det er et styre som arbeider med redselen som middel. Quisling er nå gjort til herre over liv og død i Norge. Etter dette går ingen sikker. Den rohe vilkårlighet råder. Hvem som helst kan angis og alt er "forbrytelse". "Forbrytelsene" dømmes av spesialdomstoler og dommen er dødsstraff ved skytning. Quislingene vet hva som venter dem, og mennesker som beherskes av redsel tar ingen hensyn. Det kan komme til å skje uhyggelige ting.

Hva betyr det at tyskerne gir en slik makt til Quisling og hans rådgivere? Er det frykten for en forestående invasjon, eller er det kanskje et lodd i deres forberedelser til å erobre Norge?

Den norske justisminister, statsråd Terje Wold, uttalte fra London i dag:

Alle nordmenn er klar over at det som er skjedd intet har med rettergang og straff å gjøre. Det er et nytt samvittighetsløst mord, planlagt og utført med overlegg av de nåværende maktavere i Norge. Den utsendte offisielle melding fra det såkalte politidepartement er for alltid fullt tilstrekkelig bevis mot dem som har utført eller medvirket til utførelsen av denne skjandsoisgjering.

Å hjelpe maktavere med å utføre slike folkerettsstridige tiltak vil være i strid med norsk lov som direkte og rettsstridig bistand til fienden. Politipresidenten i Oslo som utstedte ordren til sin politifullmektig er derfor den skyldige. Men straffen vil ramme dem som er skyldige i Gunnar Eilifsons død. Det er ikke bare politipresidenten som utstedte den ulovlige og forræderske ordre, men også den politistraficerott som avsa dommen. Medlemmene av denne særdomstol og de andre som har direkte medvirket, fra den såkalte ministerpresident og nedover, er ikke bedre enn virkelige mordere og vil i sin tid få sin straff. Skulle noen finne på å undskylde dette med at hans eget liv stod på spill, er det nok å si at terror og tvang aldri gir noen rett til å ta andres liv.

Alle vil være klar over at det som skjer i Norge nå intet har med lov og rett å gjøre. Det som gjør saken alvorlig er at quisling, selvfølgelig etter tyskerens pålegg, truer med å behandle det norske folk som om det rettslig og folkerettslig var i krig, ikke mot Tyskland, men på tysk side. Ved polititvang, terror og særdomstoler skal det norske folk tvinges til aktivt å støtte den tyske krigsførsel, det vil si å delta i krigen mot sitt eget fedreland.

Det er ikke lov og orden forræderne nå krever at det norske politi skal opprettholde. Politiet skal tvinges til i strid med norsk lov å medvirke til maktavernes forbryterske og folkerettsstridige behandling av det norske folk. Det er klart at ingen hederlig politioffiser eller tjenestemann vil være med på dette.

Ingen kan utenfra gi generelle direktiver om hvordan det i hver enkelt situasjon bør handles for mest effektivt å motarbeide fienden og forræderne og fremme fedrelandets sak. Under okkupasjonstiden har det norske rettssamfund vært utsatt for sterke påkjenninger. Det er på lovens og rettens grunn det norske folk har ført sin kamp helt fra dengang Høyesteretts medlemmer nedla sine ombeter som protest mot okkupasjonsmaktens overgrep og til i dag. Denne gang er det igjen de tjenestemenn som i første rekke skal verge og høyde norsk lov, politiets folk, som tyskerne og forræderne anslår og rettet mot. Jeg er ikke i tvil om at de vil klare påkjenningen, og at hele hjemmefronten vil stå like urokkelig og ubrytelig som hittil.

Retten som dømt politifullmektig Eilifson bestod av: Statspolitisjef Martinson, Reichborn-Kjennerud og Olbjørn. Aktør var politikommandør Schartum. Forsvarer var advokat Albert Wiesner. Vitner var Askvig og politiadjutant Jørgensen.

TEKNISK NØDHJELP.

En ny organisasjon Teknisk Nødhjelp skal i disse dager settes ut i livet, angivelig til bruk under naturkatastrofer o.l.

Organisasjonen er under nasistisk ledelse og er av den art at det er full grunn til å anta at den i et gitt tilfelle vil bli anvendt til annet formål enn det som er angitt. - Ingen må derfor melde seg til tjeneste i Teknisk Nødhjelp

v v v v v v v v v

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 20/8-1943.

SYDFRONTEN. Siciliansk avregning. De all. gjør opp gevinst- og tapskonto for felttoget på Sicilia. 135.000 mann er tatt til fange. Minst 32.000 aksotropper er enten falt eller såret. 260 tanks og 502 grove kanoner er ødelagt eller tatt som krigsbytte. Inntil den 12. aug. er 1.013 aksotropper enten skutt ned eller erobret på marken. Tusenvis av kjøretøyer av alle slag og store forråd av utrustning blir stadig samlet inn fra slagmarkene. General Eisenhower opplyser at de all. s tap i hele Siciliafelttoget beløp seg til 25.000 mann. Man regner med at ca. 300.000 mann all. tropper nå er frigjort til fortsatte operasjoner. Andre styrker er på vei, og alt tyder på at den all. overkommando er i ferd med å lade opp Sicilia til en angrepsbasis av imponerende størrelse.

Invasjonsbombing. Handovis av grovkalibrerte kanoner har gått i stilling på Messinahalvøyas Østkyst og skyter for full kraft mot det italienske fastlandet. Fastlandshavnen Reggio di Calabria er i det siste døgn blitt overøst med serier av granater med bare 1/2 times mellomrum. De ital. kystbatterier på sin side fortsatter å bombardere Messina, og artilleriduellene over det 5 km. brede strødet blir stadig heftigere. All. flåte- og luftstridskrefter støtter ilden fra de all. landbatterier og foretar uavbrutte raid mot Syd-Italia. Kraftige amr. flåteeskadrer har for første gang bombardert den ital. vestkysten, og de angloamerikanske sjøstridskreftene arbeider i intim kontakt. Italias kommunikasjonssystem syd for Napoli desorganiseres systematisk. B.B.C.s korr. telegraferer at det neppe eksisterer en trafikkabel fra på den ital. "åen".

En Algermelding omtaler at de all. bombe- og jagerflyeskadrene nå opererer fra ca. 25 forskjellige flybaser på Sicilia. Invasjonsbombingen av Syd-Italia er i full gang, og i de siste døgn har formasjon etter formasjon av brit., amr. og sydafrikanske bombe- og jagerfly styrt inn over fastlandet. Jernbanestasjoner, lokomotiver, troppetransporttog, broer, veier, transportør og artilleristillinger er overøst med sprengbomber og beskutt med maskingeværer. Flytrafikken over Messinastredet kan sammenlignes med den som gikk forut for landstigningen på Sicilia, og det all. flyvåpen har foretatt tusenvis av innflyginger. De aksotroppene som er evakuert fra Sicilia har budt gode mål på veiene i Syd-Italia. Kaoset på den ital. "støvlespissen" er ubeskrivelig. Aksens luftvern arbeider frenetisk, mens aksens jagerfly glimrer med sitt fravær. En spesiell melding er viet bombingene av jernbaneknutepunktet og flystøttestedet Foggia i sydøst-Italia, som har vært utsatt for 3 kraftige angrep på rad.

Innskipning av invasjonstropper. Mens de all. sjø- og luftstridskrefter har åpnet slaget om det ital. fastlandet er general Alexander i ferd med å omgruppere det 15. armokorps på Sicilia. Hovedmassen av de tilgjengelige markstridskreftene er ført fram til kysten av Messinastredet, og man antar at innskipningen av invasjonstroppene allerede har begynt. Sterke allierte jagerflyeskadrer holder oppladingsområdet fritt for spioning.

Tyske mottrokk. Mens føres stadig større tyske troppetrykker til Nord-Italia, og i følge meldinger fra Bern ruller troppetransporttogene dag og natt gjennom Brenner-passet. Møget tyder på at aksotroppene i Syd-Italia bare kommer til å utkjempe oppholdende kamper, mens kraftigere forsvarslinjer er under oppbygging i nord.

Okkupasjon. Øyene Lipari og Stromboli er okkupert av amr. **Nye demonstrasjoner.** Det er opplyst at nye fredsdemonstrasjoner har funnet sted i Italias 6 største byer, nemlig Roma, Torino, Napoli, Genova, Milano og Firenze. De er åpenbart organisert av sosialdemokratene.

Fascisme uten Mussolini. Den venstreorienterte koalisjonen i Italia, Giustizia e Libertà, Rottferdighet og Frihet, har påny rettet et skarpt angrep mot Badoglio, Giustizia e Libertà fremholder at Badoglio har nåyet seg med å bryte ned det fascistiske diktatur og nå gjør desperate forsøk på å redde den fascistiske konge og det fascistiske imperiet. Badoglios diktatur er fascisme uten Mussolini. Badoglio stoler ikke på det ital. folket og har heller ikke felkots tillit. Han samarbeidet med fascismen i dens kolonipolitikk, som bl.a.

gjennomførte det forbryterske angrepet på Etiopia. Han understøtte også den fascistiske intervensjonen i den spanske borgerkrig. Som arméens generalstabssjef talte han også for det fascistiske samarbeid med Tyskland og Japan, og traff forberedelser til at Italia skulle delta i den annen verdenskrig og angrepet på Frankrike, da Frankrike allerede allerede var besatt.

VESTFRONTEN. De 2 siste dagene kommuniserer meldinger om tallrike og vidstrakte angrep av bombefly og jagerfly over Holland, Belgia, Frankrike og Nordvest-Tyskland. Angrepen var rettet mot kommunikasjoner og flyplasser. Berlin ble igjen angrepet av Mosquito-fly natt til fredag. Under angrepet mot Poenemünde natt til onsdag raste det største luftslaget som har funnet sted i denne krigen om natten. Det var første gang det brit. flyvåpen konsentrerte et stort nattangrep mot et enkelt anlegg. 1.500 tonn bomber ble kastet over målområdet.

ØSTFRONTEN. Den russ. augustoffensiven er gått over til 2 veldige slag, det ene om Charkov og den sydlige veien til Dnjopr, det annet om Brjansk og den nordlige veien til Dnjopr. I Moskva ser man tillitsfullt på stillingen, men erkjenner at utgangen av disse kamper ennå ikke på langt nær er gitt.

Charkov. Tyskerne kastet mandag inn 100.000 mann støttroppe og motoriserte divisjoner av eliteklasse ved Charkovfronten for å gjenopprette den ytterst viktige jernbanelinjen Charkov - Poltava. Disse store styrker er slått i et voldig slag vest for Charkov. I følge en Moskva-melding har tyskerne under 4 dagers harde kamper mistet ca. 6 divisjoner i falne, sårede og fanger. De russ. troppene står nå i en halveirkel rundt Charkov, som nå omringes fra øst, nord, nordvest og syd. I syd står sovjettruss. støttropper like i nærheten av stambanen mot Krim og Dnjopr - tyskerne eneste gjenstående retrettvei fra Charkov. Jernbanen ligger under hard artilleriild og kan bare trafikkeres med stor risiko. Vest for Charkov truer russerne Poltava fra øst og nord, og de tyske troppene faller her tilbake mot Dnjopr. Tusenvis av kvadratkilometer av det fruktbare Ukraina er ranset for tyske tropper, som retirerer mot vest, idet de ødelegger veier, broer og lovnetsmiddel- og kornferråd.

Mot Sumy. Andre sovjettropper står nesten 170 km. vest for Bjelgorod, der de nærmer seg det sentrale jernbaneknutepunktet Sumy. Moskva-radioen opplyser at de forbitrede kamper rundt jernbanelinjen ved Sumy sluttet med en alminnelig tysk retrett, og at sovjettroppene igjen befinner seg på rask framrykning mot vest etter noen dagers opphold. Ved Sumy møtes jernbanelinjene fra Charkov og Bjelgorod mot Kiev. De russ. tropper har på bred front forsert olven Vorskla og trenger stadig dypere inn i det tette trafikknettet i det indre av Ukraina.

Retrett til Dnjopr. En Moskva-korr. telegraferer at den russ. sommeroffensiven holder på å utvikle seg til en kjempemessig omringning av de tyske tropper som holder Syd-Russland i høyde med elvene Donets og Mius. Trusselen mot de tyske garnisonene langs Det Asovske Hav og på Krim vokser stadig, og en alminnelig tysk retrett til Dnjopr-linjen blir en tvingende nødvendighet, hvis ikke de russ. angrepstilrådene kan stanses.

Brjansk. I Brjansk-området utvikler offensiven seg tilfredsstillende. Russerne angriper på en front som har form som en sigd med spissen ved Spas Demonsk og den annen ende ved Sevsk i syd. De styrker som stråler sammen fra Spas Demonsk og Sjisdra truer nå byen Ljudinovo nord for Brjansk. I syd utgjør 2 russ. styrker en dobbelt fare mot jernbanen Brjansk-Charkov.

Flyangrep. Langs hele den 600 km. brede fronten fra Charkov til Jolnjar det sovjettruss. flyvåpen i aksjon og har bombet fiendens troppkonsentrasjoner og de troppetog som fører forsterkninger til de truede avsnittene.

Ny tysk forsvarslinje. Etter opplysninger som foreligger i Moskva er tyskerne i ferd med å bygge en kraftig forsvarslinje mellom Smolensk og Kiev. Den nye linjen løper atskillige mil vest for den kampfronten som er aktuell i øyeblikket. Den tyske overkommando skal ha ført sammen ca. 1/2 mill. mann mellom Smolensk og Kiev, en frontlinje som etter alt å dømme kommer til å bli holdt for enhver pris i tilfelle av at Brjansk-Charkov fronten skulle falle sammen.

v v v v v v v

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 23/8-43.

SYDFRONTEN. De alliertes operasjoner i syd gir følgende bilde av situasjonen: **Calabrias vestkyst i flammer.** Det syd-italienske fastlandet angripes stadig voldsommere til lands, til sjøs og fra luften. Hundrevis av nye kanoner er trått i aksjon på Sicilias østkyst. De fryktelige, døgnlange artilleri-, flåte- og flybombardementene har gjort en bred søne av den italienske sydvestkysten utholdelig, og kjempemessige branner vitner om kanonenes treffsikkerhet og granatens ødeleggende virkning. Aksetroppene tvinges til å rømme støttopunktene langs kysten, mens det allierte flyvåpen gjør enhver troppeforflytning til et spill med døden. Veinettet er slitt istrykker. Hele kyststrømsen syd for Palmi ned til Kap Spartivento står i brann, heter det i en Algermelding.

Todders matte over Syd-Italia. Hele det syd-italienske trafikknettet er iferd med å falle i ruiner under de voldsomme non-stop raidet. Britiske spiderfly rapporter "hav av ild" på den calabriske halvøya. Voldige prosesser av bombe- og jagerfly går i uopphørlig strøm inn over det italienske fastlandet fra øst, syd og vest. Marsjall Todder er iferd med å bre ut sin ødeleggende matte over hele Syd-Italia, som nå hjemsøkes av en orkan av ild og stål. All trafikk syd for Napoli er på det nærmeste lammet, og jernbane- og veinettet viser et bilde av trøstesløst kaos. Spiderfotografier viser restene av hundrevis av sønderprengte broer og viadukter. Veinettet ser ut som om et jordskjelv er gått over Syd-Italia.

Storm over Foggia. Som tidligere meldt har allierte bombeflyvdelinger rettet tre voldsomme og ødeleggende angrep mot det viktige jernbaneknutepunktet og flystøttepunktet Foggia på Italias østkyst i høyde med Napoli. Angrepsserien ble innledet med en kraftig raid av flygende festninger fra Nord-Afrika. De fulgtes hakk i heel av Liberatorbombefly fra Midt-Østen, som i sin tur ble avløst av Wellingtonbombefly fra nord-afrikanske operasjonsbasar. Jernbanestasjoner, kraftstasjoner, fabrikker, barakker, depoter, broer og jernbanelogner ble overøst med spreng- og brannbomber. BBC korr. telegraferer at ødeleggelsen er uhyggelig. De tre hovedjernbanene fra Foggia - mot Napoli i vest, Bari i syd og Manfredonia i øst - er sprengt og blokkert. Korr. legger til at den fiendtlige militærtrafikken langs østkysten er tilføyet et kammende slag. Dette er så meget viktigere etterat vestkysten er lagt under ilden fra de alliertes krigsskip.

Jernbanene rundt Napoli - en skraphaug. De allierte bombearmadene har i de siste døgn av uken som gikk også ofret en spesiell oppmerksomhet på kommunikasjonssystemet rundt Napoli. Bølge etter bølge av tunge bombefly har kastet sine sprenglaster mot jernbaneknutepunktene Aversa, Benevento, Avellino, Villa Literno og Battipaglia. Hovedjernbanene nord, syd og øst for Napoli er revet opp på kilometerlange strekninger, og trafikken er sannsynligvis fullstendig lammet. Flyfotografier viser brennende tog, veltede lokomotiver og jernbanelogner, sprengte viadukter og skiftetomter i ruiner. Flygere sier at de tunge sprengbombene har laget kjempesvære kraterer på og langs jernbaneløpet, som på lange strekninger er forvandlet til hauger av forvridd skianer, sammenstyrte broer og sønderslåtte vogner. Jernbanesystemet rundt Napoli, som tidligere har fått hard medfart, er gjort om til en skraphaug, heter det i en Algermelding. Det siste kommunike melder om to kraftige angrep mot Salerno, 50 km. sydøst for Napoli.

Flåtene bombarderer og blokkerer. Britiske og amerikanske krigsfartøyer avpatrulerer og bombarderer stadig kraftigere Italias vest- og sydkyst. Den italienske høysjøflåten holder seg fremdeles unnav. Alger opplyser at aksens kystbatterier viser en påfallende inaktivitet. Den fiendtlige kystfarten er på det nærmeste opphørt. Kystveiene ligger under kraftig ild, og kommunikasjonene mellom de forskjellige garnisonene i Syd-Italia er blokkert. Forvirringen øker blant aksetroppene på "støvlespissen".

Stille før stormen. Den situasjon som er skissert opp her, karakteriseres av korrespondenter som "stille før stormen". Et Algertelegram opplyste lørdag at det råder livlig aktivitet i de sicilianske og nord-afrikanske havnene og at man overalt kan spore tydelige tegn til at store begivenheter er i anmarsj.

Okkupasjonen av de lipariske øyer. Amerikanske flåte- og markstridskrefter okkuperte torsdag morgen de lipariske øyer. Hele øygruppen nordvest for Messina-halvøya - tilsammen 7 øyer - befinner seg i de alliertes hender, og motstanderen

Mappe 9
Eksph: 23/8
Arg. 1943
O. V.

dupl
m. 4035

Ukraina. De tap tyskerne har hatt under forsøket på å holde byen, ligger etter at den strategisk sett ikke kunne holdes, har svøkket den tyske hærkampstyrke alvorlig og kan få avgjørende følger. Hitler prøvde å holde Charkov av prestisjegrunner, men den skæde som den tyske prestisje har lidd under disse forsøk, er langt større enn hvis de hadde trukket seg tilbake tidligere uten noe stort anlagt, men forgjeves motangrep.

Kampan om Ukraina. Kampanen på den russ. sydfronten har utviklet seg til et kjempemessig slag om Ukrainas kornkammer, heter det i en Moskva-melding fredag kveld. De solstekte slottene i Ukraina er skueplassen for sammenstøt som stiller til og med de tidligere operasjoner på østfronten i skyggen.

Mot Sumy og Poltava. Under utflankeringen av Charkov har den nordlige armen av den russ. offensiven i Ukraina erobret og passert Lobedin, 130 km. nordvest for Charkov. Lobedins fall betyr en nyt utvidelse av det store fram-springet som russene har okkupert mellom Sumy i nord og Poltava i syd. Russ. armeer står nå ved de vestligste punkter som nåddes i den siste vinteroffensiven. Sumy og Poltava er innen synsvidde, og kampanen om de 2 nøkkelstillingene er u-middelbart forestående. De ligger innenfor rokkvidden av langtrekkende russ. artilleri. Overfor denne farlige trussel mot den tyske frontlinjens hjørneste-ner har de tyske troppene satt seg til desperat motverge. Meldinger søndag sier dog at de tyske motangrep ikke blir gjennomført med den besluttsomhet som karakteriserte deres operasjoner tidligere i uken, von Mansteins divisjoner vakler under de heftige sovjettruss. angrepene, som gjennomføres med masseoppbud av tanks, infanteri og artilleri. En Moskva-melding oppgir at tyskernes grep om sydfronten er i ferd med å løsne, og at en alminnelig retrett bakom Dnjepri-lin-jen når som helst kan stå på dagsordenen.

Miusfronten. Det russ. komm. søndag omtaler kamper av lokal betydning sydvest for Vorosjilovgrad. Det er første gang på lang tid at russerne nevner Miusfronten. Ifølge opplysninger fra Berlin, som ennå ikke er bekreftet på off. hold i Moskva, har hele den russ. sydfront kommet i bevegelse. Det raser heftige kamper langs elvene Mius og Donets, som danner østgransen av det område i Donetsbassengot som fremdeles befinner seg på tyske hender.

Brjanskfronten. I et fronttelegram til Pravda heter det at tyskerne sender fram nye forsterkninger for å stoppe den russ. framrykning i Spas Domensk området mellom Smolensk og Brjansk. Tyskerne går til motangrep på flere avsnitt med store panserstyrker og artilleri. Møtet forbitrede kamper raser i et avsnitt der de russ. troppene brøt igjennom tyskernes flanke og besatte en by.

Leningrad og Kuban. Også fra østfrontens nordavsnitt i traktene omkring Staraja Russa - i sin tid skueplassen for voldsomme panserlag - foreligger det rapporter om at kampvirksomheten er flammot opp.

Den tyske øverstbefalende for Kuban-fronten, general Jaonicko, erklærer i en oversikt over de siste kampaner: Russernes materialeoppbud og trammøild ved Kuban gir ikke slagene ved Somme og Verdun noe etter, og hva anvendelsen av fly-våpnet angår har det neppe hatt sin liko på østfronten. Russene har ikke nådd noen avgjørelse, men ytterligere store russ. anstrengelser kan ventes å bryte istykker Kuban-fronten og gjenerobre havnebyen Novorossisk.

Russisk storoffensiv i høst? Et Moskva-telegram omtaler at den russ. øver-kommando i de siste ukor har ført fram store troppemasser til østfronten, og man ventor at den sovjettruss. høstoffsiv kommer til å bli satt inn i en skala som kommer til å øvertroffe alle tidligere angrepsoperasjoner fra russ. side.

Tyske tap i sommer. Et russ. spesialkomm. meldte lørdag kveld: Under som-meroffensiven har våre tropper i alle frontavsnitt mellom den 5. juli og den 20. aug. ødelagt 4.600 fly, 6.400 tanks, 3.800 kanoner og over 4.000 lastebiler for fiendens. Tyskerne har bare i døde mistet over 300.000 mann. Når hensyn tas til at antallet av sårede i den tyske hær pleier å være 2 a 2 1/2 ganger større enn antallet av døde, kan man anslå fiendens sammenlagte tap i døde og sårede i denne periode til ca. 1 mill. mann. I samme periode har våre tropper tatt 857 tanks, 1274 kanoner av forskjellige kalibre, 3.429 maskingeværer og 4.230 lastebiler. Antallet av fanger er 25.600.

FRED FINNLAND-RUSSLAND? Finsk kringkasting kunngjorde lørdag kveld at en delegasjon som representoror forskjellige politiske partier har hatt audiens hos den finske president og har overrakt ham en skrivelse undertegnet av 33

framstående finner. I skrivelsen blir det gitt uttrykk for det håp at den finske regjering vil undersøke mulighetene for å oppnå frihet, uavhengighet og fred for den finske nasjon. Særlig ble det gitt uttrykk for av man håpet at de vennskapelige forbindelsene med De Forente Stater ville fortsette.

Dagens Nyheter's korr. i Helsingfors sier at skrivelsen krever at regjeringen må ta et avgjort skritt for å bedre chansene for fred ved å la dr. Paasikivi tre istedenfor den nåværende statsminister Linkomies. En annen svensk avis skriver at ingen finne tror lenger på tysk seier, som var forutsetningen for at Finland gikk med i krigen.

KRISEN I DANMARK. Lørdag morgen utstedte den danske konge en kunngjøring til det danske folk og ba det om å holde seg rolig i den nåværende meget alvorlige situasjon. I en rekke byer er det brutt utstreiker. I Odense brøt det ut generalstreik og flere tyskere ble drept.

Søndag meldes at den danske regjering under tysk press har oppfordret til å bevare ro og orden i Danmark. Det ser ut til at den politiske krisen har lagt seg. Berlin gjør alt det kan for å holde regjeringen Scavonius ved makten fordi den er et bokvamt redskap for den økonomiske utplyndring av Danmark. To faktorer har bidratt mest til å bringe støtningen i Danmark på kokpunktet. For det første den økede trafikk av tyske tropper gjennom landet etter at svenskene har opphevet transittavtalen, for det annet tyskernes forlangende om at dansker som er anklaget for illegal virksomhet skal stilles for tyske domstoler.

Den svenske kringkasting opplyste mandag at det er forekommet nye sabotasjehandlingar i København søndag. Sabotører som har anbragt sprengstoffer på ialt flere tonn og på forskjellige steder, sprengte i luften en fabrikk som laget aluminiumsdeler. Svensk kringkasting sier videre at en annen fabrikk som fremstiller netting til kamouflasje er blitt stygt skadet ved en eksplosjon. Politiet har avsperrt området rundt den skadete bygningen. Sabotasjehandlingar har også vært rettet mot jernbanelinjer, broer og skip i de danske havner.

NORGE. Rettelse: Politistrafretten som dømt politifullmektig Eilifsen til døden, bestod av: "høyesterettsdommer" (f. h. v. idrettsfører) Reichborn-Kjennerud, "sjefkommandør" (sjefen for ordenspolitiet i Norge), generalmajor Olbjørn og en tredje quisling hvis navn ikke er kjent med sikkerhet. Aktør var politikommandør, sjefen for Oslo kriminalpoliti Schartum, og forsvarer høyesterettsadvokat Albert Wiesener. Vitner var politipresident Askvig og politiinspektør Eystein Frignard.

Store menns moritter. Nisiligningssjefen i Oslo, Ragnvald Eugen Kleumann Olafsen, ble for en tid siden funnet i døddrukken tilstand, liggende på fortaket utenfor Hotel Bristol. Ligningssjefen kunne ikke gjøre rede for seg, og den patruljeførende politikonstabul som fant ham tilkalte "Svartemarja", som besørgte den høye herre transportert til politistasjonen, hvor han tilbragte natten i drikkekapsarrest.

Teaterdirektør Ansmund Sveon, kultur- og folkeopplysningsdepartementet, er moddelt avskjed "i honhold til søknad". Forhistorien er denne: I fjor høst en gang ble Sveon anholdt for åpenbar boruselse. Han tilbragte en natt i drikkekapsarresten. For en tid siden gjentok dette seg. Også denne gang måtte han tilbringe natten i drikkekapsarresten. Det ble mulkt, inndraing av brønnevinskort, m. v. Da dette ble litt for meget for en "kultur- og folkeopplysningsmann", fikk han pålegg om å søke avskjed.

SVENSK STEMME. Götoborgs Handels- och Sjöfarts Tidning skriver den 17. aug.: Norges siste prøvselser blir ikke lotte. Her i Sverige følger vi begivenhetene med varme ønsker og òmme samvittigheter. Tysktogene er sluttet, holdigvis. Men det er en dårlig trøst. Sterkere en noensinde følger vi den vanære som var knyttet til dem. Trafikken var et ledd i en politikk, som gjør mange ord meningsløse som ellers skulle ha trøngt seg fram. Vi kan ikke gi råd, ikke tale med håp og oppmuntring. Men vi vet een ting, at Norge kommer til å holde ut tross all transittering. Det som hender er et bølgeslag fra det maktige begivenhetsforløp som stadig tydeligere varsler tyranniets nederlag og død.

FASITT. Man behøver ikke å ha profetians nådegaver for å innse hvor det barker hon med Nouropa og dets ledende makt.

v v v v v v v

4063

Mappe 9
Ekspl. 25/8
Arg. 1943
O. v.
Jfr.

2 8. AUG. 1943.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 25/8-43.

SYDFRONTEN. Luftoffensiven mot Syd-Italia fortsetter.

De siste meldinger. Amerikanske Liberatorfly angrep mandag jernbaneknutepunktet Bari på sydøstkysten av Italia uten tap. 14 fiendtlige jagerfly ble ødelagt. Bombefly fra Nord-Afrika fortsatte mandag sine angrep mot kommunikasjonsmål i Syd-Italia. Knutepunktet ved Battipaglia syd for Salerno ble bombet mandag. Natt til tirsdag ble Bagnoli nær Napoli bombet. Onsdag meldes om angrep mot Sapri, Sibari, Castelvillari og Torre Annunziata, som alle er sambandsentra.

Isoleringen av Syd-Italia fra de øvrige deler av fastlandet har pågått dag og natt i de siste døgn. Dobbeltangrepet mot Salerno lammet trafikken i et vidstrakt distrikt rundt byen. BBC's korr. i Alger telegraferer at det allierte flyvåpen er iferd med å tilkjempe seg lufthorredømmet over Syd-Italia. Aksons jagerflyforsvar er blitt betydelig mattere som følge av de siste døgnas kraftige årelatninger. Hundrevis av maskiner er nedkjempet i bitre luftkamper over trafikknutepunktene syd for Napoli.

Eisenhowers forberedelser. Reuters spesialkorr. i Nord-Afrika, Denis Martin, skriver: "Langs hele den nordafrikanske kysten dras sammen store allierte angrepsstyrker til den fortsatte invasjonen mot festningen Europa. Sammen med de overordentlig godt utrustede armeene er store flåtestyrker rede langs en vidstrakt front fra Italias tå til den fransk-spanske grensen. Store flystridskrefter er samlet til angrep og støtte. Eisenhowers medarbeidere har i mange måneder holdt på med forberedelser til operasjoner, som Siciliafelttoget bare var et forespill til. Side om side med de kamptrenede veteranene står mange tusen volutdannede franskmenn."

VESTFRONTEN. En styrke på ca. 700 britiske bombe-fly angrep natt til tirsdag Berlin og kastet 2.000 tonn spreng- og brannbomber mot byen. 58 bombe-fly savnes. Allierte jagerfly gjorde samtidig utstrakte angrep mot flyplasser i Tyskland, Danmark, Frankrike, Holland og Belgia. 1 jagerfly savnes. Allierte fly angrep tirsdag jernbaner og andre mål i Nord-Frankrike og tyske skip utenfor den nederlandske kyst. Natt til onsdag ble en liten styrke Mosquitofly sendt på tukt til Berlin. Angrepet ble gjennomført uten tap. Flygerne mølte at brannene som ble voldt ved det store angrepet natt til tirsdag fremdeles var igang.

Amr. flygende festninger bombet i dagslys tirsdag flymonteringsfabrikken ved Bordeaux. De amr. bombe-flyene var på vei tilbake til sine baser i Storbritannia etter å ha rettet angrepet mot Regensburg for en uke siden. Bordeauxtoktet er et ledd i angrepet mot det tyske flyvåpens produkter og står i forbindelse med de engolsk-amerikanske angrepene mot de tyske flyfabrikkene i Wiener-Neustadt, ved Regensburg og Penomünde i Tyskland og mot oljekildene ved Ploesti i Romania. Andre flygende festninger angrep flyplasser i Nord-Frankrike. Det blir meldt at de flygende festninger som angrep Schweinfurt i Bayern samtidig med Regensburgtoktet skjøt ned 147 tyske fly.

Storangrepet på Berlin. Berlin opplevet natt til tirsdag sin første natt av virkelig stor skrokk og forferdelse. Raiden var den voldsomste og mest konsentrerte som er rettet mot den tyske hovedstad. 5.000 mann flypersonale deltok i raiden, som varte i 42 minutter fra litt før midnatt. Mengder av tunge og ekstra tunge sprengbomber ble kastet. De mange svære brannene kunde observeres på 300 kilometers avstand. Røykmassene ligger i en høyde av 7.000 meter over byen og avtegner seg som et mørkt kullsvart teppe mot den sommerklaare luften. Den tysktalende sender Atlantic sier at mange gater er styrtet sammen, at antallet av dødsfroe er stort, og at en strøm av flyktninger forsøker å ta seg ut av byen. Det behøves ikke noen livlig fantasi for å forstå hva et dusin raider av lignende omfang vil bety for Berlins eksistens.

Tyskland. 12 timer etter at det var blitt kunngjort for den øvrige verden fikk det tyske folket vite at Himmler var blitt utnevnt til innenriksminister. Utnavnelsen må tolkes slik at tyskerne frykter alvorlig indre ure og må taes som en advarsel til alle som søker nye politiske linjer. For 2 år siden uttalte Himmler til framstående offiserer i generalstaben at SS formasjoner vilde bli brukt på "den 4. front" - hjemmefronten. Vi skal senere komme tilbake til denne ekstra motbydelige representant for herrefolket.

ØSTFRONTEN. Vi gir først noen kommentarer til Charkovs fall. En bitter pille. Det var den truende russiske omringningsbevegelse som tvang den tyske overkommando til røming av Charkov. Paris-kringkasteren - som er noe mere åpenhertig enn Internationales Informationsbüro - innrømmer da også dette. Holdingen om Charkovfall er nok kommet som en ny ubehagelig jobspost for den tyske almonheten. Som et interessant faktum kan det konstateres at den italienske sensuren for hardt fram med mandagens tyske kommunike. Hele avsnittet om Charkov var utelått, og andre deler av komm. var også kraftig beskåret.

Med slett skjulte grimaser må prestisjetapets bitre pille svolges, for å slippe å få en ny Stalingradmedisin i vranstrupen. Den tyske flakten fra Charkov har ført det russiske befrielsesverket i Ukraina et godt stykke fremover. Et brott stykke land er også umiddelbart lagt mellom de tyske linjene og Charkov. Hele området bak Charkov helt fram til Poltavatrakten er i russernes hender.

Charkovs betydning. Etter Charkovs fall kontrollerer russerne fullstendig stambanen Charkov - Moskva. Det blir av stor betydning for fremføringen av forsterkningene i mannskap og materiell. Charkov var engang berømt for sine krigsindustrier, men russerne har tidligere ført dem til det indre av Ural. Byen har imidlertid en overordentlig stor betydning som trafikksentrum. Den er Sovjet-Samveldets 4. største by og det største jernbanesentrum i Syd-Russland. 8 større jernbanelinjer går ut derfra.

Reservens slites og offensivånden er brutt. Uker av blodige kamper etter Orel og Bjelgorods fall har sikkert tæret i høy grad på de tyske reservene, og årolatningen ved Charkov har kanskje tilføydet den tyske sydfrontarmeen skader som det er umulig å reparere, heter det i en britisk kommentar til Charkovs fall. Et alvorlig, kanskje et dødelig slag, skriver en militæreksport. Dette nederlag, som følger på motgangene under Kurskoffensiven og ved Orel og Bjelgorod, har vist på en ettertrykkelig måte at den røde hær mestrer sommeroffensiven i stor skala. Det har også gjort slutt på restene av myten om den tyske uovervinneligheten. De tyske troppene er blitt meget ille tilredte både i angrep og i forsvar i de siste 6 ukene.

Signal til nye angrep. Tyskernes retrett fra Charkov har gitt signalet til nye omfattende angrepsoperasjoner syd for byen, langs elvene Mius og Donetz. Hele sydfronten er nå i bevegelse, og de russiske angrepene viser ingen påtagelig tendens til å slakke av. En Reutermelding mandag hevdet riktignok at slike tegn kunde spores. Utviklingen tyder på at denne melding er av politisk, "annon-front betonet" karakter og ikke bunder i militær virkelighet. En oversikt over de siste 2 dagers meldinger vil vise dette.

Noen få timer etter at Stalin i en dagsordre hadde meldt at Charkov var blitt stormet, meldte det regulære komm. mandag kveld om ennå en betydelig russisk seier. Sydvest for Vorosjilovgrad har de russiske styrker brutt igjennom det tyske forsvaret på Miusfronten i industristrøket i Donetzbassenget. Under 3 dagers kamper har de russiske styrker rykket fram fra 30 til 35 km. og har inntatt 30 steder, deriblant byen og jernbanestasjonen Donetsko Amvrosevka ved jernbanen mellom Charkov og Taganrog, 50 km. sydøst for Stalino.

Meldinger fra fronten gir dette inntrykk av stillingen onsdag:

Jernbanelinjen som forbinner Stalino og Poltava står i fare for å bli avskåret av russerne, som rykker sydover fra Isjum. Russiske tropper har okkupert flere viktige stillinger, og alle tyskernes forsøk på å gjenopprette situasjonen har slått feil. Et annet russisk fremstøt mot Stalino fra øgen sydvest for Vorosjilovgrad utvikler seg også tilfredsstillende. Lenger syd går en tredje russisk kolonne, med den nettopp erobrede basis i Donetsko Amvrosevka som utgangspunkt, vestover fra Taganrog i retning av Stalino og truer byens jernbaneforbinnelse med Krim. Taganrog er berøvet alle sine jernbaneforbindelser.

De russiske styrker vest for Charkov har gått videre fram under sitt fremstøt mot Sumy og Poltava. Flere byer og landsbyer er gjenerobret. En styrke står mindre enn 30 km. fra Poltava. En annen rykker vestover omtrent 80 km. lenger nord.

Times skriver i en leder tirsdag: "Det er vanskelig å overvurdere den gjeld som de frihetselskende folk hele verden over står i til Sovjet-Samveldet. Den største anerkjennelse kan vi gi ved at alle de forente nasjoner slutter seg sammen og fordobler sine slag mot fienden fra alle sider, for å komme på høyde med russerne med bedrifter."

DANMARK. Regjeringens appell til det danske folk om å avholde seg fra sabotasjehandling har ikke hatt noen virkning. Urolighetene og sabotasjehandlingene fortsetter og brer seg. Større sammenstøt har funnet sted mellom dansk og tysk militær på Fyn. Mange tyske og danske soldater er drept under bataljene. Det nevnes ca. 50 sammenlagt. Unntagelsestilstand råder i Aarhus, Aalborg, Middelfart, Korsør, Svendborg og Odense. I København ble den store utstillingshallen Forum utsatt for et attentat tirsdag middag. Eksplosjonen hørtes over hele byen. Glass-taket ble sprengt og yttermurene omkring den største delen av hallen voltet. Attentatet sottes i forbindelse med at det store lokalnettopp var rekvirert av tyskerne. Aarhus er noe av et sentrum for sabotasjehandlingene. Der regnes det med minst 5 hver natt. Den alvorligste er at elektrisitetsverket, som forsyner hele det østlige Jylland med kraft, er blitt totalt ødelagt. Flere fabrikker som arbeider for tyskerne er blitt alvorlig skadet. En svensk uttalelse går så langt som til å si at det ser ut til at frihetskampen i Danmark er trått inn i en helt ny fase.

FRANKRIKE. Ifølge rapporter som er nådd fram til den franske befrielseskomite skal over 1.000 tyske soldater være drept eller såret ved sammenstøt som har funnet sted i Frankrike i løpet av den siste måned. De alvorligste intormessene er forekommet i Paris, Marseille, Lyon, Montpollier, Saint Etienne, Brest og Lille. Opplysninger foreligger om at franskmenn i flere tilfeller har kastet håndgranater mot restauranter og kinoer i Paris, som besøkes av tyske offiserer. Tyskerne har inndradd all permisjon for tropper som er forlagt til Paris, og de har også opprettet nye maskingeværposter ved viktige gatekryss. Overfall på enslige tyskere, soldater som sivile, begynner å bli stadig mere vanlige, og halvparten av overfallene skjer i dagslys. En dag skal over 100 slike overfall ha funnet sted.

Ifølge den franske befrielseskomite's beregninger oppholder ca. 200.000 unge franskmenn seg i Alpene og Pyreneerne, hvor de skjuler seg for å slippe unna arbeidstjeneste i Tyskland. Nye tilskudd kommer stadig til disse skarer.

FINNLAND. Den finske regjeringen bekjentgjorde i kringkastingen mandag kveld at president Ryti fredag mottok en deputasjon for 33 fremstående finner, som oppfordret ham til å undersøke chansene for fred. Det er det første offisielle vitnesbyrd om det finske folks krigstretthet. I London blir det fremhevet at innledning til fredsforhandlinger må finne sted mellom den finske og den russiske regjering.

KOMMENTARER. Ryktene surrer om separatfred mellom Finland og Russland. Det er opplagt at den nåværende finske regjering ikke kan godtas av russerne som fredsforhandlere. Den er dannet på programmet krig mot Sovjet. Dens medlemmer har uttalt seg på en måte som har virket som et ekko av de tyske lederes erklæringer. De er neppe volsette i Moskva. Et finsk forsøk på å komme til fredsoppgjør med Russland innebærer erkjennelse av at Finnlands oppslutning på tysk side i 1941 var et feilgrep. Det tjener ikke til noen ting å benekte det. Finnene regnet liko som tyskerne med en kort krig. Russland skulde knuses på noen måneder.

Hvordan det i virkeligheten står til på Østfronten kan ingen ha noen mening om, som bare har hatt adgang til de offisielle tyske rapportene. Russiske avdelinger omringes og tilintetgjøres stadig vekke. De angrep som russerne er dumdrigtige nok til å foreta en gang i blant, slås tilbake "med svære tap". Hvis finnene tror på de tyske rapportene, så er det altså ingen grunn for dem til å føle uro over krigens gang. Det er da bare tidspunktet for sluttseieren som trenger en liten justering.

Nå har imidlertid behovet for fred gitt seg klart tilkjenne i Finland. Hvilke vilkår russerne vil stille for denne, skal vi ikke gjøre noe forsøk på å gjette. Det eneste som kan sies er at jo lenger finnene drøyer, dess hardere blir vilkårene. Det blir ikke lett for Finland å komme til Moskva med en fredsinnstilling. Det blir en Canossagang. Strengt tatt kan det ikke motiveres sin anmodning om fred med noe annet enn at de har regnet helt feil med hensyn til Russlands styrke.

TIPS TIL HITLER. Om Quebeckonferansen sa Roosevelt onsdag at dens resultat vil bli meddelt fienden i det eneste sprog som han forstår. Roosevelt vilde ikke gi den store mæster i intuisjon noen andre vink.

Virkningene av storangrepet. Flyfotografier viser at brannene herjer innenfor et område som er større enn 5.000 hektar. A.E.G.s og Blaupunkts fabrikker er fullstendig ødelagte. Siemens Werke, 2 elektrisitetsverk og 3 gassverk er hardt skadet. Flere godstasjoner har fått fulltreffere, og undergrunnsbanen har delvis vært ute av funksjon. De vestlige bydelene og sentrum var verst utsatte. Hele byer, hvor ikke et hus var uskadt, ble avspæret. Tysk opposisjonelt hold regner med at minst 12.000 mennesker er drept og 50.000 skadet. Minst en halv million mennesker er blitt husville.

ØSTFRONTEN. Sovjetrussene har i de to siste dogn utvidet sine angrepskiler i Ukraina og Donetzbassenget. Tyskerne har opprettet en kraftig forsvarslinje langs stambanen Kiev-Poltava-Lossovaja-Slavjansk. Denne banen er en av de viktigste forbindelseslinjene og retrettveiene for de tyske divisjoner i Donetzbassenget. De russiske troppene støter mot denne jernbanen i 3 massive kolonner, idet tyskerne motangrep stadig vises tilbake.

Mot det vestlige Ukraina. På russernes nordføy har kampene ved Sumy og Poltava utviklet seg til heftige material- og tilintetgjorelsesslag i stil med dem som gikk forut for tyskerne utdriving av Charkov. Tyskerne viktigste retrettvei mot vest fra Poltava - jernbanelinjen Poltava-Kiev - er kommet i en farlig nærhet av de russiske knipetangarmene vest for Charkov. En Moskva-korr. telegraferer at sovjettroppene feier fram i en voldig bue fra nord for Donetzområdet - korrespondenten sikter til det hurtige fremstøtet over Poltava - og at en stor omringningsbevegelse mot de tyske sydfrontarmene allerede er et faktum. Et voldsomt tankslag utkjemper nordvest for Poltava, der russerne står mindre enn 30 km. fra denne. Byene Senkov og Akhtyrka er erobret.

Poltava omringes. Sovjettroppene står ca. 160 km. vest for Charkov og ca. 40 km. fra jernbanelinjen Poltava-Kiev. Offensiven gjennomføres på bred front mot Dnjpr. Poltava er omgitt fra nordvest. Andre styrker står syd for byen, og en operasjonsplan som er identisk med den som førte til Charkovs fall, har utviklet seg. Russerne står nå nærmere den tyske hovedhærens Kiev enn i noe tidligere tilfelle, og de har allerede satt sin fot inn i guvernementet Kiev.

Sumy nøytraliseres. Om kampene ved Sumy heter det i de siste frontrapporter, at russerne etter å ha erobret en rekke støttepunkter rundt byen, har gjort denne nøkkelstillingen på det nærmeste ubrukelig for tyskerne. Målet tyder på at russerne forsøker å passere og isolere denne stilling, som engang var så viktig for tyskerne, og at de nå streber vestover i retning mot Kiev ved Dnjpr. På begge disse frontavsnitt skal tyskerne være iferd med å erstatte de ille medfarnet Charkovdivisjonene med hastig sammenrasede reserver.

Dobbeltoffensiven mot Donetzbassenget syd for Donetz og vest for Mius utvikler seg i stadig større skala. Sovjetarmene truer med å rive opp tyskerne forsyningsystem i Donetzbassenget, og tyskerne besvarer trusselen med hardnakket motstand. Et motangrep som ble lagt opp i stor skala i Mius-sektoren er slått tilbake med store tap for tyskerne. Etter dette mislykkede mottrekk, er tyskerne på hurtig tilbaketog idet de etterlater seg mengder av tungt materiell og annen verdifull utrustning. De russiske troppene sprer seg vifteformet ut over slettene syd for Charkov og angriper på bred front i retning mot Dnjepropetrovsk - det Asovske hav. Ca. 1/2 mill. menn tyskere trues av de russiske panserkilene. Hele det viktige kull- og industrisentrum i Donetzbekkenet trues alvorlig av Sovjetarmene, og tyskerne sydlige floy er kommet i en stadig vanskeligere stilling, heter det i en Moskva-melding. Grubebyen Stalino står i umiddelbar fare for å bli isolert, og den tyske overkommando kan når som helst bli tvunget til å dirigere et aimnelig tilbaketog langs det Asovske hav. Det tyske jagerforsvaret er i høy grad svekket, og de tyske troppene utsettes for et voldsomt trykk fra de russiske bombefly.

Fra Kubanfronten melder en krigskorr. at trafikken over Kertsj-stredet er livligere enn noensinne. Korr. erklærer at visse tegn tyder på at tyskerne er iferd med å rømme sitt brohode på Tamanhalvøya. Evakueringsflotiljene angripes heftig fra luften og sjøen.

Jubel og optimisme i Russland. En ny bolge av optimisme har grepet det russiske folket, carlig p.g.a. erobringen av Charkov og fremgangene i Donetzbekkenet. I Moskva har det vært store seiersfester. At det diplomatiske korps er vendt tilbake til Moskva og gjenoppbygningsarbeidet i de befriete områder tas som tydelige tegn på den bedre stilling. Den russ. overkommando sies å være forvisset om at ingen tyske soldater på ny skal komme tilbake til de territorier som nå er gjenrobret.

DANMARK. Natt til tirsdag ble det begått ikke mindre enn 9 sabotasjehandling i København. Mandag gikk et stort trekullager på Frihavnen opp i luer, og tirsdag ble en stor moderne fabrikk for radiomateriell og elektriske artikler helt ødelagt ved et bombeattentat. Urobløgen nådde onsdag formiddag også Helsingør. Der inntraff en eksplosjon på havnen. Onsdag middag var det oppløp med rutekussing. De tyske soldatene jaget folkemassene med bajonettene. Adskillige intermessoer er forekommet på forskjellige steder i landet, og ryktene om de større eller mindre skader som er voldt er mange. Sabotører synes å være i livlig virksomhet.

AV ROOSEVELTS TALE til det canadiske parlament i Ottawa den 25. august: "Vi førte konstruktive forhandlinger om våre felles mål i denne krigen og understreket vår beslutning om å føre seiren hjem på kortest mulig tid. Iblant ønsket jeg at denne intuisjonens store mester, nasiforeneren, hadde kunnet være tilstede i ånden ved Quebeckonferansen. Vi har ikke valgt denne krigen - og ordet "vi" betyr samtlig de forente nasjoner, individuelt og kollektivt.

En fullstendig seier i denne krigen kommer til å gi verden større muligheter, ettersom seiran i seg selv er et vitnesbyrd om at en felles aksjon kan føre til resultater. Krigen ble påtvunget oss med vold av de forbryterske angriperne. Den fordervelige særeghet som gjør en nasist til en nasist, er at han er absolutt uten evne til å forstå og følgelig respektere sine medmenneskers egenskaper og rettigheter. Hans eneste metode i omgangen med sin nabo er å bedra ham med logner, angripe ham med overlegg, kaste ham over ende og trampe på ham, enten for å drepe ham eller for å gjøre ham til sin slave.

Vi benytter vår kraft og våre resurser, ja våre sønners og dotres liv, fordi en skare misdedere i nasjonenes fellesskap ikke vil anerkjenne de grunnleggende prinsipper for hederlige menneskers oppførsel. Vi er blitt tvunget til å vende oss til hva vi i Amerika vil kalle sheriffen og hans medhjelpere for å spre denne bande, slik at voldsstyret kan bli kastet ut av nasjonenes fellesskap. Vi er iferd med å skaffe oss absolutt og trygghet for at vedkommende en gang for alle skal få lære sin lekse.

Vi skal meddele Tyskland, Italia og Japan Quebeckonferansens informasjon på det eneste sprog som disse forvillede hjerner synes istand til å fatte. Hvis den tyske forener og hans generaler kjente våre planer, vilde de innsø at motets hovedbestanddel fremdeles er klokskapen, og at det vilde være bedre for dem å kapitulere nå enn senere."

Mappe 9
Ekspl. 3/9
Arg. 1943
O.V.

Mappe 9
Ekspl. 3078
Arg. 1943
O.V.

SYDFRONTEN. I de 3 siste dagers komm. meldes det om omfattende luftangrep mot det italienske fastland fra nord for Roma til dets sydligste spiss. Blant målene nevnes Sulmona, øst for Roma, Benevento og Caserta, 2 jernbaneknutepunkter nord og nordøst for Napoli, Taranto, Viterbo, og Roma. Den siste er også angrepet av britiske flåtestridskrefter. Et spesielt sterkt angrep ble rettet mot Catanzaro. Angrepet fant sted i 4 bølger og målområdet kom i heftig brann. Catanzaro ligger på "støvlespissen" og kontrollerer den viktige landveis- og jernbanetrafikken mellom halvøyas øst- og vestkyst. Serien av angrep mot Catanzaro sammenlignes med masseraidene mot Messina kort før den ble erobret av amerikanerne.

Det taktiske flyvåpen har trått i aksjon i stor skala mot det italienske fastlandet, utøver BBC' korr. Det er første gangen at det taktiske flyvåpen har vært ute på ekspedisjoner i dette omfang mot fastlandet. Det planer å bli satt inn umiddelbart før og under markoperasjoner i stor skala. Det faktum at det nå er satt inn med full styrke legger den formodning nær for hånden at det ventede slaget til lands mot Syd-Italia er rykket ytterligere et godt stykke nærmere. Det taktiske bombeflyvåpen møtte ingensomhelst motstand fra akseflyvåpenet, mens luftvernet derimot trått i aksjon med betydelig styrke. Dette tyder på at aksjen har bragt sine jagerfly lenger mot nord for beskytte de flybaser og kommunikasjonssentra som ligger der. BBC' korr. understreker at den all. offensiven har tatt en sensasjonell vending i og med at aksens flyvåpen er blitt tvunget til forlate slagfeltet. Det taktiske flyvåpenet synes allerede å være i besiddelse av lufthavnsområdet syd for Syd-Italia, og man har grunn til å vente en rask utvikling av begivenhetene, legger korr. til.

Det strategiske flyvåpen er innsatt i aksjon med full kraft og har rettet nye, harde slag mot flybaser og komm. sentra omkring Napoli og i Midt-Italia. Tunge bombefly har for første gang bombet Sulmona, det viktige trafikknutepunktet 150 km. øst for Roma. Under raiden, som ble konsentrert i 12 min., ble det kastet et stort antall spreng- og brannbomber mot skiftespor, industrier og munisjonsdepoter. Samtidig angrep middeltonge amerikanske aer. bombefly jernbanenettet ved Benevento og Caserta nordøst for Napoli. Ved Benevento ble det notert fulltreffere på store samlinger av lokomotiver og person- og lastevogner. Wellingtonbombefly har gjennomført en kraftig raid mot jernbanelinjene ved Salerno syd for Napoli. Her ble det kastet endal 4 tons bomber, som forårsaket store skader. BBC' korr. telegraferer at de heftige angrepene mot disse 4 viktige trafikksentra har påvirket den militære og sivile trafikken i Midt- og Syd-Italia.

Badoglio ha fred? Alger-radioen erklærte den 24. august at det snart kommer til å skje noe i Italia som har samme betydning som Mussolinis fall. London har lært å ta nyheter om Italia den største reservasjon, men man er tilbøyelig til å mene at denne melding inneholder adskillig mer enn det som er tenkelig. I de all. kommuniker har det i det siste ofte vært meldt at de allierte flystyrker i Syd-Italia ikke møter noen særlig motstand. I den siste tiden er det imidlertid blitt kjent at strømmen av tyske tropper gjennom Brennerpasset sydover ikke stanser ved Po, men fortsetter, og at enn en troverdig kilde opplyser at de er sendt like ned til Roma. De alliertes invasjonstrupper kan altså vente motstand lenger syd enn man har regnet med tidligere. I Italia later det til at demonstrasjonene er opphørt, men - sier velinformerte iakttagere i London - dette beror ikke på krigstrettheten er mindre, men på at Badoglio har overbevist massene om at han arbeider oppriktig for fred. Forbitnelsen mot Tyskland øker, og i London mener mange kjennere av Italia at landet er modent for en diplomatisk og militær aksjon.

ordre fra Stalin, som meldte at industribyene og jernbanestasjonene i Ukraina er erobret av de russiske tropper. Samtidig melder kommunikerne at Lisishansk og Vorosjilovsk i Donetzbassenget også er på russiske hender. Tyngdepunktene i den russiske sommeroffensiven er for øyeblikket henlagt til operasjonsområdene sydøst for Smolensk, sydvest for Brjansk, vest for Sumy og vest for Taganrog.

På Smolenskfronten har den røde hærs etter erobringen av Jelnja spredt seg vifteformet ut over slettelandskapet syd for Smolensk. De rettrerende tyske divisjonene angripes dag og natt av det sovjetrussiske bombeflyvåpen, og vagnene mot Smolensk er oversådd med brennende tanks og lastebiler. Den russ. knipetangen mot Smolensk fra sydøst og nordøst har vunnet ytterligere terrang tross heftig motstand. Det heter i en Moskva-melding at tyskerne ved tapet av Jelnja trues av en ny katastrofe. Russerne

Jfr. de alliertes invasjon på det italienske fastland. De allierte styrker under kommando av 8. arme, støttet av allierte

Britiske og canadiske styrker i Nord-Italia ble for utløpet av det 4. krigsår. av artilleri og luftbambardementet minstrødet i landingsfartøyer,

flyvåpen, som arbeider under høytrykk i Nord-Italia har allerede prengt i luften broen ved de store jernbaneknutepunkter på linjene var det kraftig motstand der. Mange angrep ble også ret-

ter mot operasjonene ennå på Sicilia. En amerikansk korr. melder fra tyske tropper, som i all sineriet slik som det er kjent

for det tyske folket fra de forente nasjoner befriere, på samme måte som

regjering er ikke beredt til å overta overgivelse fra italienerne

for styrker på vei inn i det gis utrykk for den mening "Lovets fall" rykker nærmere som de offisielle kommunikerer gir

rep mange mål i Nord-Frankrike. og 8 allierte maskiner. Aer. flystyrker i Nord-Frankrike. Britiske fly ope-

kl. 12.15 natt til onsdag. Mål i luften, og man antar at noen ligger fra Wehrmacht er ferdig å stanse de mange ildebranner. arbeidsbyrder. Brannmannskaper i de byer. All gatetraffikk er innstilt. f. l. intermessoer i folkemengdene. 100 tonn bomber over Tyskland. 8.000, Duisburg 6.000,

er i Moskva, etter en ny dags-

orden fra Stalin, som meldte at industribyene og jernbanestasjonene i Ukraina er erobret av de russiske tropper. Samtidig melder kommunikerne at Lisishansk og Vorosjilovsk i Donetzbassenget også er på russiske hender. Tyngdepunktene i den russiske sommeroffensiven er for øyeblikket henlagt til operasjonsområdene sydøst for Smolensk, sydvest for Brjansk, vest for Sumy og vest for Taganrog.

På Smolenskfronten har den røde hærs etter erobringen av Jelnja spredt seg vifteformet ut over slettelandskapet syd for Smolensk. De rettrerende tyske divisjonene angripes dag og natt av det sovjetrussiske bombeflyvåpen, og vagnene mot Smolensk er oversådd med brennende tanks og lastebiler. Den russ. knipetangen mot Smolensk fra sydøst og nordøst har vunnet ytterligere terrang tross heftig motstand. Det heter i en Moskva-melding at tyskerne ved tapet av Jelnja trues av en ny katastrofe. Russerne